

*Powiatowa Stacja
Sanitarno – Epidemiologiczna
w Końskich*

**STAN SANITARNY
POWIATU KONECKIEGO
2019**

Końskie, luty 2020

Spis treści

Wstęp.....	1
I. Ocena zagrożenia epidemiologicznego.....	3
II. Jakość wody do spożycia i ciepłej wody użytkowej.....	12
III. Zapobiegawczy nadzór sanitarny.....	22
IV. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej i kąpielisk.....	24
V. Stan sanitarny podmiotów, w których wykonywana jest działalność lecznicza.....	36
VI. Warunki sanitarno – higieniczne środowiska pracy.....	43
VII. Działania w zakresie zmniejszenia zagrożeń zdrowia publicznego stwarzanych przez nowe narkotyki (tzw. „dopalacze”).....	53
VIII. Nadzór nad placówkami nauczania, wychowania i wypoczynku dzieci i młodzieży.....	57
IX. Nadzór nad bezpieczeństwem żywności, żywienia i produktów kosmetycznych.....	70
X. Promocja zdrowia i oświata zdrowotna.....	77
Podsumowanie.....	89

Wstęp

Państwowa Inspekcja Sanitarna działa na podstawie *ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r., poz.59)* została powołana w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed wpływem czynników szkodliwych lub uciążliwych, zapobiegania powstawaniu chorób zakaźnych i zawodowych.

Realizuje zadania z zakresu zdrowia publicznego poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami:

- higieny środowiska;
- higieny pracy w zakładach pracy;
- higieny procesów nauczania i wychowania;
- higieny wypoczynku i rekreacji;
- zdrowotnymi żywności, żywienia i produktów kosmetycznych;
- higieniczno – sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne.

Jednostki organizacyjne Państwowej Inspekcji Sanitarnej realizują wymienione zadania sprawując zapobiegawczy i bieżący nadzór sanitarny oraz prowadząc działalność zapobiegawczą i przeciwepidemiczną, a także oświatowo – zdrowotną, promującą zdrowie.

Zgodnie z *rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 17 października 2014 r. w sprawie systemów wymiany informacji w zakresie dotyczącym zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U., poz. 1474 z późn. zm.)* w Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Końskich funkcjonują następujące ogólnopolskie systemy informatyczne:

- System Nadzoru Epidemiologicznego nad Chorobami Zakaźnymi;
- Krajowy System Wczesnego Ostrzegania i Reagowania dla Chorób Zakaźnych;
- System Monitoringu Jakości Wody Przeznaczonej do Spożycia przez Ludzi;
- System Monitoringu Jakości Wody w Kąpieliskach;
- System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach (RASFF) w Polsce;
- Elektroniczny System Nadzoru nad Dystrybucją Szczepionek (ESNDS);
- System Monitorowania Informacji o Środkach Zastępczych i Nowych Substancjach Psychoaktywnych (SMIOD).

Zadania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w powiecie koneckim wykonuje Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny, jako organ rządowej administracji zespolonej w powiecie.

Powiatowa Stacja Sanitarno - Epidemiologiczna jest jednostką budżetową będącą podmiotem leczniczym finansowanym z budżetu państwa.

W działalności kontrolnej Państwowej Inspekcji Sanitarnej wdrożono system jakości i ustalono jednolite procedury kontroli obiektów i urzędzeń, gwarantując uzyskanie wiarygodnych wyników kontroli, jak również skuteczną realizację zaplanowanych celów w obszarze ochrony zdrowia mieszkańców powiatu koneckiego.

Ocenę stanu sanitarnego powiatu oraz sytuacji epidemiologicznej za rok 2019 opracowano na podstawie wyników przeprowadzonych kontroli, pobranych do badań laboratoryjnych próbek żywności i wody, a także na podstawie zgłoszeń chorób zakaźnych

i zawodowych oraz przeprowadzonych wywiadów epidemiologicznych i ich analizy.

Państwowa Inspekcja Sanitarna w Końskich obejmowała swoim działaniem w 2019 r. **8** gmin oraz **3** miasta: Końskie, Stąporków i Radoszyce.

W roku 2019 (stan na 31.12.2019 r.) w ewidencji komórek organizacyjnych PSSE w Końskich znajdowało się **2209** obiektów nadzorowanych.

Skala realnych i potencjalnych zagrożeń decydowała o tym, jakie zdania z zakresu zdrowia publicznego były przedmiotem systematycznego nadzoru i wynikających z nich działań kontrolnych i represyjnych.

Przeprowadzono **1569** kontroli i wizytacji, wydano **425** decyzji ogółem, w tym **270** merytorycznych i **155** płatniczych, **17** postanowień, nałożono **31** mandatów na kwotę **8100 zł**.

W ramach urzędowej kontroli żywności, monitoringu jakości wody do spożycia, z kąpielisk i basenów pobrano ogółem **412** próbek do badań, w tym **192** próbki wody i **220** próbek żywności.

Przeprowadzono **1659** badań dotyczących higienicznej oceny warunków pracy uczniów, tj. **446** ocen tygodniowych rozkładów lekcyjnych i **1213** badań oceny dostosowania mebli szkolnych do wzrostu uczniów zgodnie z wymaganiami ergonomii.

Prezentowane dane statystyczne pochodzą ze sprawozdań statystycznych za rok 2019 sporządzonych przez Powiatową Stację Sanitarno - Epidemiologiczną w Końskich w ramach badań statystycznych statystyki publicznej i stanowią porównawczą analizę występowania chorób zakaźnych, zawodowych, wyników badań i kontroli nadzorowanych obiektów wraz z ich oceną w ramach szacowania ryzyka zdrowotnego.

Wyniki działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej pozwalają na ocenę sytuacji epidemiologicznej i stanu sanitarnego powiatu koneckiego uwzględniającą istniejące oraz mogące się pojawić zagrożenia oraz podejmowanie niezbędnych działań interwencyjnych.

Realizacja zadań odbywała się poprzez pracę w zakresie określonym w ustawie o Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz w oparciu o wytyczne Głównego Inspektora Sanitarnego w Warszawie.

Przeprowadzana analiza wyników działań nadzorowych na terenie powiatu koneckiego, wskazuje, że stan bezpieczeństwa sanitarnego społeczeństwa ulega stałej poprawie. Nadal jednak, stwierdza się negatywne zjawiska w sferze sanitarnej oraz epidemiologicznej, co świadczy o konieczności kontynuowania stałego nadzoru sanitarnego, obejmujące działania prewencyjne, monitoringowe i naprawcze.

I. Ocena zagrożenia epidemiologicznego

W 2019 roku działalność przeciwepidemiczna Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Końskich była skoncentrowana na:

- nadzorze nad realizacją Programu Szczepień Ochronnych na podległym terenie;
- prowadzeniu działań mających na celu wyegzekwowanie obowiązku poddawania się szczepieniom ochronnym przez osoby zobowiązane;
- prowadzeniu nadzoru nad procesem dystrybucji szczepionek do przeprowadzania obowiązkowych szczepień ochronnych z wykorzystaniem Elektronicznego Systemu Nadzoru nad Dystrybucją Szczepionek (ESNDS);
- sprawowaniu nadzoru nad podległymi podmiotami wykonującymi działalność leczniczą w celu zapewnienia właściwych warunków sanitarno-higienicznych oraz przestrzegania procedur zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych;
- realizowaniu zadań wynikających z aktualnej sytuacji epidemiologicznej w woj. świętokrzyskim i powiecie koneckim;
- kontynuacji bieżącej działalności przeciwepidemicznej oraz nadzorze epidemiologicznym w zakresie zapobiegania, a także zwalczania zakażeń i chorób zakaźnych wymienionych w *ustawie z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi. (tekst jednolity: Dz. U. z 2019r., poz. 1239 z późn. zm.)*.

Realizacja Programu Szczepień Ochronnych

Na terenie powiatu koneckiego w 2019 r. szczepieniom w ramach realizacji Programu Szczepień Ochronnych podlegało **13 357 dzieci i młodzieży do lat 19**. Pracownicy Sekcji Przeciwepidemicznej PIS w Końskich prowadzą nadzór nad dystrybucją i zużyciem preparatów szczepionkowych oraz warunkami wykonywania szczepień. Na terenie powiatu koneckiego znajduje się **13 punktów szczepień**, w których w 2019 r. przeprowadzono **15 kontroli**. Wykonawstwo szczepień przebiega zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych i utrzymane jest na dobrym poziomie. Punkty szczepień spełniają wymogi gabinetów zabiegowych i zapewniają prawidłowe warunki chłodnicze do przechowywania szczepionek, udokumentowane procedurami. Pielęgniarki wykonujące szczepienia posiadają kurs immunoprofilaktyki. Wykonawstwo szczepień w powiecie koneckim należy ocenić jako dobre, od lat utrzymuje się na poziomie wyższym niż średnia dla Polski.

Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych

Ocenę sytuacji epidemiologicznej chorób zakaźnych w powiecie koneckim opracowano, w oparciu o dane zgłoszonych przypadków zachorowań i zakażeń do Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Końskich. Dokonana na tej podstawie ocena, wskazuje na zadowalającą sytuację epidemiologiczną

powiatu koneckiego, pomimo dostrzegalnych niekorzystnych wzrostów zapadalności w kilku jednostkach chorobowych.

Dane za rok 2019, zostały porównane z danymi za rok 2018 oraz w niektórych chorobach z danymi za ostatnie kilka lat.

Do PSSE w Końskich wpłynęło **1036** (rok 2018 - 1322 przypadków) **przypadków** zgłoszeń podejrzeń zachorowań i zachorowań na choroby zakaźne. Łącznie w 2019 r. przeprowadzono **149 dochodzeń epidemiologicznych**, w związku ze zgłoszeniem podejrzeń zachorowań i zachorowań na choroby zakaźne (rok 2018 - 97 dochodzeń epidemiologicznych).

Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych w powiecie koneckim utrzymuje się, od kilku lat na porównywalnym poziomie.

Zachorowania na wybrane choroby zakaźne w powiecie koneckim za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 r. oraz w porównywalnym okresie 2018 r.

Jednostka chorobowa (symbole wg „Międzynarodowej Statystycznej Klasyfikacji Chorób i Problem ów Zdrowotnych” ICD-10)	Od 1.01.2019 do 31.12.2019		Od 1.01.2018 do 31.12.2018	
	Liczba przypadków	Zapadalność (liczba przypadków na 100 tys. mieszkańców)	Liczba przypadków	Zapadalność (liczba przypadków na 100 tys. mieszkańców)
Salmonella A02.0	6	7,4	9	11
Inne bakteryjne zakażenia jelitowe A04	27	33,4	32	39,3
Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe A05.9	0	0	0	0
Wirusowe i inne określone zakażenia jelitowe	84	104	65	78,9
Biegunki do lat 2 A09	45	55,7	0	0
Płonica (szkarlatyna) A38	10	12,3	6	7,3
Choroba meningokokowa zapalenie opon mózgowych A39.0	0	0	0	0
Róża A46	11	13,6	6	7,3

Jednostka chorobowa (symbole wg „Międzynarodowej Statystycznej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych” ICD-10)	Od 1.01.2019 do 31.12.2019		Od 1.01.2018 do 31.12.2018	
	Liczba przypadków	Zapadalność (liczba przypadków na 100 tys. mieszkańców)	Liczba przypadków	Zapadalność (liczba przypadków na 100 tys. mieszkańców)
Zapalenie mózgu inne i nie określone G04.9	0	0	0	0
Krztusiec A37	1	1,2	0	0
Borelioza A69.2	5	6,1	13	15,9
Szczepienia p/wściekliznie Z20.3/ Z24.2	27	33,4	12	14,7
Ospa wietrzna B01	202	250	265	325,8
Różyczka B06	0	0	0	0
Wzw B przewlekłe B18.1	0	0	1	1,2
Wzw C B 17.1, B18.2	1	1,2	3	3,6
Wzw A ostre B15	0	0	0	0
Nowo wykryte zakażenie HIV	0	0	1	1,2
Świnka B26	2	2,4	1	1,2
Inne wirusowe zapalenie mózgu	0	0	0	0
Choroby wywołane przez Streptococcus pneumoniae	11	13,6	5	6,1
Wirusowe zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych A87.1	2	2,4	1	1,2
Zatrucie pestycydami T60	0	0	0	0
Zatrucie grzybami T62	0	0	0	0
Gruźlica	17	21	22	27
Grypa	412 (17 potwierdzone laboratoryjnie)	510,8	767 (2 potwierdzone laboratoryjnie)	943,2
Pokąsania przez zwierzęta	115	142,5	61	75
Choroby wywołane przez Haemophilus influenzae	0	0	1	1,2
Odra B05	1	1,2	0	0

Wybrane jednostki chorobowe, dla których w 2019 r. zaobserwowano wzrost zachorowań w powiecie koneckim to: wirusowe i inne określone zakażenia jelitowe, biegunki do lat 2, szkarlatyna, róża, pokąsania przez zwierzęta i związane z tym szczepienia p/wściekliznie, oraz

choroby wywołane przez *Streptococcus pneumoniae*.

Grypa oraz **zachorowania grypopodobne**, to jednostka odznaczająca się najwyższym wskaźnikiem zapadalności wśród chorób zakaźnych występujących w Polsce.

W 2019 roku wg sprawozdania o zachorowaniach i podejrzeniach zachorowań na grypę zgłoszono do Państwowego Powiatowego Inspektora w Końskich **412 przypadków**, w tym **17** potwierdzone laboratoryjnie (w 2018 r. – zgłoszono 767 przypadków zachorowań na grypę i choroby grypopodobne, w tym 2 potwierdzone laboratoryjnie).

W 2019 roku **współczynnik zapadalności** na grypę w powiecie koneckim wyniósł **510 na 100 tys. mieszkańców** (w 2018 r. - 943).

Najskuteczniejszą metodą zapobiegania grypie są szczepienia ochronne. Dostępne szczepionki p/grypie zawierają antygeny wirusa grypy wywołującego zachorowania potwierdzone badaniami laboratoryjnymi. Ponieważ poziom odporności zabezpieczający przed zachorowaniem osiąga się dopiero po upływie około 2 tygodni od dnia szczepienia, najskuteczniejsze jest poddanie się szczepieniom przed rozpoczęciem sezonowego wzrostu zachorowań na grypę.

Gruźlica jest chorobą zakaźną, wywołaną zakażeniem prątkiem gruźlicy, która z reguły zajmuje płuca, choć zdarzają się przypadki gruźlicy pozapłucnej. Do Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Końskich w 2019 roku zgłoszono **17 przypadków** zachorowań na gruźlicę płuc, pozapłucnej nie stwierdzano (w 2018 r. - 22 przypadki, w tym 2 przypadki pozapłucnej).

W 2019 r. zarejestrowano **11 przypadków choroby wywołane przez *Streptococcus pneumoniae***, w tym 9 posocznic i 3 zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych. Patogen ***Streptococcus pneumoniae*** występuje na całym świecie, szerzy się drogą kropelkową lub przez bezpośredni kontakt z wydzieliną dróg oddechowych chorego lub nosiciela. Dostępna jest skuteczna szczepionka zapobiegająca zakażeniom wywołanym przez patogena ***Streptococcus pneumoniae***. Jest ona bezpłatna dla dzieci urodzonych po 31.12.2016 r., a dla osób nieszczepionych jest szczepionką zalecaną i odpłatną.

W związku ze zgłoszonym przez lekarzy w 2019 r. **narażeniem na wściekliznę**, przeprowadzono **115 dochodzeń epidemiologicznych** z powodu pokąsań przez zwierzęta, w tym **11** przypadków pokąsania przez kota, **2** przypadki pokąsań przez szczura, **1** pokąsanie przez królika i **101** przypadków pokąsań przez psy. Do **szczepień p/wściekliznie** zakwalifikowano **27 osób** (w 2018 r. - 12 osób).

Tendencję spadkową wykazują takie jednostki chorobowe jak: salmonellozy, inne bakteryjne zatrucia pokarmowe, borelioza, wirusowe zapalenia wątroby, gruźlica i grypa.

W kwietniu 2019 r. zarejestrowano **przypadek zachorowania na odrę** obywatela Ukrainy (przypadek zawleczony). Poinformowano osoby z otoczenia chorego o konieczności

konsultacji z lekarzem w przypadku wystąpienia objawów chorobowych wskazujących na odrę. Personel medyczny z kontaktu z chorym poinformowano o konieczności poddaniu się szczepieniom poekspozycyjnym. Z szczepień tych skorzystało 21 osób. Ponadto u personelu medycznego wykonano badania laboratoryjne - przeciwciała w kl. IgG w kierunku wirusa odry lub udokumentowano szczepienia przeciw odrze.

Wydano **5 decyzji** nakazujących powstrzymanie się od wykonywania pracy i poddanie się izolacji domowej.

W porównaniu do analogicznego okresu 2018 r. pozostałe jednostki chorobowe utrzymują się na tym samym poziomie.

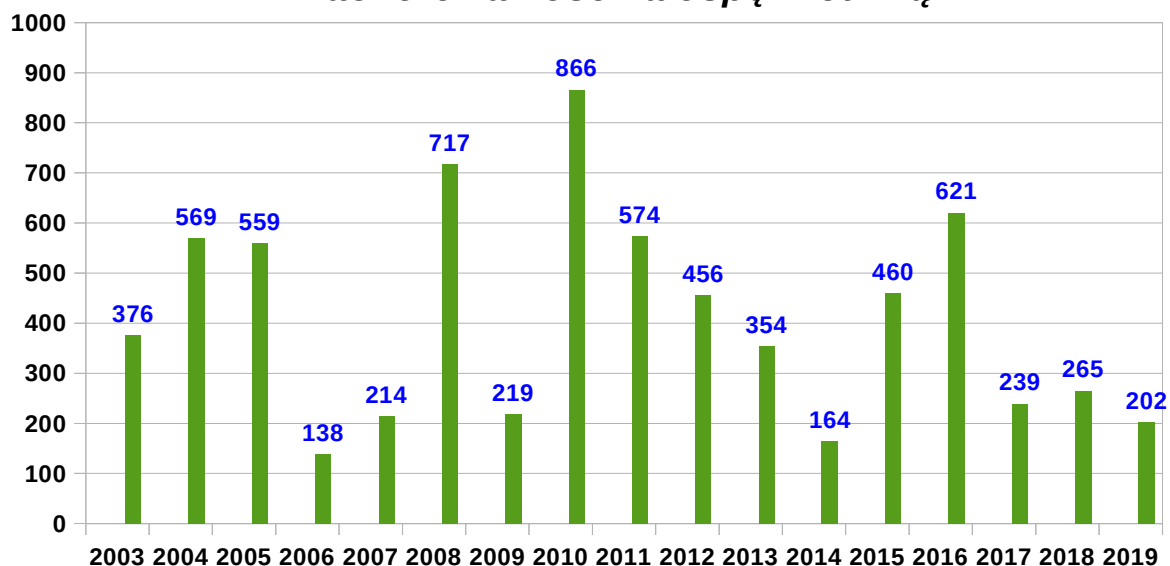
W 2019 r. nie notowano zachorowań choroby meningokokowej, wirusowego zapalenia wątroby nieokreślonego, wirusowego zapalenia mózgu, zatruc pestycydami, zatruc grzybami oraz bąblowicy, wirusowego zapalenie wątroby typu A.

Ogniska zatrucia/zakażenia pokarmowego nie rejestrowano, nie odnotowano zjawisk, których rodzaj i skala wymagałaby podjęcia skumulowanych działań o charakterze kryzysowym.

Liczba zachorowań i wskaźnik zapadalności na ospę wietrzną w powiecie koneckim w latach 2002 – 2019

Lata	Liczba zachorowań ospa wietrzna	Wskaźnik zapadalności na 100 tysięcy
2003	376	442,5
2004	569	659,8
2005	559	659,8
2006	138	162,9
2007	214	253,3
2008	717	848,7
2009	219	262,7
2010	866	1006,7
2011	574	671
2012	456	537
2013	354	416
2014	164	196
2015	460	554,7
2016	621	751,6
2017	239	292
2018	265	325,8
2019	202	250

Zachorowalność na ospę wietrzną

W 2019 roku zaobserwowano spadek liczby zachorowań dla ospy wietrznej, co jest zgodne z 2-3 letnią cyklicznością tej jednostki chorobowej.

Analiza sytuacji epidemiologicznej wirusowych zapaleń wątroby typu B i typu C w latach 2000 - 2019 w powiecie koneckim.

Liczba zachorowań i wskaźnik zapadalności na wirusowe zapalenie wątroby typu B w powiecie koneckim w latach 2000 - 2019

Lata	Liczba zachorowań WZW B (B16, B18.0-B18.1)*	Wskaźnik zapadalności na 100 tysięcy
2002	7	8,2
2003	6	7,1
2004	1	1,2
2005	4	4,7
2006	2	2,4
2007	4	4,7
2008	2	2,4
2009	4	4,8
2010	0	0
2011	5	6,0
2012	4	4,7

Lata	Liczba zachorowań WZW B (B16, B18.0-B18.1)*	Wskaźnik zapadalności na 100 tysięcy
2013	2	2,3
2014	2	2,3
2015	3	3,6
2016	1	1,1
2017	3	3,6
2018	1	1,2
2019	0	0

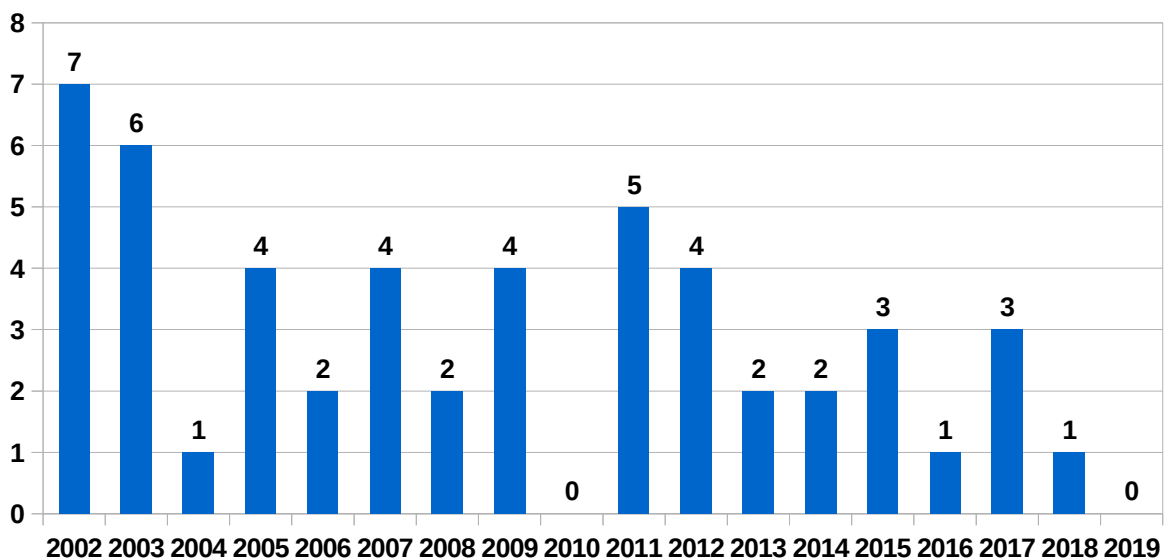
* kod według Międzynarodowej Statystycznej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych ICD – 10

B16 – Ostre wirusowe zapalenie wątroby B

B18.0 – Przewlekłe wirusowe zapalenie wątroby B z wirusem delta

B18.1 – Przewlekłe wirusowe zapalenie wątroby B bez wirusa delta

Liczba zachorowań na WZW typu B

Od 2000 do 2014 roku odnotowano od 8 do 3 przypadków, w 2015 r. wskaźnik zapadalności na 100 tysięcy odpowiednio od 9,3 do 3,6. W latach 2005 – 2015 zapadalność na tą jednostkę chorobową utrzymuje się na porównywalnym niskim poziomie, aż do całkowitego braku zgłoszeń w 2010 r. W latach 2011 - 2017 zanotowano wzrost zgłoszeń przewlekłych wzw b, co jest wynikiem polepszenia diagnostyki w kierunku zakażeń HBV.

Utrzymująca się tendencja spadkowa jest efektem intensywnych programów zapobiegania i zwalczania tej choroby realizowanych w latach poprzednich, między innymi wprowadzenia szczepień ochronnych oraz poprawie warunków sterylizacji i upowszechnienie stosowania

sprzętu jednorazowego użycia w podmiotach prowadzących działalność leczniczą.

Liczba zachorowań i wskaźnik zapadalności na wirusowe zapalenie wątroby typu C w powiecie koneckim w latach 2000 - 2019

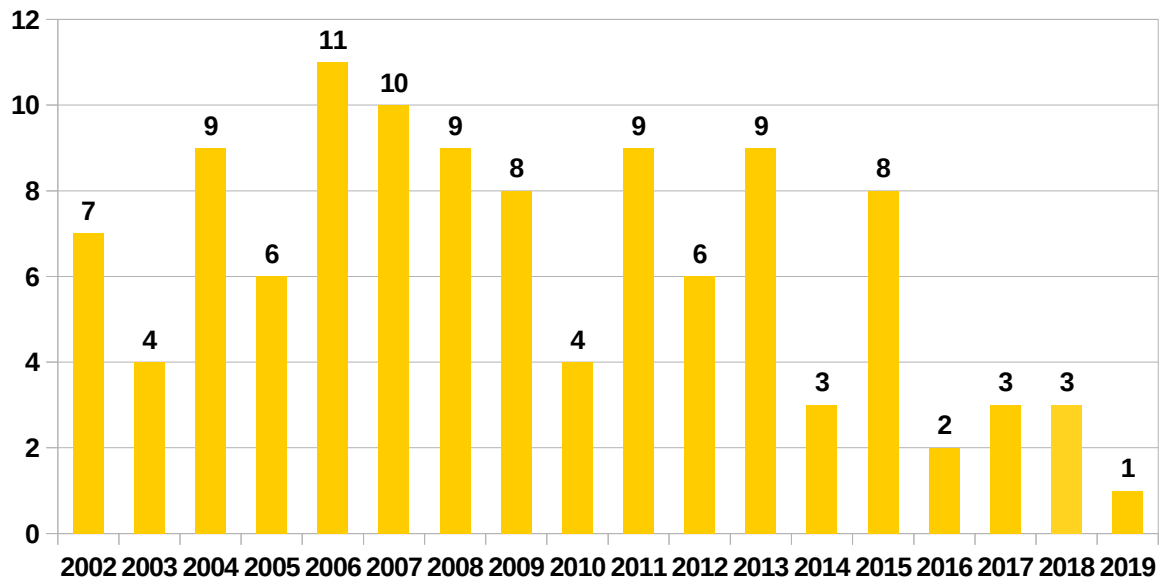
Lata	Liczba zachorowań WZW C (B17.1, B18.2)*	Wskaźnik zapadalności na 100 tysięcy
2002	7	8,2
2003	4	4,7
2004	9	10,6
2005	6	7,1
2006	11	13,1
2007	10	11,8
2008	9	10,7
2009	8	9,6
2010	4	4,6
2011	9	10,5
2012	6	7,0
2013	9	10,7
2014	3	3,5
2015	8	9,6
2016	2	2,3
2017	3	3,6
2018	3	3,6
2019	1	1,2

* kod według Międzynarodowej Statystycznej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych ICD – 10

B17.1 – Ostre wirusowe zapalenie wątroby C

B18.2 – Przewlekłe wirusowe zapalenie wątroby C

Liczba zachorowań na WZW typu C

Sytuacja epidemiologiczna wirusowego zapalenia wątroby typu C przypomina tę, jaka istniała w dziedzinie wirusowego zapalenia wątroby typu B przed wprowadzeniem szczepień ochronnych. We wskazanym okresie zanotowano:

w 2000 r. – 6 przypadków;

2013 r. – 9 przypadków;

2015 r. - 8 przypadków;

2018 r. - 3 przypadki;

2019 r. - 1 przypadek.

Wskaźnik zapadalności na 100 tysięcy wynosił odpowiednio 7,0 w 2000r. i 1,2 w 2019r. Największą liczbę zachorowań zaobserwowano w 2006 r. – 11 przypadków (wskaźnik zapadalności - 13,1). Zwiększająca się liczba wykrywanych i zgłaszanych zachorowań jest wynikiem polepszenia diagnostyki w kierunku zakażeń HCV. Lepsza dostępność testów diagnostycznych sprawia, że u coraz większej liczby osób jest rozpoznawane zakażenie, co z kolei może zmniejszyć transmisję wirusa. Wprowadzenie testów typu antygen/przeciwciało skraca do minimum okres okienka serologicznego, to zaś może pomóc w rozpoznawaniu zakażenia HCV we wczesnym okresie.

II. Jakość wody do spożycia i ciepłej wody użytkowej

1. Wprowadzenie

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich prowadzi nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi na podstawie *ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r., poz. 59)* i *ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r., poz. 1437 z późn. zm.)*.

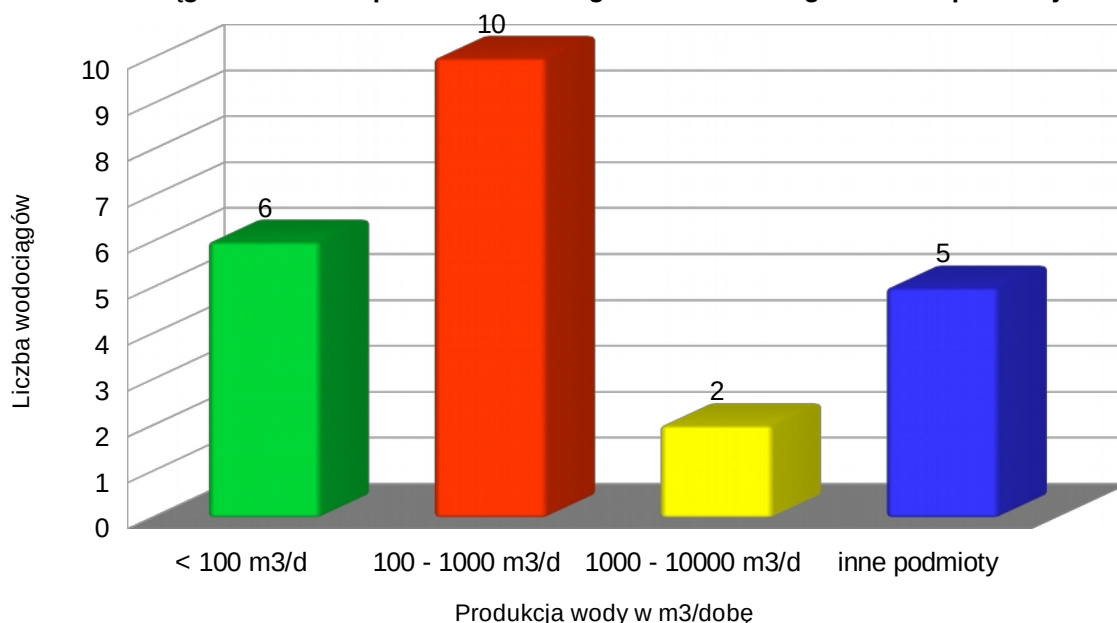
Wymagania jakim powinna odpowiadać woda, sposób oceny jej przydatności do spożycia oraz sprawowania nadzoru nad jej jakością określa *rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U., poz. 2294)*. Zgodnie z tym rozporządzeniem woda jest zdatna do użycia, jeżeli jest wolna od mikroorganizmów chorobotwórczych i pasożytów w liczbie stanowiącej potencjalne zagrożenie dla zdrowia ludzkiego, wszelkich substancji w stężeniach stanowiących potencjalne zagrożenie dla zdrowia ludzkiego oraz nie wykazuje agresywnych właściwości korozyjnych i spełnia wymagania mikrobiologiczne i chemiczne określone w jego załącznikach. W roku sprawozdawczym 2019 podobnie jak w roku ubiegłym PPIS w Końskich gromadził dane w zakresie zintegrowanego nadzoru sanitarnego nad jakością wody oraz nad obiektami służącymi do zaopatrzenia ludności w wodę zgodnie z arkuszami tematycznymi, prowadził na bieżąco ich aktualizację, a następnie raportował dane monitoringowe w wyznaczonych terminach Świętokrzyskiemu Państwowemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Sanitarnemu w systemie informatycznym WODA – EXCEL.

2. Charakterystyka poszczególnych grup urządzeń zaopatrzenia ludności w wodę

W 2019r. PPIS w Końskich objął nadzorem sanitarnym 23 urządzenia wodociągowe, w tym: 18 wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę i 5 innych podmiotów wykorzystujących wodę, pochodzącą z indywidualnego ujęcia w ramach działalności gospodarczej lub w budynkach użyteczności publicznej. Skontrolowano 100% urządzeń wodociągowych znajdujących się w ewidencji.

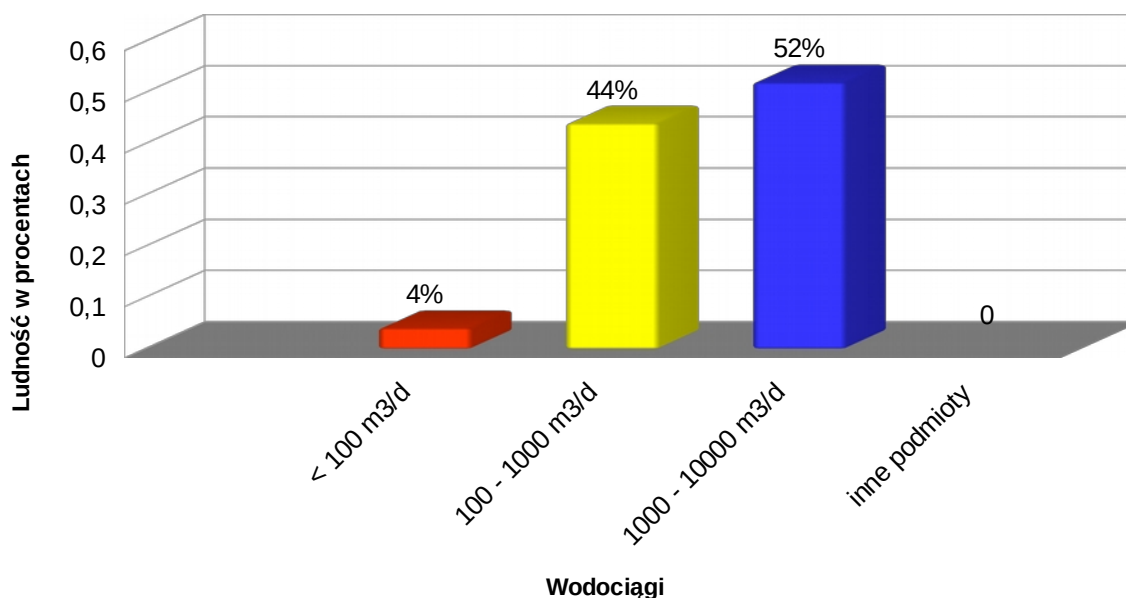
Na terenie powiatu koneckiego wodociągi oraz indywidualne inne podmioty w 100% zasilane są w wodę z ujęć głębinowych.

Liczba wodociągów na terenie powiatu koneckiego w 2019 roku wg wielkości produkcji wody

Liczba stałej ludności zaopatrywanej w wodę z urządzeń wodnych w 2019 r. wynosiła ok. 78,783 tys., w tym: wodociągi o produkcji poniżej 100m3/dobę zaopatrywały 3,350 tys., co stanowi ok. 4%; wodociągi o produkcji 100 – 1000 m3/dobę – 34,773 tys., co stanowi ok. 44%; a wodociągi o produkcji od 1000 – 10000 m3/dobę – 40,660 tys. stałych mieszkańców, co stanowi ok. 52%.

Zaopatrzenie stałej ludności powiatu koneckiego w wodę przeznaczoną do spożycia przez wodociągi w zależności od ilości produkowanej wody (w procentach)

Państwowa Inspekcja Sanitarna w Końskich w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego pobiera do badań próbki wody oraz ocenia stan sanitarno – techniczny urządzeń wodnych. Badania wykonywane były w akredytowanych laboratoriach Państwowej Inspekcji Sanitarnej - WSSE w Kielcach i PSSE w Skarżysku – Kamiennej.

W ramach prowadzonego monitoringu jakości wody dokonywane są pobory próbek wody do badania z urządzeń wodociągowych, z częstotliwością uzależnioną od wielkości wodociągu (tj. ilości produkowanej wody), jak również stwierdzanych problemów z jakością wody.

W 2019 r. przeprowadzono **28 kontroli sanitarnych urządzeń wodnych, 131 kontroli jakości wody do spożycia**, pobrano **131 próbek wody** (w tym 107 próbek do monitoringu kontrolnego i 24 próbki do monitoringu przeglądowego), wykonano **4 oznaczenia chloru wolnego**.

Poza kontrolą jakości wody prowadzoną przez Państwową Inspekcję Sanitarną w 2019 roku prowadzona była przez właścicieli urządzeń wodociągowych kontrola wewnętrzna, zgodnie z wymogami określonymi w *rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U., poz. 2294)* oraz opracowanymi i uzgodnionymi z PPIS w Końskich harmonogramami poboru.

W celu określenia, czy spożywana woda jest bezpieczna dla zdrowia ludzkiego Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich, w oparciu o § 22 i § 23 *rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi*, dokonywał jej oceny w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego. Oceny jakości wody przekazywane były administratorom wodociągów oraz wójtom i burmistrzom, z prośbą o poinformowanie mieszkańców.

Wydano ogółem **32 decyzje administracyjne**, tj. 3 decyzje na poprawę jakości wody do spożycia (w tym 2 z rygiorem natychmiastowej wykonalności), 9 decyzji – prolongaty, 7 decyzji o wygaśnięciu, 6 decyzji – oceny jakości wody, 7 decyzji płatniczych; **34 oceny jakości wody do spożycia** (w tym 25 ocen okresowych, 9 ocen obszarowych); **4 komunikaty w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi** skierowane do konsumentów wody z wodociągu Kłucko gmina Radoszyce oraz z wodociągu Bernów gmina Gowarczów.

W 2019r. nie wydano decyzji dotyczących poprawy stanu sanitarno – technicznego wodociągów. Wykonano zarządzenia decyzji wydanych w 2018 r., dotyczących poprawy stanu sanitarno – technicznego 3 wodociągów (**wodociąg Gosań oraz wodociąg Czarniecka Góra Szpital gm. Stąporków, wodociąg Mnin gm. Słupia Konecka**).

W 2019 r. na terenie powiatu koneckiego zrealizowano następujące zamierzenia mające na celu poprawę zaopatrzenia ludności w wodę do spożycia oraz poprawę stanu sanitarno-technicznego w zakresie wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę, tj.

- wodociąg Przyłogi gm. Smyków – przeprowadzono rozbudowę wodociągu, tj. włączono do

eksploatacji nową studnię głębinową położoną w miejscowości Piaski Królewieckie, wybudowano budynek technologiczny stacji uzdatniania wody, 2 stalowe zbiorniki wyrównawcze, naziemne na wodę uzdatnioną, o poj. 100 m³ każdy, dwukomorowy odstojnik wód popłucznych, o poj. 7,4m³, 2 zbiorniki na ścieki z chlorowni oraz sanitarne, o poj. 2m³ każdy. Woda z przedmiotowego wodociągu z uwagi na skład fizyko-chemiczny (przekroczone dopuszczalne wartości m.in. żelaza, manganu, mętności, twardości, siarczanów i magnezu) podlega uzdatnianiu: napowietrzaniu, odżelazianiu, odmanganianiu, odwróconej osmozie, nanofiltracji oraz okresowej dezynfekcji za pomocą podchlorynu sodu;

- wodociąg Radoszyce gm. Radoszyce – prowadzone są prace związane z rozbudową istniejącej stacji uzdatniania wody, tj. przeprowadzono prace remontowo-budowlane obiektu, w tym termomodernizacyjne na zewnątrz budynku SUW oraz części socjalnej, następny etap to zastosowanie nowej technologii uzdatniania wody mającej na celu poprawę jakości dostarczanej do odbiorców wody;

- wodociąg Końskie gm. Końskie – większość studni wyposażono w nowe przykrycia ze stali kwasoodpornej z wywietrznikami, zaopatrzone w system antywłamaniowy, odnowiono i uszczelniono szachty studzienne;

- wodociąg Wyszyna Falkowska gm. Ruda Maleniecka – studnie wyposażono w nowe przykrycia ze stali kwasoodpornej, z wywietrznikami, odnowiono i uszczelniono szachty studzienne.

W 2019 r. do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Końskich zostały wniesione **3 interwencje** od mieszkańców gminy Słupia Konecka, 2 dotyczyły silnie wyczuwalnego zapachu chloru w wodzie do spożycia – w związku z ww. interwencją przeprowadzono 2 kontrole jakości wody z wodociągu Mnin. Upoważniony przedstawiciel PPIS w Końskich pobrał 2 próbki wody z przedmiotowego wodociągu do badania w zakresie parametru chemicznego – chlor wolny. W wyniku przeprowadzonej analizy nie stwierdzono przekroczeń wartości parametrycznej chloru wolnego; 1 interwencja dotyczyła obaw mieszkańców gminy Słupia Konecka o jakość mikrobiologiczną wody w związku z negatywnymi wynikami uzyskanymi przez podmioty z terenu gminy Słupia Konecka wykonujące z badania wody w ramach kontroli wewnętrznej. W związku z powyższym pobrano 3 próbki wody do badania z wodociągu Mnin, w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego w kierunku parametrów mikrobiologicznych. W wyniku przeprowadzonych badań laboratoryjnych jakości wody nie stwierdzono w niej obecności bakterii.

W związku z ww. interwencjami wniesionymi do PPIS w Końskich, wystosowano pismo interwencyjne do Wójta Gminy Słupia Konecka – zarządcy wodociągu Mnin o podjęcie działań interwencyjnych w sprawie nieprawidłowości w obszarze zaopatrzenia mieszkańców gminy

w wodę do spożycia oraz wskazano m.in. o obowiązku informowania PPIS w Końskich oraz konsumentów wody, zaopatrywanych z przedmiotowych wodociągów o prowadzonych działaniach, w tym również z zakresu dezynfekcji wody. Natomiast w przypadku prowadzenia okresowej bądź ciągłej dezynfekcji należy na bieżąco systematycznie kontrolować wartości chloru wolnego w sieci wodociągowej.

Ponadto 2 wnioski wniesione do Świętokrzyskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego zostały przekazane PPIS w Końskich celem załatwienia zgodnie z kompetencjami i udzielenia odpowiedzi zainteresowanym. Przedmiotowe interwencje dotyczące jakości wody z wodociągów Gosañ gm. Stąporków i Przyłogi gm. Smyków okazały się niezasadne.

2.1. Wodociągi o produkcji <100 m³/dobę

W 2019 r. na terenie powiatu koneckiego znajdowało się **6 wodociągów** (wodociągi: Dęba gm. Ruda Maleniecka, Klucko gm. Radoszyce, Pardołów, Smarków gm. Stąporków, Stanowiska gm. Smyków, Wąsosz gm. Końskie) o produkcji wody poniżej 100 m³/dobę. W stosunku do 2019 r. ich ilość nie uległa zmianie. Urządzenia te zaopatrywały ok. 3,350 tys. ludności stałej.

Wodociągi o produkcji wody poniżej 100 m³/dobę w 2019r. w większości dostarczały wodę odpowiadającą wymaganiom *rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi*.

W 2019r. prowadzone było postępowanie administracyjne w związku ze stwierdzonym zanieczyszczeniem mikrobiologicznym wody w 1 wodociągu zbiorowego zaopatrzenia w wodę, tj.: **wodociągu Klucko gm. Radoszyce**.

Wodociąg Klucko gm. Radoszyce

W dniu **30.05.2019 r.** została wydana **decyzja znak: SE. Ia – 4261/100/2019**, stwierdzone przekroczenia: **obecność w wodzie bakterii grupy coli**, z uwagi na ochronę zdrowia konsumentów decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich stwierdził **brak przydatności wody do spożycia w wodociągu Klucko**, zarządził m.in.: wprowadzenie zakazu spożywania wody do czasu uzyskania właściwej jakości wody; poinformowanie konsumentów o zakazie spożywania wody; zapewnienie użytkownikom zastępczego zaopatrzenia w wodę do spożycia odpowiadającą wymogom sanitarnym zawartym w *rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U., poz. 2294)* oraz niezwłocznie podjęcie działań naprawczych z zakresu dezynfekcji mających na celu wyeliminowanie zanieczyszczeń mikrobiologicznych i doprowadzenie jakości wody w sieci wodociągowej do składu mikrobiologicznego spełniającego wymagania określone

w ww. rozporządzeniu. W wyniku podjętych przez zarządcę skutecznych działań naprawczych oraz na podstawie sprawozdań z przeprowadzonych badań mikrobiologicznych jakości wody z przedmiotowego wodociągu postępowanie zakończono. W dniu **03.06.2019 r.** PPIS w Końskich wydał **decyzję stwierdzającą przydatność wody do spożycia przez ludzi.** Wydano także 2 stosowne komunikaty dotyczące jakości wody skierowane do konsumentów wody.

Na koniec roku sprawozdawczego 2019 oceniono, że jakość wody z przedmiotowego wodociągu pod względem bakteriologicznym i fizykochemicznym odpowiadała wymogom rozporządzenia Ministra Zdrowia.

2.2. Wodociągi o produkcji 100 - 1000 m³/dobę

W 2019 r., bez zmian w stosunku do 2018 r. pod nadzorem PPIS w Końskich znajdowało się **10 wodociągów** (wodociągi: Bernów, Gowarczów gm. Gowarczów, Fałków gm. Fałków, Gosań, Odrowąż gm. Stąporków, Mnin gm. Słupia Konecka, Paruchy gm. Końskie, Przyłogi gm. Smyków, Radoszyce gm. Radoszyce, Wyszyna Fałkowska gm. Ruda Maleniecka) o produkcji od 100 do 1000 m³/dobę, dostarczały one wodę dla 34,773 tys. ludności stałej.

W 2019 r. prowadzone było postępowanie administracyjne w związku ze stwierdzonym zanieczyszczeniem mikrobiologicznym wody w 1 wodociągu zbiorowego zaopatrzenia w wodę, tj.: **wodociągu Bernów gm. Gowarczów.**

Wodociąg Bernów gm. Gowarczów

W dniu **26.06.2019 r.** została wydana **decyzja znak: SE. Ia – 4261/110/2019,** stwierdzone przekroczenia: **obecność w wodzie bakterii grupy coli,** z uwagi na ochronę zdrowia konsumentów decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich stwierdził **brak przydatności wody do spożycia w wodociągu Bernów,** zarządzono m.in.: wprowadzenie zakazu spożywania wody do czasu uzyskania właściwej jakości wody; poinformowanie konsumentów o zakazie spożywania wody; zapewnienie użytkownikom zastępczego zaopatrzenia w wodę do spożycia odpowiadającą wymogom sanitarnym zawartym w *rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U., poz. 2294)* oraz niezwłocznie podjęcie działań naprawczych z zakresu dezynfekcji mających na celu wyeliminowanie zanieczyszczeń mikrobiologicznych i doprowadzenie jakości wody w sieci wodociągowej do składu mikrobiologicznego spełniającego wymagania określone w ww. rozporządzeniu. W wyniku podjętych przez zarządcę skutecznych działań naprawczych oraz na podstawie sprawozdań z przeprowadzonych badań mikrobiologicznych jakości wody z przedmiotowego wodociągu postępowanie zakończono. W dniu **03.06.2019 r.** PPIS

w Końskich wydał **decyzję stwierdzającą przydatność wody do spożycia przez ludzi**. Wydano także 2 stosowne komunikaty dotyczące jakości wody skierowane do konsumentów wody.

Na koniec roku sprawozdawczego 2019 oceniono, że jakość dostarczanej wody z większości wodociągów nie budziła zastrzeżeń, za wyjątkiem wody z **wodociągu Radoszyce**. W dalszym ciągu prowadzone jest postępowanie administracyjne dotyczące jakości wody z przedmiotowego wodociągu z uwagi na odchylenia od wymaganego składu fizykochemicznego, tj. przekroczenie parametrów zawartych:

- w załączniku nr 1 część C tab. 2 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. poz. 2294), tj.

podwyższony poziom siarczanów;

- w załączniku nr 1 część D tab. 2 do wyżej cytowanego rozporządzenia, tj. **podwyższony poziom twardości ogólnej oraz magnezu** (wartość parametryczna magnezu nie może przekraczać 30 mg/l, jeżeli stężenie siarczanów w wodzie jest równe lub większe od 250 mg/l).

PPIS w Końskich stwierdził **warunkową przydatność wody do spożycia** z ww. wodociągu.

2.3. Wodociągi o produkcji 1000 - 10000 m³/dobę

Państwowa Inspekcja Sanitarna w Końskich, podobnie jak w roku ubiegłym nadzorowała **2 wodociągi** o produkcji od 1000 do 10000 m³/dobę, tj. wodociąg Końskie gm. Końskie, wodociąg Stąporków gm. Stąporków. Wodociągi te zostały zakwalifikowane jako wodociągi raportowane do Komisji Europejskiej, są to urządzenia produkujące wodę w ilości powyżej 1000 m³/dobę lub zaopatrujące więcej niż 5000 osób. Przedmiotowe wodociągi zaopatrywały w wodę odpowiadającą wymaganiom ok. 40,660 tys. ludności stałej.

2.4. Wodociągi o produkcji 10000 - 100000 m³/dobę

Na terenie powiatu koneckiego brak jest wodociągów o produkcji od 10000 do 100000 m³/dobę.

2.5. Inne podmioty zaopatrujące w wodę

W 2019 r. pod nadzorem PPIS w Końskich znajdowało się **5 innych podmiotów** wykorzystujących wodę, pochodzącą z indywidualnego ujęcia w ramach działalności gospodarczej lub w budynkach użyteczności publicznej, tj.: wodociąg Czarniecka Góra SZPITAL gm. Stąporków, wodociąg Końskie OSM gm. Końskie, wodociąg Fidor gm. Końskie, wodociąg Stara Góra gm. Stąporków, wodociąg Koliszowy HUZAR gm. Ruda Maleniecka.

W analizowanym okresie prowadzone było postępowanie administracyjne w związku ze złą jakością fizykochemiczną wody w 1 wodociągu, tj. wodociąg Fidor gm. Końskie – pozanormatywne wartości manganu i stężenia jonów wodoru (pH).

W dniu **21.03.2019 r.** została wydana **decyzja PPIS znak: SE. Ia – 4261/7/2019**, stwierdzono **warunkową przydatność wody do spożycia**, zarządzono m.in.: podjęcie działań naprawczych polegających na doprowadzeniu wody w sieci wodociągowej do składu fizykochemicznego spełniającego obowiązujące wymagania określone w *rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U., poz. 2294)* oraz określono najwyższy dopuszczalny poziom wartości dla kwestionowanych parametrów pozwalający na warunkowe dopuszczenie wody do spożycia.

Postępowanie zostało zakończone na wniosek strony. Pismem z dnia 9 października 2019 r. wraz z załączoną stosowną dokumentacją zarządca wodociągu zwrócił się do PPIS w Końskich o uchylene zarządzeń przedmiotowej decyzji z uwagi na to, że z dniem 30.09.2019 r. Zakład Produkcyjny w Fidorze zaopatrywany jest w wodę do spożycia z wodociągu zbiorowego zaopatrzenia w wodę Paruchy. Woda z własnego ujęcia będzie wykorzystywana wyłącznie do celów produkcyjnych.

Na koniec roku sprawozdawczego 2019 oceniono, że jakość dostarczanej wody z ww. wodociągów odpowiadała obowiązującym przepisom.

2.6. Ujęcia powierzchniowe

Na terenie powiatu koneckiego brak jest wodociągów opartych na ujęciach powierzchniowych.

2.7. Przyznane odstępstwa dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi

W roku sprawozdawczym 2019 podobnie jak we wcześniejszym okresie Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich nie wydawał zgód na odstępstwo od wymagań obowiązujących dla jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

3. Badania ciepłej wody w szpitalach i w budynkach zamieszkania zbiorowego na obecność pałeczek *Legionella sp.*

Wobec istniejących zagrożeń zdrowotnych powodowanych zasiedlaniem instalacji i urządzeń wodnych bakteriami z rodzaju *Legionella*, konieczne jest okresowe monitorowanie ciepłej wody użytkowej, w kierunku obecności tych bakterii.

Wymagania mikrobiologiczne, jakim powinna odpowiadać ciepła woda użytkowa w zakresie parametru *Legionella sp.* określa *rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U., poz. 2294)*.

Wymagania mikrobiologiczne, jakim powinna odpowiadać woda na pływalni w zakresie parametru *Legionella sp.* określa *rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U., poz. 2016)*.

Przedstawiciele Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Końskich w 2019 r. pobrali w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego do badania próbki wody ciepłej (ogółem **45 próbek**) na obecność pałeczek *Legionella sp.* w wytypowanych obiektach na terenie powiatu koneckiego (szpital, inne podmioty lecznicze, hotele, motele, pływalnie).

W wyniku **18 kontroli jakości wody ciepłej użytkowej** przeprowadzonych w 12 obiektach, w 2 obiektach (1 podmiot leczniczy, 1 hotel) stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych wartości bakterii *Legionella sp.*

3.1. Badania ciepłej wody użytkowej w podmiotach leczniczych wykonujących stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne

W 2019 r. przedstawiciele Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Końskich skontrolowali na obecność bakterii *Legionella sp.* w ciepłej wodzie użytkowej **1 szpital i 2 inne podmioty**. W nadzorowanych podmiotach leczniczych, w ramach nadzoru bieżącego pobrano ogółem **16 próbek** wody ciepłej z wewnętrznej instalacji ciepłej wody użytkowej.

Jakość wody w instalacjach ciepłej wody użytkowej nie budziła zastrzeżeń, za wyjątkiem wody z 1 obiektu (Świętokrzyskie Centrum Rehabilitacji w Czarnieckiej Górze), gdzie w 6 próbkach ciepłej wody, stwierdzono ponadnormatywną obecność bakterii *Legionella sp.* - „średnie” **skażenie ciepłej wody w instalacji wewnętrznej ciepłej wody**.

W związku ze stwierdzonym zanieczyszczeniem mikrobiologicznym wody (ponadnormatywna obecność bakterii *Legionella sp.*) zostały wszczęte postępowania administracyjne, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich wydał 2 decyzje administracyjne, nakazujące bezzwłoczne podjęcie działań naprawczych polegających na doprowadzeniu jakości wody ciepłej użytkowej w instalacji wewnętrznej szpitala do wartości zgodnych z rozporządzeniem.

W wyniku badań jakości ciepłej wody użytkowej wykonanych w ramach kontroli wewnętrznej przez zarządcę obiektu, stwierdzono, że jakość wody ciepłej spełnia wymagania sanitarne.

3.2. Badania ciepłej wody użytkowej w budynkach zamieszkania zbiorowego i na pływalniach

W 2019 r. w powiecie koneckim przedstawiciele Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Końskich pobrali w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego do badania **29 próbek** wody ciepłej w celu określenia skolonizowania instalacji pałeczkami *Legionella sp.*, w tym: **17 próbek** w 7 obiektach zamieszkania zbiorowego, tj. **4 hotelach, 1 motelu i 2 innych obiektach** świadczących usługi hotelarskie oraz **12 próbek** w 2 pływalniach.

W wyniku badań jakości ciepłej wody użytkowej stwierdzono, że jakość wody z większości obiektów nie budziła zastrzeżeń, za wyjątkiem wody z 1 obiektu (hotel), gdzie w 2 próbkach ciepłej wody, stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych wartości bakterii Legionella sp. - **„średnie” skażenie ciepłej wody w instalacji wewnętrznej ciepłej wody.**

Wydano 1 decyzję nakazującą bezzwłoczne podjęcie działań naprawczych polegających na doprowadzeniu jakości wody ciepłej użytkowej w instalacji wewnętrznej hotelu do wartości zgodnych z rozporządzeniem.

W wyniku badań jakości ciepłej wody użytkowej wykonanych w ramach kontroli wewnętrznej przez właściciela obiektu, stwierdzono, że jakość wody ciepłej spełnia wymagania sanitarne.

4. Wnioski

Zaopatrzenie ludności w wodę jest bardzo istotnym elementem zachowania właściwego stanu sanitarnego powiatu.

Rozbudowywana jest systematycznie rozdzielcza sieć wodociągowa, a także prowadzona jest modernizacja już istniejącej, działania te zwiększają dostępność ludności do wody spełniającej wymagania sanitarne.

W roku 2019 skontrolowano wszystkie wodociągi. Na podstawie uzyskanych danych można stwierdzić, że stan sanitarno - techniczny budynków i urządzeń wodociągowych na terenie powiatu koneckiego ulega stałej poprawie.

Prowadząc na bieżąco monitoring jakości wody do spożycia, organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej podejmowały stosowne działania w przypadkach naruszeń wymagań sanitarnych.

Jakość wody była najczęściej kwestionowana z uwagi na obecność w wodzie bakterii grupy coli oraz przekroczenia zawartości żelaza, manganu i podwyższonej mętności.

Kwestię bardzo istotną dla stanu bezpieczeństwa sanitarnego powiatu koneckiego stanowi zabezpieczenie awaryjnych źródeł zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi lub zapasu wody na wypadek wystąpienia sytuacji awaryjnych.

Zabezpieczenie awaryjne w razie skażenia mikrobiologicznego wody lub awarii ujęć na terenie powiatu koneckiego, ze względu na brak studni publicznych oraz zbyt małą ilość cystern i innych zbiorników magazynujących wodę w środkach transportu w dalszym ciągu jest niezadowolające pomimo pewnej poprawy w tym zakresie tj. wyposażenia w 2018 r. dwóch przedsiębiorstw wodociągowych (na terenie gmin Radoszyce oraz Stąporków) w atestowane zbiorniki przeznaczone do kontaktu z żywnością i wodą pitną, umożliwiające dowóz wody na wypadek konieczności zapewnienia mieszkańcom zastępczego zaopatrzenia w wodę do spożycia.

III. Zapobiegawczy nadzór sanitarny

Przedmiotem działalności zapobiegawczego nadzoru sanitarnego było uzgadnianie i opiniowanie pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych:

- wniosków dotyczących konieczności wykonania raportu oddziaływania inwestycji na środowisko i jego zakresu,
- przedsięwzięć przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach,
- dokumentacji projektowych dotyczących budowy oraz zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych,
- przystąpienia do użytkowania przedsięwzięcia,
- uzgadnianie i opiniowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Mając na uwadze ochronę zdrowia publicznego, organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej w ramach prowadzonych postępowań oraz uzgodnień w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego przyczyniają się do eliminacji nieprawidłowości w zakresie sanitarno – higienicznym, zapewniają właściwe warunki sanitarno-zdrowotne w miejscach pobytu ludzi, a także odpowiednie warunki pracy.

W 2019 r. Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny zajął **120 stanowisk**, których celem było zapewnienie właściwych warunków higienicznych i zdrowotnych w obiektach na etapie planowania, projektowania, realizacji i dopuszczenia do użytkowania, oraz wydał **14 decyzji płatniczych** i przeprowadził **14 wizji lokalnych**.

Ilość załatwianych spraw i wydanych opinii przez Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny w poszczególnych zakresach tematycznych w roku 2019:

- Postanowienia dot. uzgodnienia przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach - **3**;
- Wydane opinie sanitarne dot. dokumentacji projektowej (projekty budowlane) – **44**;
- Wydane w drodze postanowień opinie sanitarne o konieczności wykonania raportu oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko i jego zakresu – **15**;
- Wydane w drodze decyzji pozwolenia na użytkowanie obiektu budowlanego - **11**;
- Wydane decyzje dotyczące opłat za wykonanie czynności w pionie nadzoru sanitarnego - **14**;
- Zaopiniowane projektu studium i projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego – **1**;
- Liczba przeprowadzonych wizji lokalnych związanych z oceną usytuowania projektowanej inwestycji, zmiany przeznaczenia terenów, obiektów itp. oraz liczba przeprowadzonych kontroli obiektów – **14**;
- Uzgodnienia dot. zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozy

oddziaływania na środowisko - **8**;

- Uzgodnienia wydane w innej formie - **19**;
- Uzgodnienia dot. odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko - **0**;
- Uzgodnienie projektu dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko - **12**.

IV. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej i kąpielisk

1. Wprowadzenie

Bieżący nadzór sanitarny Państwowej Inspekcji Sanitarnej nad obiektami użyteczności publicznej dotyczy różnorodnych obiektów, są to między innymi: kąpieliska, baseny kąpielowe, ustępy publiczne, obiekty pomocy społecznej, hotele i inne obiekty hotelarskie, obiekty wczasowo – turystyczne, zakłady fryzjerskie, kosmetyczne i odnowy biologicznej, cmentarze, zakłady pogrzebowe, prosekoria i inne obiekty, co powoduje zróżnicowanie wymagań sanitarnych, jakim powinny odpowiadać obiekty należące do poszczególnych kategorii, w celu zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego osobom z nich korzystającym.

2. Stan sanitarny wybranych obiektów i urządzeń

W roku 2019 na **286 obiektów użyteczności publicznej** ujętych w ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Końskich skontrolowano **189 obiektów**, przeprowadzono w nich **218 kontroli sanitarnych**, dodatkowo przeprowadzono **25 kontroli innych obiektów** (nie ujętych w ewidencji: ekshumacje, samochody do przewozu zwłok i szczątków ludzkich, samochody do przewozu chorych, ustępy ogólnodostępne) oraz **2 kontrole jakości wody z pływalni i 1 kontrolę jakości wody z kąpieliska**.

Powyższa liczba nie uwzględnia kontroli urządzeń wodnych (wodociągów) i podmiotów leczniczych.

W ramach nadzoru sanitarnego w zakresie higieny środowiska, w roku 2019 do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Końskich wniesiono **6 interwencji**.

2 interwencje załatwiono we własnym zakresie, dotyczyły;

- anonimowa interwencja telefoniczna wniesiona do ŚPWIS w Kielcach, dotycząca nieprawidłowego stanu sanitarno – technicznego schroniska dla bezdomnych, w tym m.in. obecności pluskiew w obiekcie przekazana do PPIS w Końskich celem podjęcia działań w przedmiotowej sprawie zgodnie z posiadanymi kompetencjami;

- interwencja telefoniczna mieszkańca miejscowości Sielpia wniesiona do ŚPWIS w Kielcach dotycząca nieprawidłowości w zakresie zaopatrzenia w wodę do spożycia hotelu w Sielpi, tj. wodę z własnego ujęcia, które nie jest pod nadzorem PPIS, przekazana do PPIS w Końskich celem podjęcia działań w przedmiotowej sprawie zgodnie z posiadanymi kompetencjami.

Kontrole przeprowadzone w przedmiotowych obiektach nie potwierdziły zasadności interwencji.

Ponadto 4 wniesione interwencje dotyczące m.in.: uciążliwości wynikających z nieprawidłowości w obszarze usuwania nieczystości płynnych do miejskiej sieci kanalizacyjnej na posesjach w Końskich przy ul. Młyńskiej, zalewania ściekami piwnic w budynku mieszkalnym przy ul. Mieszka I w Końskich, zrzucania nieczystości płynnych do rowu przy głównej drodze (droga krajowa nr 74) w miejscowości Salata gm. Smyków, uciążliwości wynikających z zamieszkiwania w budynku Hotelu „Łuczyński” w Końskich, przekazano do załatwienia wg kompetencji organom właściwym spoza Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich w roku 2019 wydał **10 decyzji zezwalających na przeprowadzenie ekshumacji zwłok/szczątków ludzkich**. Ekshumacja zwłok/szczątków jest dopuszczalna w okresie od 16 października do 15 kwietnia i przeprowadza się ją we wczesnych godzinach rannych przy zachowaniu odpowiednich warunków sanitarnych. Przedstawiciele Państwowej Inspekcji Sanitarnej sprawowali nadzór nad prawidłowym przebiegiem czynności ekshumacyjnych i warunkami sanitarnymi przewozu zwłok. Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie. Oceniając stan sanitarny środków do przewozu zwłok/szczątków ludzkich zwrócono szczególną uwagę na przestrzeganie obowiązku mycia i dezynfekcji części pojazdu przeznaczonych do umieszczania zwłok/szczątków, częstotliwość w/w czynności, stosowane preparaty. Wszystkie skontrolowane samochody były prawidłowo oznakowane i spełniały wymogi sanitarno-techniczne do przewozu zwłok/szczątków ludzkich.

Na wniosek Starosty Koneckiego, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny

w Końskich w roku 2019 wydał **11 opinii w formie postanowienia na sprowadzenie zwłok z zagranicy**.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r., 4 obiekty oceniono negatywnie ze względu na zły stan sanitarno – techniczny (1 placówka zapewniająca całodobową opiekę, 2 zakłady kosmetyczne, 1 zakład odnowy biologicznej), co stanowi 2,17% wszystkich skontrolowanych obiektów użyteczności publicznej.

2.1. Ustępy publiczne

Na terenie powiatu koneckiego nadzorowanych jest **5 ustępów publicznych**: 2 ustępy znajdujące się w Końskich, 1 w Radoszycach oraz 2 ustępy publiczne, tymczasowe, skanalizowane w Sielpi, w w/w obiektach przeprowadzono ogółem 7 kontroli.

Stan sanitarno – techniczny obiektów dobry. Czystość i porządek pomieszczeń i otoczenia obiektów nie budziły zastrzeżeń, dezynfekcja pomieszczeń i urządzeń prowadzona była na bieżąco.

Decyzji nie wydano, zaleceń doraźnych nie udzielono.

2.2. Obiekty Pomocy Społecznej

Nadzorowanych jest **5 placówek zapewniające całodobową opiekę**, 4 znajdują się w gminie Stąporków i 1 w gminie Fałków.

Przeprowadzono 6 kontroli przedmiotowych obiektów, stan sanitarno – techniczny ww. nie budził zastrzeżeń.

Wydano 1 decyzję dotyczącą poprawy stanu sanitarno – technicznego 1 placówki, zarządzono: zapewnienie wentylacji mechanicznej w sanitariacie ogólnodostępnym na parterze budynku.

Zalecenia doraźne udzielono w 1 obiekcie, dotyczyły m. in.: zapewnienia urządzenia chłodniczego przeznaczonego do przechowywania leków i środków farmaceutycznych zgodnie z zaleceniami producenta, pojemnika transportowego do transportu wewnętrznego odpadów niebezpiecznych uniemożliwiającego narażenie na kontakt z tymi odpadami, opracowania procedur mycia i dezynfekcji pomieszczeń i urządzeń, postępowania z odpadami medycznymi, postępowania z bielizną czystą i brudną (w tym na wypadek wystąpienia choroby zakaźnej bądź zanieczyszczenia materiałem biologicznym), okazania do wglądu dokumentacji potwierdzającej korzystanie z usług pralniczych pralni zewnętrznej, zalecenia wykonano.

2.3. Obiekty hotelarskie

Hotele, motele, inne

Na terenie powiatu koneckiego nadzorowanych jest **6 hoteli i 2 motele**.

Powyższe obiekty stanowią bazę całoroczną, w większości reprezentują wysoki standard świadczonych usług.

Skontrolowano 100% obiektów, przeprowadzono ogółem 9 kontroli.

W obiektach obowiązują i przestrzegany jest zakaz palenia tytoniu, w widocznych miejscach umieszczono odpowiednie oznaczenia słowne i graficzne informujące o zakazie palenia tytoniu, pokoje hotelowe wyposażone są w czujniki dymu.

Stan sanitarno – techniczny i sanitarno – porządkowy obiektów nie budził zastrzeżeń, nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie usuwania nieczystości stałych i płynnych, obiekty wyposażone są w urządzenia do czasowego gromadzenia odpadów komunalnych w i poza pomieszczeniami.

W 2019 r. w dalszym ciągu prowadzono wzmożony nadzór nad w/w obiektami w zakresie kontroli gospodarki odpadami w związku z zagrożeniem wynikającym z możliwości przeniesienia wirusa afrykańskiego pomoru świń (ASF) na terytorium województwa świętokrzyskiego.

Zaopatrzenie w wodę z wodociągów sieciowych (1 obiekt korzysta z własnego wodociągu).

Postępowanie z bielizną czystą i brudną zgodne z wymogami sanitarnymi, obiekty posiadają pomieszczenia magazynowe z odpowiednią wentylacją do przechowywania bielizny czystej oraz miejsca do czasowego przechowywania bielizny brudnej, pranie bielizny świadczą pralnie zewnętrzne.

Zaopatrzenie w środki czystościowe, dezynfekcyjne dostateczne.

Zalecenia doraźne udzielono w 2 obiektach (hotel, motel), dotyczyły okazania do wglądu dokumentacji zdrowotnej (orzeczeń lekarskich do celów sanitarno – epidemiologicznych) personelu, zalecenia wykonano.

Obiekty wczasowo-turystyczne

Na terenie powiatu koneckiego nadzorowanych jest: **27 ośrodków wypoczynkowych** oraz **3 pola namiotowe**.

Powyższe obiekty stanowią w większości bazę sezonową, znajdują się na terenach wiejskich, tj. w Sielpi i Czarnieckiej Górze (2 obiekty).

Skontrolowano 27 obiektów, przeprowadzono 27 kontroli, których zakres obejmował m.in. kontrolę zaopatrzenia w wodę do spożycia, odprowadzania ścieków bytowo – gospodarczych, gospodarkę odpadami komunalnymi, postępowanie z bielizną czystą i brudną, stan sanitarno – techniczny pomieszczeń i ich wyposażenia, stan sanitarno-porządkowy terenu obiektów.

Stan sanitarno – techniczny ośrodków wypoczynkowych nie budził zastrzeżeń, tj. tereny

ośrodków były utrzymane czysto, zadbane, ogrodzone, nieprawidłowości w zakresie usuwania nieczystości stałych i płynnych nie stwierdzono, stan sanitarno – techniczny pomieszczeń oraz ich wyposażenia nie budził zastrzeżeń, gromadzenie bielizny czystej i brudnej zgodne z wymogami sanitarnymi, wszystkie obiekty korzystają z usług pralniczych pralni zewnętrznych, zaopatrzenie w środki czystościowe, dezynfekcyjne oraz artykuły jednorazowego użytku dostateczne.

W 2019 r. poprawił się stan sanitarno – techniczny ośrodka wypoczynkowego „LUCZNIK” w Sielpi z uwagi na przeprowadzony przed sezonem letnim generalny remont sanitariatów w budynku głównym ośrodka, tj. zapewniono nowe prysznicze, oczka wc, umywalki, armaturę łazienkową, ściany pomieszczeń wyłożono kafelkami, podłogi wyłożono terakotą.

Zalecenia doraźne udzielono w 3 obiektach, dotyczyły m.in. okazania do wglądu dokumentacji poświadczającej odbiór odpadów komunalnych przez uprawnione firmy, korzystanie z usług pralniczych pralni zewnętrznych, zalecenia wykonano.

W 2019 r. z będących w ewidencji Sekcji Nadzoru Higieny Środowiska 3 pól namiotowych w Sielpi nadzorowano 2 (1 podobnie jak we wcześniejszym okresie było nieczynne - pole namiotowe Sielpia Wólka Smolana).

Zalecenia doraźne udzielono w 1 obiekcie dotyczyły okazania do wglądu dokumentacji poświadczającej odbiór odpadów komunalnych przez uprawnioną firmę oraz okazania do wglądu aktualnego wyniku badania wody z wodociągu na polu namiotowym, zalecenia wykonano.

2.4. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu i odnowy biologicznej

W ewidencji PSSE w Końskich znajduje się **100 zakładów usługowych**: **60** zakładów fryzjerskich, **23** zakłady kosmetyczne, **9** zakładów odnowy biologicznej i **8** innych zakładów, w których są świadczone więcej niż jedna z usług. W 2019 r. objęto nadzorem 8 nowo przybyłych zakładów kosmetycznych: 5 w Końskich, 1 w Stąporkowie, 1 w Radoszycach, 1 w Miedzierzy.

Skontrolowano 96 zakładów, przeprowadzono 111 kontroli, których zakres obejmował m. in. kontrolę stanu sanitarno - technicznego zakładów oraz wdrożenia i stosowania procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi.

Podczas kontroli zwracano zatem szczególną uwagę na przestrzeganie zasad dezynfekcji i sterylizacji narzędzi i sprzętu wielorazowego użytku oraz prawidłowe postępowanie z odpadami niebezpiecznymi, w miejscu ich powstawania, warunki ich czasowego przechowywania czy odbiór odpadów świadczą uprawnione firmy, co jest poświadczane

stosowną dokumentacją.

Wydano **5 decyzji dotyczących poprawy stanu sanitarno – technicznego zakładów usługowych** (1 zakładu fryzjerskiego, 2 zakładów kosmetycznych, 1 zakładu świadczącego łącznie więcej niż jedną z usług, 1 zakładu odnowy biologicznej), 1 decyzję stwierdzającą wygaśnięcie decyzji PPIS dotyczącej zakładu fryzjerskiego oraz 13 decyzji płatniczych, zarządzono m.in.:

- zapewnienie ochrony wejścia z zewnątrz do zakładu przed nadmiernym dopływem chłodnego powietrza,
- doprowadzenie do należytego stanu sanitarno-technicznego ścian i sufitów we wszystkich pomieszczeniach zakładu,
- zapewnienie pomieszczenia do spożywania posiłków i przechowywania odzieży wierzchniej i ochronnej personelu zakładu,
- zapewnienie przedsionka w sanitariacie ogólnodostępnym,
- zapewnienie wentylacji grawitacyjnej w pomieszczeniu świadczenia usług, w przedsionku do sanitariatu oraz wentylacji mechanicznej w sanitariacie ogólnodostępnym.

Zarządzenia decyzji, dotyczące 1 zakładu (1 zakładu świadczącego łącznie więcej niż jedną z usług) wykonano.

W dalszym ciągu prowadzone są postępowania dotyczące 3 zakładów (2 zakładów kosmetycznych i 1 zakładu odnowy biologicznej).

Ponadto PPIS w Końskich stwierdził wygaśnięcie 1 decyzji z uwagi na likwidację zakładu fryzjerskiego.

Zalecenia doraźne udzielono w 14 obiektach (5 zakładach fryzjerskich, 7 zakładach kosmetycznych, 1 zakładzie świadczącym więcej niż jedną usługę, 1 zakładzie odnowy biologicznej), dotyczyły m.in.:

- opracowania procedury zapewniającej ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi w zakładzie, uwzględniającej sposób postępowania na wypadek naruszenia ciągłości tkanek ludzkich (dotyczący klientów i personelu),
- okazania do wglądu aktualnej dokumentacji zdrowotnej personelu (pracowników bądź właścicieli),
- okazania do wglądu dokumentacji poświadczającej korzystanie z usług sterylizacji narzędzi kosmetycznych,
- okazania do wglądu aktualnej dokumentacji poświadczającej kontrolę skuteczności procesu sterylizacji,
- okazania do wglądu dokumentacji poświadczającej skuteczność działania wentylacji mechanicznej nawiewno-wywiewnej w pomieszczeniach solarium,

- okazania do wglądu dokumentacji poświadczającej odbiór odpadów komunalnych,
- zapewnienia podstawowego wyposażenia apteczki I pomocy, zaopatrzenia zakładu w książkę kontroli, pojemnika do przechowywania brudnej bielizny itd.

Nałożono **9 mandatów na kwotę 2200 zł** za zły stan sanitarny 9 obiektów (8 zakładów fryzjerskich i 1 w którym są świadczone więcej niż jedna z usług), stwierdzone nieprawidłowości:

- brak środka do dezynfekcji bądź brak świeżo sporządzonego roztworu użytkowego środka do dezynfekcji narzędzi fryzjerskich stosowanych przy świadczeniu usług fryzjerskich;
- przeterminowane środki do dezynfekcji narzędzi stosowanych przy świadczeniu usług fryzjerskich oraz do szybkiej dezynfekcji małych i trudno dostępnych powierzchni;
- nieopisane pojemniki na środek do dezynfekcji narzędzi stosowanych przy świadczeniu usług fryzjerskich, tj.: brak nazwy i daty sporządzenia środka, jego stężenia i identyfikacji osoby przygotowującej roztwór;
- brudne narzędzia fryzjerskie (grzebienie i szczotki ze ścinkami włosów), brudne wózki fryzjerskie z narzędziami i akcesoriami fryzjerskimi.

2.5. Obiekty komunikacji publicznej

nie dotyczy.

2.6. Cmentarze

Na terenie powiatu koneckiego nadzorowanych jest **25 cmentarzy**, skontrolowano 100%, przeprowadzono 25 kontroli.

Stan sanitarno – techniczny cmentarzy nie budził zastrzeżeń, obiekty posiadają ogrodzenia z trwałego materiału, zapewnione są punkty czerpalne wody, źródła zaopatrzenia w wodę stanowią wodociągi sieciowe bądź źródła własne (studnie kopane), zapewnione są urządzenia do czasowego gromadzenia odpadów komunalnych, część cmentarzy posiada utwardzone dojścia i dojazdy do powierzchni grzebalnych.

Zaleceń doraźnych nie udzielono.

2.7. Domy przedpogrzebowe

Na terenie powiatu nadzorowany jest **1 dom przedpogrzebowy** znajdujący się w Radoszycach.

Stan sanitarno-techniczny obiektu nie budził zastrzeżeń.

2.8. Inne obiekty użyteczności publicznej

W ewidencji PSSE w Końskich znajduje się **108 innych obiektów użyteczności publicznej** (w tym 1 nowo przybyły w 2019r. - Schronisko dla osób bezdomnych w Stąporkowie): 6 terenów rekreacyjnych (plaża, place gier i zabaw), 9 zakładów pogrzebowych, 36 aptek, 3 sklepy zielarsko-medyczne, 3 domy kultury, 2 kina, 1 muzeum, 8 obiektów sportowych, 4 biblioteki, 6 parkingów, 8 urzędów miast i gmin, 1 park, 2 skwery, 17 stacji paliw, 1 prosektorium.

Skontrolowano 16 obiektów (w tym: 1 schronisko dla osób bezdomnych 2 tereny rekreacyjne, 1 park miejski, 1 skwer, 6 parkingów, 1 obiekt sportowy, 1 kino letnie, 1 prosektorium, 2 zakłady pogrzebowe), co stanowi łącznie 14,81 % wszystkich obiektów w tej grupie, przeprowadzono łącznie 23 kontrole sanitarne, w tym 11 kontroli parkingów w zakresie gospodarki odpadami.

Stan sanitarno – porządkowy 6 parkingów (w tym 1 strzeżonego) nadzorowanych na terenie powiatu koneckiego nie budził zastrzeżeń.

W 2019 r. w dalszym ciągu sprawowano wzmożony nadzór nad parkingami w zakresie gospodarki odpadami w w/w obiektach w związku z zagrożeniem wynikającym z możliwości przeniesienia wirusa afrykańskiego pomoru świń (ASF) na terytorium województwa świętokrzyskiego.

Kontrole przedmiotowych obiektów nie wykazały nieprawidłowości w zakresie gospodarki odpadami, czystość i porządek otoczenia obiektów nie budził zastrzeżeń.

Nie stwierdzono wyrzucania żywności zawierającej produkty pochodzenia zwierzęcego (np. kanapki z wędliną, pieczone mięso, domowe przetwory z mięsem, itp.).

Wszystkie obiekty wyposażone są w dostateczną ilość urządzeń do czasowego gromadzenia odpadów komunalnych, stan sanitarno – techniczny i sanitarno – porządkowy urządzeń do gromadzenia odpadów (kontenerów oraz pojemników) nie budził zastrzeżeń.

Odbiór i transport odpadów oraz utrzymanie pojemników (opróżnianie, mycie i dezynfekcja) są świadczone przez specjalistyczne, uprawnione firmy, powyższe poświadczane jest stosowną dokumentacją (umowy na odbiór odpadów komunalnych oraz dowody opłaty za ich odbiór, mycie i dezynfekcję). Zarządcy obiektów umieścili w widocznych miejscach stosowne ulotki informacyjne dotyczące zagrożeń wynikających z możliwości przeniesienia wirusa afrykańskiego pomoru świń.

Decyzji nie wydano, zaleceń doraźnych nie udzielono.

W stosunku do 1 obiektu (zakład pogrzebowy) w dalszym ciągu prowadzone jest postępowanie administracyjne (decyzja z dnia 12 maja 2016r. z terminem wykonania zarządzeń przedłużonym na uzasadnione wnioski zobowiązanego do dnia 30 kwietnia 2020r.)

2.9. Kąpieliska, miejsca wykorzystywane do kąpieli i baseny kąpielowe

Kąpieliska

W sezonie letnim 2019 r. na terenie powiatu koneckiego funkcjonowało **1 kąpielisko w Sielpi Wielkiej**, na zbiorniku wodnym w Sielpi, o długości linii brzegowej 50 m.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich zaopiniował pozytywnie projekt uchwały Rady Miejskiej w Końskich w sprawie wykazu kąpielisk na terenie Gminy Końskie postanowieniem znak: SE. Ia-4250/1/2019 z dnia 01.03.2019 r.).

Zgodnie z przekazanym do PPIS w Końskich przez Burmistrza Miasta i Gminy w Końskich, wnioskiem znak: UKO.6344.1.2019.ZS z dnia 25 lutego 2019 r. (data wpływu do PSSE w Końskich 28.02.2019 r.) **sezon kąpieliskowy** na kąpielisku w Sielpi Wielkiej trwał **od 01.07.2019 r. do 31.08.2019 r.**

Organizator kąpieliska podejmował właściwe środki zarządzania oraz sprawowania nadzoru nad jakością wody w kąpielisku, poprzez uzgodnienie z PPIS w Końskich harmonogramu pobierania próbek wody z kąpieliska, który zrealizowano zgodnie z ustaleniami; oznakowanie kąpieliska tablicami informacyjnymi; systematyczne, wizualne nadzorowanie wody w kąpielisku; badanie próbek wody z kąpieliska w laboratorium PIS w Skarżysku – Kamiennej i przekazywanie wyników badań PPIS w Końskich, celem dokonania bieżącej oceny jakości wody.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich sprawował w roku 2019 nadzór nad jakością wody w czasie trwania sezonu zgodnie z obowiązującym *rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019 r. w sprawie prowadzenia nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu wykorzystywanym do kąpieli (Dz. U., poz. 255)*.

Przeprowadzono 3 kontrole sanitarne i 1 kontrolę jakości wody z kąpieliska w Sielpi, pobrano 1 próbkę wody z kąpieliska w Sielpi w ramach kontroli urzędowej.

Próbka wody do badania w ramach kontroli urzędowej pobrana została w dniu 24.06.2019 r., nie odnotowano sytuacji mogących powodować pogorszenie jakości wody w kąpielisku oraz stanowiących zagrożenie dla zdrowia kąpiących się osób.

Zgodnie z przyjętą przez Komisję Europejską praktyką pobierania pierwszej próbki wody do badań w kąpielisku, próbka wody przed otwarciem sezonu kąpielowego, powinna zostać pobrana nie wcześniej niż na 10 dni przed rozpoczęciem sezonu.

Główny Inspektor Sanitarny przed rozpoczęciem sezonu kąpielowego przedstawia Komisji Europejskiej informację o liczbie kąpielisk.

Organizator kąpieliska w sezonie letnim 2019 r. prowadził kontrolę wewnętrzną jakości wody w kąpielisku wg harmonogramu pobierania próbek wody uzgodnionego

z PPIS w Końskich oraz systematyczne, wizualne monitorowanie wody w kąpielisku i wody zasilającej kąpielisko pod kątem występowania zanieczyszczeń niekorzystnie wpływających na jakość wody i stanowiących zagrożenie dla zdrowia kąpiących się osób.

Harmonogram pobrania próbek w ramach kontroli wewnętrznej uwzględniał terminy pobierania i analizy próbek, tj. nie mniej niż trzech próbek w sezonie kąpielowym, w okresie funkcjonowania kąpieliska, tak aby przerwa między badaniami nie przekraczała miesiąca.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich w oparciu o wyniki badań laboratoryjnych próbek wody pobranych **w ramach kontroli urzędowej** (przed sezonem w ramach kontroli urzędowej pobrano do badania **1 próbkę wody**) i **wewnętrznej** prowadzonej przez zarządcę (w sezonie w ramach kontroli wewnętrznej pobrano do badania **3 próbki wody**) z kąpieliska w Sielpi, zgodnie z harmonogramem, przeprowadzonych w laboratorium Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Skarżysku-Kamiennej, wydał **5 komunikatów (4 bieżące oceny jakości wody w kąpielisku i 1 sezonowa ocena jakości wody)** stwierdzających przydatność wody do kąpielii w kąpielisku Sielpia w Sielpi Wielkiej, gm. Końskie, komunikaty na przekazywano do wiadomości zarządcy oraz jednostkom samorządowym i Komendantowi Powiatowemu Policji.

Decyzji nie wydano, doraźnych zaleceń nie udzielono.

Przed sezonem letnim 2019 r. zostały zrealizowane następujące zamierzenia: zakończono I etap prac związanych z rewitalizacją zbiornika wodnego oraz terenu plaży i kąpieliska w Sielpi tj.:

- przeprowadzono oczyszczanie i odmulanie czaszy zbiornika wodnego,
- drenowanie i osuszanie dna,
- formowanie skarp wokół zbiornika,
- powiększono powierzchnię plaż (nawieziono świeży piach w ilości 6 tys m²).

Miejsce wykorzystywane do kąpielii w Stąporkowie przy ul. Milej

W sezonie letnim 2019 r. podobnie jak w okresie wcześniejszym nie uruchomiono miejsca wykorzystywanego do kąpielii w Stąporkowie przy ul. Milej.

Baseny kąpielowe

W ewidencji PSSE w Końskich znajdują się **2 pływalnie**: Pływalnia Miejska w Końskich i Pływalnia Kryta przy Świętokrzyskim Centrum Rehabilitacji w Czarnieckiej Górze.

Ogółem przeprowadzono **3 kontrole** stanu sanitarnego pływalni, **2 kontrole** jakości wody z pływalni, pobrano **15 próbek wody** do badania w tym **2 próbki wody** doprowadzanej do pływalni.

Jakość wody odpowiadała wymogom określonymi w *rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U., poz. 2016)*.

Kontrole wykazały, że w nadzorowanych obiektach prowadzona jest systematyczna, udokumentowana kontrola wewnętrzna jakości wody, zgodnie z harmonogramem uzgodnionym z PPIS w Końskich; prowadzony jest systematyczny i udokumentowany nadzór pracy urzędów oraz rejestrowane są wyniki pomiarów jakości wody na pływalni z częstotliwością oraz w zakresie parametrów wymaganych rozporządzeniem; zarządzający pływalnią sporządzają komunikaty informujące o spełnianiu przez wodę na pływalni wymagań określonych w w/ w rozporządzeniu lub aktualnych przekroczeniach dopuszczalnych wartości parametrów, komunikaty zamieszczane są na tablicach informacyjnych zlokalizowanych w miejscach widocznych dla korzystających z pływalni oraz na stronach internetowych.

Wydano **1 decyzję dotyczącą poprawy stanu sanitarno – technicznego 1 pływalni**, zarządzono:

- doprowadzenie do należytego stanu sanitarno-technicznego sufitów w części hali basenowej oraz w poczekalni dla klientów przy holu głównym.

Zarządzenia decyzji wykonano.

3. Wnioski

Na terenie powiatu koneckiego w 2019 r. obserwowano poprawę warunków bytowania mieszkańców, z uwagi na działania samorządów, mające na celu między innymi poprawę struktury sieci zbiorowego zaopatrzenia miejscowości w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi, gospodarki odpadami komunalnymi oraz nieczystościami płynnymi jak również stanu sanitarno – porządkowego obiektów użyteczności publicznej i terenów ogólnodostępnych dla ludności.

W obiektach użyteczności publicznej (hotele, motele i inne obiekty hotelarskie oraz ośrodki wypoczynkowe) z roku na rok podnoszony jest standard i estetyka przez co poprawiają się również warunki sanitarno – techniczne świadczonych usług.

W 2019 r., w porównaniu do 2018 r. pogorszył się stan sanitarno – porządkowy zakładów świadczących usługi fryzjerskie. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami w trakcie przeprowadzonych kontroli sanitarnych przedmiotowych obiektów nałożono 9 mandatów na kwotę 2200 zł.

Na terenie miejscowości turystyczno – wypoczynkowej Sielpia w sezonie letnim 2019 r. zapewniono 2 sanitariaty tymczasowe, skanalizowane, kontenerowe (w lasku naprzeciwko ośrodka wypoczynkowego „Łuczniczka” oraz w rejonie restauracji „Leśniczanka”). Jednakże

w ocenie Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Końskich w dalszym ciągu na terenie powiatu koneckiego **liczba toalet dostępnych publicznie w stosunku do liczby mieszkańców jest niewystarczająca**, a odpowiednia liczba toalet dostępnych publicznie jest jednym z elementów, które mają wpływ na zapewnienie bezpieczeństwa sanitarnego.

W dalszym ciągu na terenie powiatu nie w pełni uporządkowana jest gospodarka ściekowa.

V. Stan sanitarny podmiotów, w których wykonywana jest działalność lecznicza

Końskich nadzoruje **164 podmioty wykonujące działalność leczniczą**, w tym: **39 podmiotów leczniczych** – 1 szpital, 3 inne niż szpitale, 35 podmiotów leczniczych wykonujących ambulatoryjne świadczenia zdrowotne (przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie, ambulatoria, medyczne laboratoria diagnostyczne, inne) oraz **125 praktyk zawodowych** prowadzące działalność leczniczą.

W 2019 r. skontrolowano ogółem przez przedstawicieli PPIS w Końskich 78 podmiotów wykonujących działalność leczniczą, w tym 29 podmiotów leczniczych, 49 praktyk zawodowych prowadzących działalność leczniczą.

W roku sprawozdawczym ogółem przeprowadzono 110 kontroli podmiotów, w których wykonywana jest działalność lecznicza, w tym: 61 podmiotów leczniczych i 49 praktyk zawodowych prowadzących działalność leczniczą.

W skontrolowanych obiektach poddawano ocenie między innymi stan sanitarno-techniczny pomieszczeń, dezynfekcję i sterylizację narzędzi i sprzętu medycznego, postępowanie z odpadami medycznymi w miejscach ich wytwarzania oraz czasowego gromadzenia, postępowanie z odpadami komunalnymi, postępowanie z bielizną czystą i brudną, opracowanie i zastosowanie procedur medycznych.

Zaopatrzenie w sprzęt jednorazowy, środki dezynfekcyjne i czystościowe oraz sprzęt niezbędny do utrzymania czystości w nadzorowanych podmiotach jest prawidłowe.

Naruszenia wymagań sanitarno – higienicznych w zakresie utrzymania czystości i porządku nie stwierdzono.

Dostępność i użycie środków ochrony osobistej personelu jest odpowiednie do zagrożenia. Sprzęt wielorazowego użytku wyjaławiany jest w autoklawach. Na terenie powiatu koneckiego 46 podmiotów wyposażonych jest we własne autoklawy. Omawiane podmioty lecznicze przeprowadzające procesy sterylizacji narzędzi i sprzętu medycznego kontrolują skuteczność przebiegu tych procesów testami biologicznymi w ramach kontroli wewnętrznej ze średnią, szacunkową częstotliwością 1 raz w miesiącu. Przez użytkowników autoklawów prowadzona jest ponadto kontrola wewnętrzna wskaźnikami chemicznymi i kontrola fizyczna.

1. Szpitale

W 2019 r. w Świętokrzyskim Centrum Rehabilitacji w Czarnieckiej Górze ogółem przeprowadzono 3 kontrole, w tym: 2 kontrole w zakresie nadzoru przeciwepidemicznego (1 sanitarna i 1 po linii oceny szpitala w zakresie systemu kontroli zakażeń szpitalnych)

i 1 kontrola w zakresie higieny środowiska. W placówce wprowadzone są indywidualne karty rejestracji zakażenia zakładowego oraz rejestracji drobnoustroju alarmowego.

W roku 2019 nie wystąpiły zakażenia zakładowe. Zespół realizuje program zapobiegania zakażeniom zakładowym poprzez bieżący nadzór i monitoring stanu higieniczno – sanitarnego oraz standardów pracy związanych z prewencją zakażeń, prowadzenie szkoleń zewnętrznych i wewnętrznych oraz prowadzenie racjonalnej polityki antybiotykowej.

- **Zaopatrzenie w wodę**

Świętokrzyskie Centrum Rehabilitacji w Czarnieckiej Górze posiada 2 źródła zaopatrzenia w wodę: własny wodociąg zaopatrujący w wodę stary budynek szpitala oraz wodociąg sieciowy dla Stąporkowa, który zaopatruje nowy budynek szpitala oraz awaryjnie cały obiekt.

Jakość wody z w/w wodociągów dobra.

- **Postępowanie z odpadami medycznymi i komunalnymi**

W Świętokrzyskim Centrum Rehabilitacji w Czarnieckiej Górze stosowany jest ujednolicony system postępowania z wszelkiego rodzaju odpadami wytwarzanymi w trakcie działalności. Postępowanie z odpadami medycznymi prawidłowe, prowadzone zgodnie z wymogami określonymi w *rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 5 października 2017r. (Dz. U., poz. 1975)* oraz wg opracowanej szczegółowej procedury postępowania z odpadami medycznymi w zakresie selektywnego zbierania, transportu i wstępnego magazynowania odpadów medycznych wraz z instrukcją selektywnego zbierania odpadów medycznych w miejscu ich powstawania, tj. odpady medyczne zbierane są selektywnie w miejscu ich powstawania z podziałem na odpady o kodzie 18 01 03 oraz o kodzie 18 01 04 uwzględniając sposób ich unieszkodliwiania.

Odbiór i utylizację odpadów medycznych świadczą wyspecjalizowane firmy, z którymi podpisano umowy.

Odbiór odpadów komunalnych świadczy uprawniona firma, z którą podpisano umowę.

1.3. Gospodarka bielizną szpitalną

Postępowanie z bielizną czystą i brudną zgodne z wymogami sanitarnymi, tj.:

- **bielizna czysta** gromadzona jest w wydzielonym magazynie, w obiekcie znajdują się też podręczne magazyny bielizny bądź przeznaczone na ten cel szafy w korytarzach oddziałów;
- **bielizna brudna** gromadzona jest w wydzielonym magazynie, do czasu dostarczenia do magazynu bielizna brudna gromadzona jest w pomieszczeniach porządkowych.

Transport bielizny – w pomieszczeniach ŚCR odbywa się za pomocą przeznaczonych na ten cel wózków metalowych posiadających szczelne zamknięcia, opisanych, wydzielonych do

transportu bielizny czystej i brudnej.

Pranie bielizny szpitalnej świadczy pralnia zewnętrzna, z którą podpisano umowę.

Transport bielizny do i z pralni odbywa się środkiem transportu pralni.

1.4. Prosektoria, postępowanie ze zwłokami osób zmarłych

ŚCR posiada opracowaną i wdrożoną procedurę postępowania w przypadku śmierci pacjenta.

Wg procedury ciało osoby zmarłej, okryte prześcieradłem jednorazowego użytku, transportowane jest do wydzielonego pomieszczenia w oddziale, gdzie przechowywane jest przez 2 godziny od czasu zgonu wskazanego w dokumentacji medycznej, po upływie 2 godzin i ponownym stwierdzeniu zgonu pacjenta przez lekarza ciało przekazywane jest do prosektorium przy ZOZ w Końskich.

2. Stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne – inne niż szpitale.

Pod nadzorem PPIS w Końskich znajdują się 3 obiekty: 1 hospicjum, 2 inne podmioty (Ośrodek Leczenia, Terapii i Rehabilitacji Uzależnień dla Dzieci i Młodzieży; Świętokrzyskie Centrum Ratownictwa Medycznego i Transportu Sanitarnego).

W 2019 r. przeprowadzono ogółem 5 kontroli podmiotów leczniczych, w tym: 3 kontrole w zakresie nadzoru przeciwepidemicznego i 2 kontrole w zakresie higieny środowiska.

Podczas przeprowadzanych kontroli szczególną uwagę zwracano na stan sanitarno – porządkowy i sanitarno – techniczny obiektów, dezynfekcję i sterylizację narzędzi i sprzętu medycznego, opracowanie i zastosowanie procedur medycznych. Ponadto nadzór nad stanem sanitarnym podmiotów prowadzących działalność leczniczą, prowadzony był również w aspekcie prawidłowego postępowania z odpadami medycznymi, komunalnymi, nieczystościami płynnymi oraz postępowania z bielizną czystą i brudną.

2.1. Zaopatrzenie w wodę

Podmioty lecznicze zaopatrywane są w wodę z wodociągów sieciowych.

Jakość wody odpowiadała wymaganiom sanitarnym.

2.2. Postępowanie z odpadami medycznymi i komunalnymi

Postępowanie z **odpadami medycznymi** w miejscu ich wytwarzania było właściwe i zgodne z wymogami określonymi w *rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 5 października 2017 r. (Dz. U. poz. 1975)* oraz wg opracowanej szczegółowej procedury postępowania z odpadami medycznymi w zakresie selektywnego zbierania, transportu i wstępnego

magazynowania odpadów medycznych wraz z instrukcją selektywnego zbierania odpadów medycznych w miejscu ich powstawania.

Odbiór i transport odpadów jest świadczony przez specjalistyczne firmy, odbiorcy odpadów medycznych posiadają zezwolenia na transport w/w.

Podmioty wykonujące działalność leczniczą obsługiwane są w zakresie **odbioru odpadów medycznych** przez wyspecjalizowane firmy, z którymi podpisano umowy.

Postępowanie z **odpadami komunalnymi** w nadzorowanych podmiotach nie budzi zastrzeżeń, tj. obiekty wyposażone są w dostateczną ilość urządzeń do czasowego gromadzenia odpadów.

Stan sanitarno – techniczny kontenerów i pojemników nie budził zastrzeżeń, nieczystości usuwane były na bieżąco.

Odbiór odpadów komunalnych świadczą uprawnione firmy, co poświadczono jest stosowną dokumentacją.

2.3. Gospodarka bielizną

Wszystkie podmioty korzystają z usług pralniczych pralni zewnętrznych.

Postępowanie z brudną bielizną (czystą i brudną) było właściwe i zgodne z opracowanymi i wdrożonymi szczegółowymi procedurami, Bielizna przechowywana jest w wydzielonych miejscach bądź przeznaczonych na ten cel magazynach.

3. Podmioty lecznicze realizujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne (przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie itp.)

W 2019r. przeprowadzono ogółem 53 kontrole podmiotów leczniczych, w tym: 41 w zakresie nadzoru przeciwepidemicznego i 12 kontrole w zakresie higieny środowiska.

Podczas przeprowadzanych kontroli szczególną uwagę zwracano na stan sanitarno – porządkowy i sanitarno – techniczny obiektów, dezynfekcję i sterylizację narzędzi i sprzętu medycznego, opracowanie i zastosowanie procedur medycznych. Ponadto nadzór nad stanem sanitarnym podmiotów prowadzących działalność leczniczą, prowadzony był również w aspekcie prawidłowego postępowania z odpadami medycznymi, komunalnymi, nieczystościami płynnymi oraz postępowania z bielizną czystą i brudną.

Zakończono zostało postępowanie administracyjne dotyczące poprawy stanu sanitarno – technicznego 1 podmiotu leczniczego (NZOZ). W wyniku przeprowadzonej kontroli sprawdzającej stwierdzono wykonanie zarządzeń decyzji PPIS w Końskich, tj.: doprowadzono do należytego stanu sanitarno – technicznego ściany i sufity w pomieszczeniach podmiotu leczniczego.

3.1. Zaopatrzenie w wodę

Podmioty lecznicze zaopatrywane są w wodę z wodociągów sieciowych.

Jakość wody z większości wodociągów odpowiadała wymaganiom sanitarnym, za wyjątkiem wody z wodociągu Radoszyce (z uwagi na podwyższoną wartość: siarczanów, magnezu i twardości ogólnej) zaopatrującego PZOZ w Radoszycach.

3.2. Postępowanie z odpadami medycznymi i komunalnymi

W nadzorowanych podmiotach wykonujących działalność leczniczą **postępowanie z odpadami medycznymi** prawidłowe, prowadzone zgodnie z wymogami określonymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 5 października 2017 r. (Dz. U., poz. 1975) oraz wg opracowanej szczegółowej procedury postępowania z odpadami medycznymi w zakresie selektywnego zbierania, transportu i wstępnego magazynowania odpadów medycznych wraz z instrukcją selektywnego zbierania odpadów medycznych w miejscu ich powstawania, tj. odpady medyczne zbierane są selektywnie w miejscu ich powstawania z podziałem na odpady o kodzie 18 01 03 oraz o kodzie 18 01 04 uwzględniając sposób ich unieszkodliwiania.

Wytwórcy składali zbiorcze zestawienia o rodzaju i ilościach odpadów za ostatnie dwa lata do Urzędu Marszałkowskiego.

Odbiór i transport odpadów jest świadczony przez specjalistyczne firmy, odbiorcy odpadów medycznych posiadają zezwolenia na transport w/w.

Podmioty wykonujące działalność leczniczą obsługiwane są w zakresie odbioru odpadów niebezpiecznych pochodzenia medycznego przez wyspecjalizowane firmy, z którymi podpisano umowy.

Odpady niebezpieczne pochodzenia medycznego wytwarzane w trakcie działalności podmiotów leczniczych są utylizowane w spalarniach odpadów medycznych, prowadzonych przez wyspecjalizowane firmy, dotyczy to wszystkich nadzorowanych placówek na terenie powiatu.

Na terenie powiatu koneckiego nie stosuje się innych, niż przekazanie w celu przekształcenia termicznego (spalania) metod unieszkodliwiania odpadów medycznych.

Postępowanie z odpadami komunalnymi w nadzorowanych podmiotach nie budzi zastrzeżeń, tj. obiekty wyposażone są w dostateczną ilość urządzeń do czasowego gromadzenia odpadów w i poza pomieszczeniami. Urządzenia do czasowego gromadzenia odpadów poza pomieszczeniami: kontenery metalowe z przykryciami, bądź pojemniki metalowe z przykryciami umieszczone są w większości obiektów w boksach murowanych, zadaszonych, o utwardzonym podłożu.

Urządzenia do czasowego gromadzenia odpadów w pomieszczeniach podmiotów leczniczych:

kosze plastikowe bądź metalowe, pedałowe, bądź z uchylnymi przykryciami, wyłożone workami foliowymi. Stan sanitarno – techniczny w/w nie budził zastrzeżeń, nieczystości usuwane były na bieżąco.

Odbiór odpadów komunalnych świadczą uprawnione firmy, co poświadczane jest stosowną dokumentacją.

3.3. Gospodarka bielizną

Wszystkie podmioty korzystają z usług pralniczych pralni zewnętrznych.

Większość użytkowanej bielizny stanowi bielizna jednorazowego użytku.

Postępowanie z bielizną (czystą i brudną) w nadzorowanych podmiotach leczniczych zgodne z wymogami sanitarnymi, tj. gromadzona jest w wydzielonych miejscach bądź przeznaczonych na ten cel magazynach, transport bielizny – bielizna do i z pralni dostarczana jest w workach jednorazowego użytku bądź płóciennych, podlegających praniu, transportem własnym bądź transportem pralni.

4. Praktyki zawodowe

W 2019 r. przeprowadzono ogółem 49 kontroli praktyk zawodowych.

W skontrolowanych obiektach poddawano ocenie między innymi warunki sanitarno-higieniczne, dezynfekcję i sterylizację narzędzi i sprzętu medycznego, postępowanie z brudną bielizną i odpadami medycznymi w miejscu ich wytwarzania, opracowanie i zastosowanie procedur medycznych. Stwierdzono, że zaopatrzenie w środki dezynfekcyjne, sprzęt jednorazowy i środki czystości jest prawidłowe, czystość bieżąca zachowana.

Dostępność i użycie środków ochrony osobistej personelu jest odpowiednie do zagrożenia. Sprzęt wielorazowego użytku wyjaławiany jest w autoklawach.

4.1. Zaopatrzenie w wodę

Podmioty lecznicze (praktyki zawodowe) zaopatrywane są w wodę z wodociągów sieciowych.

Jakość wody z większości wodociągów odpowiadała wymaganiom sanitarnym, za wyjątkiem wody z wodociągu Radoszyce zaopatrującego miasto i gminę Radoszyce (z uwagi na podwyższoną wartość: siarczanów, magnezu i twardości ogólnej).

4.2. Postępowanie z odpadami medycznymi i komunalnymi

Postępowanie z odpadami medycznymi w miejscu ich wytwarzania było właściwe i zgodne z opracowanymi i wdrożonymi szczegółowymi procedurami.

Odpady komunalne usuwane są do kontenerów lub pojemników.

4.3. Gospodarka bielizną

Postępowanie z brudną bielizną było właściwe i zgodne z opracowanymi i wdrożonymi szczegółowymi procedurami.

5. Wnioski

Następuje poprawa stanu sanitarnego podmiotów wykonujących działalność leczniczą w związku z prowadzoną modernizacją przez przedmiotowe obiekty.

Podmioty lecznicze posiadają opracowane i wdrożone procedury medyczne, mające na celu minimalizację zakażeń.

Zaopatrzenie placówek leczniczych w środki dezynfekcyjne, w zakresie ilości i asortymentu jest wystarczające.

VI. Warunki sanitarno – higieniczne środowiska pracy

Sekcja Nadzoru Środowiska Pracy zajmuje się ochroną zdrowia pracowników przed niekorzystnym wpływem szkodliwości występujących w środowisku pracy w celu zapobiegania powstawaniu chorób zawodowych, poprzez sprawowanie bieżącego nadzoru sanitarnego w zakresie przestrzegania przepisów higieny i warunków środowiska pracy.

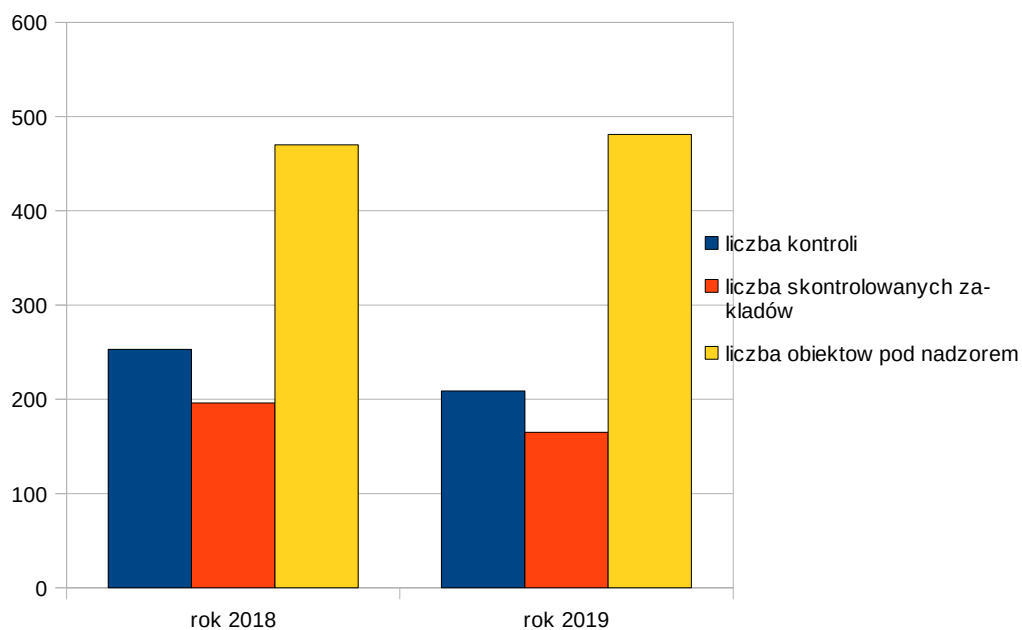
W roku 2019 w ewidencji Sekcji Nadzoru Środowiska Pracy znajdowało się 481 zakładów pracy, w których było zatrudnionych 8498 pracowników. Większość objętych ewidencją podmiotów to firmy zatrudniające do 50 pracowników – 442 firmy, co stanowi 92% wszystkich nadzorowanych zakładów.

Liczba pracowników zatrudnionych w zakładzie pracy	Liczba zakładów pracy	Procentowy udział w ogólnej ilości zakładów
do 9	304	63
10-49	138	29
50 - 249	35	7
≥250	4	1
Ogółem	481	100

1. Zakres kontroli warunków pracy

Przeprowadzono 209 kontroli w 165 zakładach zatrudniających 4347 pracowników (w 2018 r. - 253 kontrole w 196 zakładach zatrudniających 5573 osób).

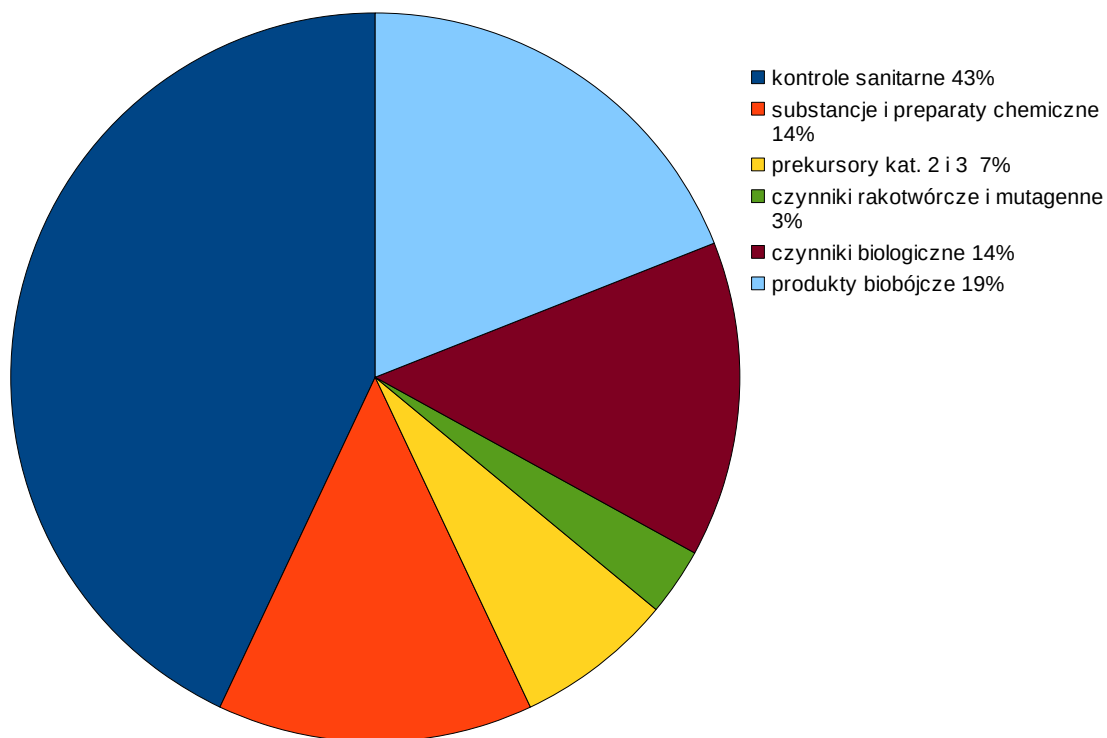

Przeprowadzone kontrole dotyczyły między innymi następujących tematów:

Liczba kontroli z podziałem na zagadnienia:

Temat	Liczba kontroli	Odsetek wszystkich przeprowadzonych kontroli
Nadzór nad warunkami pracy (kontrole sanitarne)	90	43
Nadzór nad substancjami i mieszaninami chemicznymi	29	14
Nadzór nad prekursorami kategorii 2 i 3	14	7
Czynniki rakotwórcze i mutagenne	6	3
Czynniki biologiczne	30	14
Produkty biobójcze	40	19
Ogółem	209	100%

Procentowy wskaźnik przeprowadzonych kontroli

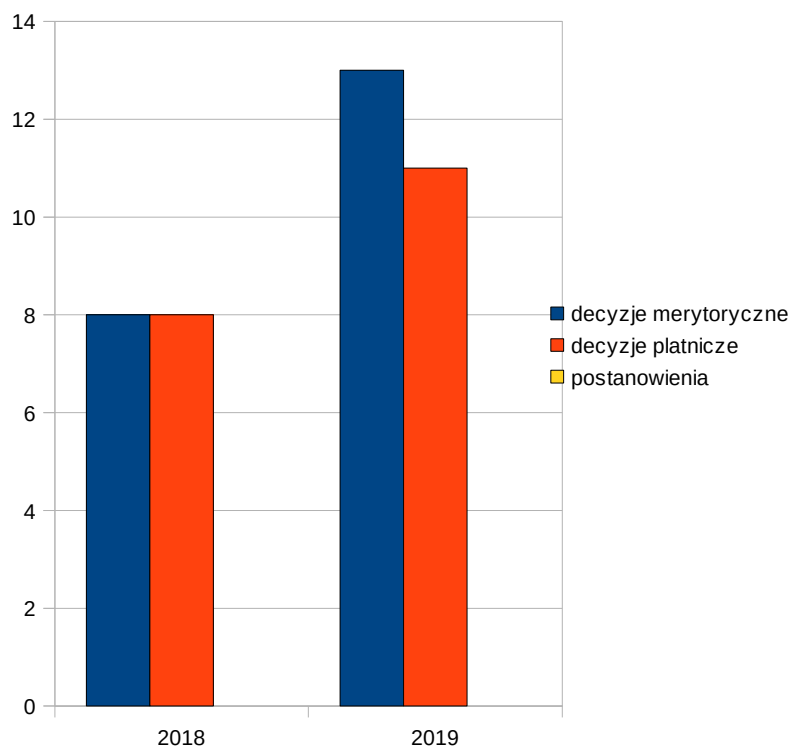

Intensywność sprawowania bieżącego nadzoru sanitarnego różnicowana jest w zależności od oceny ryzyka zawodowego. Pod uwagę bierze się następujące kryteria:

- ✓ występowanie czynników szkodliwych w środowisku pracy;
- ✓ występowanie przekroczeń najwyższych dopuszczalnych stężeń (NDS) i najwyższych dopuszczalnych natężeń (NDN) wyżej wymienionych czynników;
- ✓ stosowanie substancji i mieszanin chemicznych;
- ✓ stosowanie prekursorów kategorii 2 i 3;
- ✓ występowanie czynników rakotwórczych i mutagennych;
- ✓ stosowanie produktów biobójczych;
- ✓ występowanie czynników biologicznych;
- ✓ zapadalność na choroby zawodowe.

2. Postępowanie administracyjno-egzekucyjne

W wyniku przeprowadzonych kontroli wydano 13 decyzji merytorycznych (22 nakazy), 11 decyzji płatniczych (w 2018 r. odpowiednio 8 decyzji merytorycznych, 8 płatniczych).

Nie wydano postanowień.

Nie wydano grzywnien w drodze mandatów karnych.

Nie wydano decyzji unieruchamiających zakłady, wydziały, stanowiska pracy.

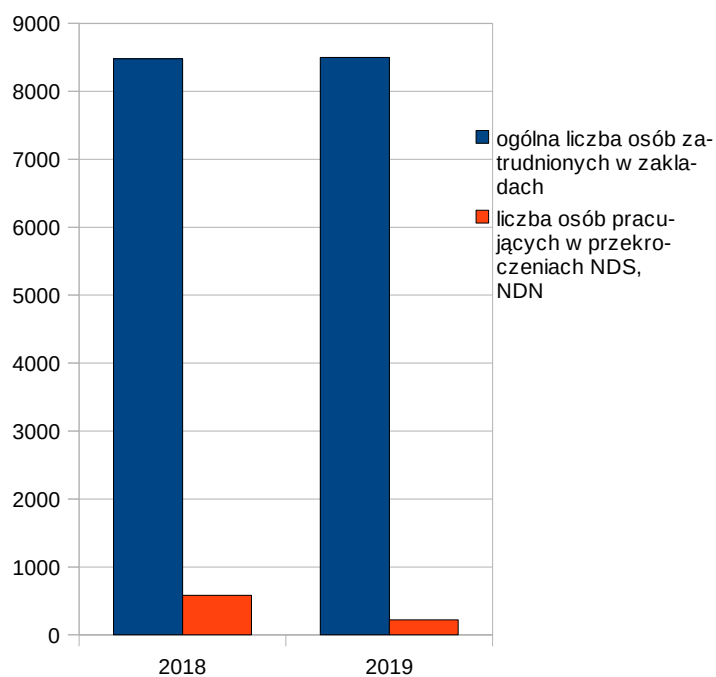
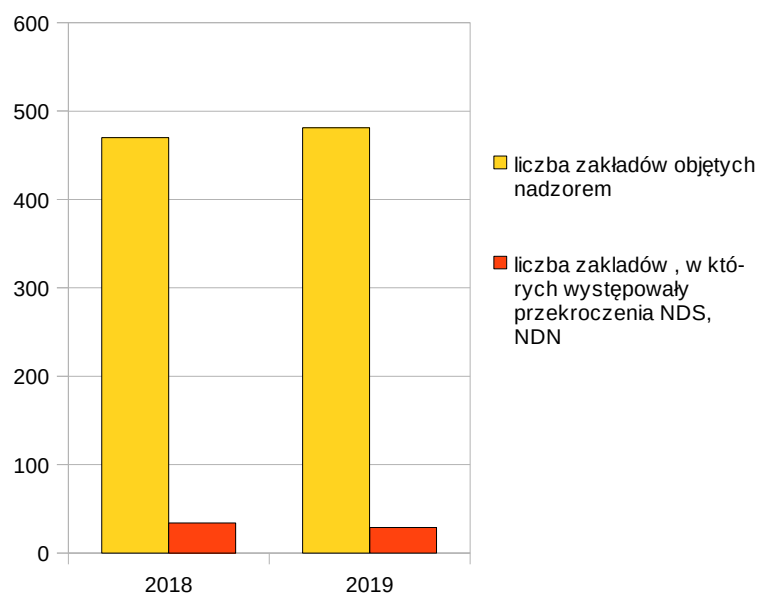
Wydane decyzje zawierały zarządzenia dotyczące:

- badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia występujących na stanowiskach pracy - 7,
- obniżenia stężeń i natężeń czynników szkodliwych na stanowiskach pracy – 5,
- aktualizacji oceny ryzyka zawodowego, rejestrów i kart – 3,
- poprawy stanu sanitarnego – 4,
- instrukcji stanowiskowych – 1,
- magazynu chemikaliów – 1,
- programu działań organizacyjno – technicznych – 1.

3. Nadzór nad warunkami pracy – charakterystyka działań naprawczych

3.1. Nadzór nad warunkami pracy w przekroczeniach NDS i NDN

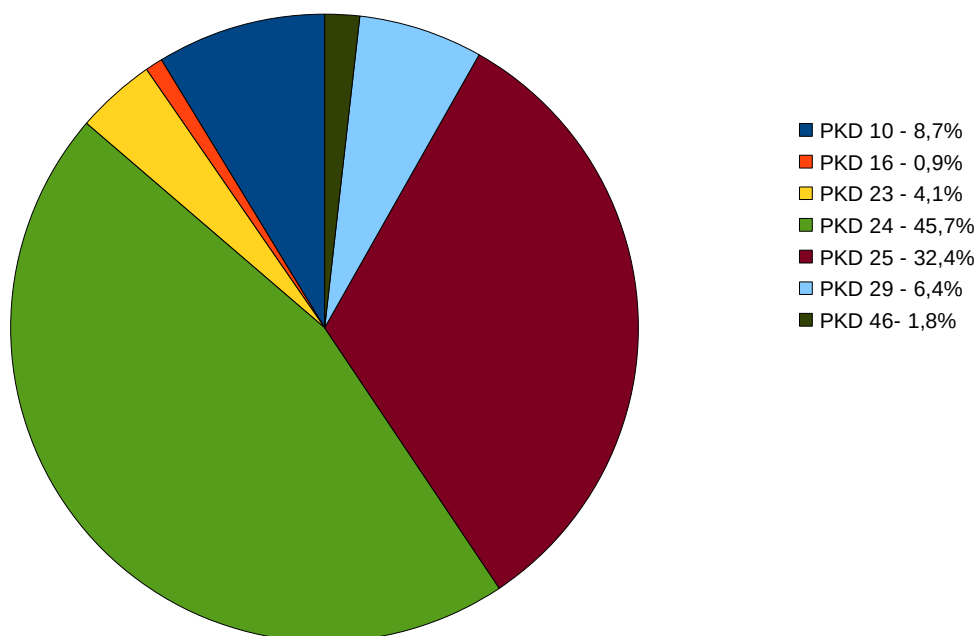
Bieżącym nadzorem sanitarnym objęto 481 zakładów, zatrudniających 8498 pracowników, 219 osób (2,6 %) pracowały w przekroczeniach NDS i NDN czynników szkodliwych w 29 zakładach. (W 2018r. odpowiednio: 470 zakłady zatrudniające 8480 pracowników, 583 osoby (6,9%) pracowały w przekroczeniach NDS i NDN w 34 zakładach).

Wykaz zakładów pracy i osób pracujących w przekroczeniach NDS i NDN				
Dział PKD	Rodzaj działalności (nazwa działu PKD)	Liczba zakładów pracy, w których stwierdzono przekroczenia NDS/NDN	Liczba osób pracujących w przekroczeniach NDS/NDN	Procent osób pracujących w przekroczeniach NDS/NDN

Wykaz zakładów pracy i osób pracujących w przekroczeniach NDS i NDN				
10	Produkcja artykułów spożywczych	1	19	8,7
16	Produkcja drewna i wyrobów z drewna	2	2	0,9
23	Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	2	9	4,1
24	Odlewnictwo żeliwa	14	100	45,7
25	Produkcja metalowych wyrobów gotowych	6	71	32,4
29	Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli	2	14	6,4
46	Handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi	2	4	1,8
Razem		29	219	100

Procentowy wskaźnik osób pracujących w przekroczeniach NDS i NDN

W ramach nadzoru nad warunkami pracy wydano 22 nakazy, które dotyczyły:

- badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia występujących na stanowiskach pracy - 7,

- obniżenia stężeń i natężeń czynników szkodliwych na stanowiskach pracy – 5,
- aktualizacji oceny ryzyka zawodowego, rejestrów i kart – 3,
- poprawy stanu sanitarnego – 4,
- instrukcji stanowiskowych – 1,
- magazynu chemikaliów – 1,
- programu działań organizacyjno – technicznych – 1.

Stwierdzono, że pracodawcy w miarę możliwości technicznych poprawili warunki pracy, poprzez zakup nowych maszyn i urządzeń, montaż urządzeń odpylających oraz systematyczne przeglądy, konserwacje i naprawy maszyn.

W przypadkach, gdzie zmniejszenie do granic NDS/NDN działania czynników szkodliwych było niemożliwe ze względów technologicznych, wprowadzono rozwiązania organizacyjne, mające na celu zmniejszenie narażenia (stosowanie indywidualnych ochron, rotacja pracowników, izolowanie stanowisk pracy).

3.2. Substancje i preparaty chemiczne oraz prekursory

Przeprowadzono 29 kontroli w ramach nadzoru nad substancjami i preparatami chemicznymi:

- 8 kontroli w zakładach stosujących substancje i mieszaniny chemiczne (dalszy użytkownik wg REACH),
- 14 kontroli dotyczących wprowadzania do obrotu substancji i mieszanin chemicznych (dystrybutor wg REACH),
- 1 kontrolę producenta substancji chemicznej,
- 6 kontroli dalszych użytkowników – formulatorów.

W ramach nadzoru nad prekursorami kategorii 2 i 3 przeprowadzono 14 kontroli w tym:

- 7 kontroli dotyczących wprowadzania do obrotu,
- 7 kontroli w podmiotach stosujących prekursory.

3.3. Produkty biobójcze

Przeprowadzono 40 kontroli w ramach nadzoru nad produktami biobójczymi:

- 28 kontroli w zakresie wprowadzania do obrotu produktów biobójczych,
- 12 kontroli w zakresie stosowania produktów biobójczych.

3.4. Czynniki biologiczne

Przeprowadzono ogółem 30 kontrole w 30 zakładach w ramach nadzoru nad warunkami

pracy pracowników zatrudnionych w narażeniu na czynniki biologiczne w zakładach pracy (nadleśnictwa, przemysł spożywczy, zakłady opieki zdrowotnej, zakłady gospodarki komunalnej, oczyszczalnie ścieków, zakłady fryzjerskie i kosmetyczne). Nie wydano decyzji.

3.5. Czynniki rakotwórcze i mutagenne

Przeprowadzono 6 kontroli w 6 zakładach w zakresie występowania czynników rakotwórczych i mutagennych. Nie wydano decyzji.

Sekcja prowadzi **elektroniczną bazę danych informacji o czynnikach rakotwórczych** występujących w środowisku pracy i przesyła do centralnego rejestru czynników rakotwórczych w Łodzi.

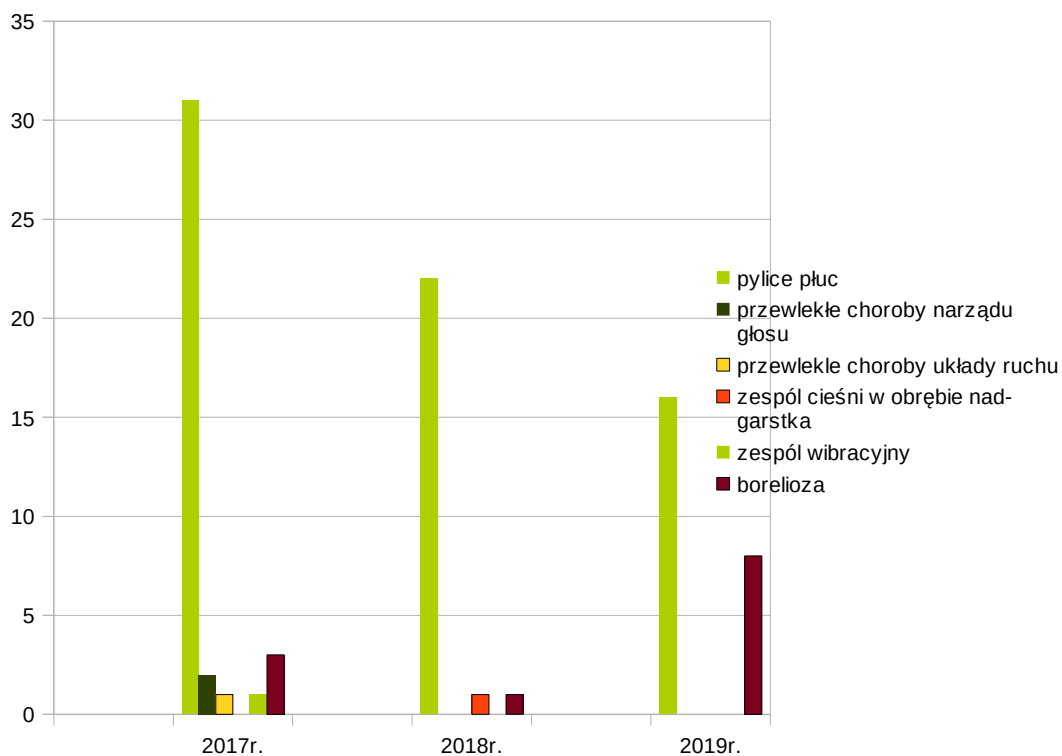
3.6. Choroby zawodowe

Wpłynęło 36 zgłoszeń podejrzeń chorób zawodowych, wydano 24 decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej oraz 6 decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej (w 2018 r. odpowiednio wpłynęło 32 zgłoszenia, wydano 24 decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej oraz 8 decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej).

Najczęściej stwierdzane choroby zawodowe to:

Lp.	Nazwa	Pozycja	Liczba przypadków			%		
			2017	2018	2019	2017	2018	2019
1	Pylice płuc	3	31	22	16	81,6	92	67
4	Przewlekłe choroby narządu głosu	15	2	-	-	5,3	-	-
5	Przewlekłe choroby układu ruchu	19	1	-	-	2,6	-	-
6	zespół cieśni w obrębie nadgarstka	20	-	1	-	-	4	-
7	Zespół wibracyjny	22	1	-	-	2,6	-	-
8	Borelioza	26	3	1	8	7,9	4	33
Razem			12	24	24	100	100	100

Liczba przypadków stwierdzonych chorób

4. Działalność w zakresie promocji zdrowia i oświaty w środowisku pracy

Podczas kontroli sanitarnych w zakładach pracy:

- informowano o skutkach narażenia na czynniki szkodliwe na stanowiskach pracy oraz o istniejących wymaganiach dotyczących bezpiecznych warunków pracy
- przekazywano informację dotyczącą kampanii „Zdrowe i bezpieczne miejsce pracy”, która jest realizowana pod hasłem „Substancje niebezpieczne pod kontrolą”
- zbierano informacje na temat przestrzegania zakazu palenia

Współpracowano z Wojewódzkim Ośrodkiem Medycyny Pracy w Kielcach i w Łodzi w zakresie chorób zawodowych.

Podsumowanie

W 2019 r. nadzorem bieżącym objęto 481 zakłady zatrudniające 8498 pracowników.

Na podstawie przeprowadzonych kontroli stwierdzono, że:

- stan sanitarny i techniczny zakładów ulega poprawie,
- pracodawcy realizują zalecenia pokontrolne Inspekcji Sanitarnej,
- pracodawcy w ramach możliwości technicznych realizują wymagania dotyczące poprawy warunków pracy w zakładach.

Prowadzono nadzór nad warunkami pracy i wypełnianiem przez pracodawców obowiązków wynikających z oceny ryzyka zawodowego pracowników zatrudnionych w zakładach sektora gospodarki odpadami i ściekami.

Prowadzono działania kontrolne związane z nadzorem nad prekursorami narkotyków kategorii 2 i 3.

Prowadzono działania kontrolne wynikające z ustaleń FORUM wymiany informacji o egzekwowaniu przepisów, działającego przy Europejskiej Agencji Chemikaliów.

Prowadzono nadzór nad produktami biobójczymi.

Stwierdzono, że pracodawcy w miarę możliwości finansowych i technicznych poprawiali warunki pracy poprzez zakup nowych urządzeń i maszyn. W przypadkach, gdzie zmniejszenie do granic NDN działania czynników szkodliwych było niemożliwe ze względów technologicznych, wprowadzano rozwiązania organizacyjne, mające na celu zmniejszenie narażenia (stosowanie indywidualnych ochron, rotacja pracowników, izolowanie stanowisk).

VII. Działania w zakresie zmniejszenia zagrożeń zdrowia publicznego stwarzanych przez nowe narkotyki (tzw. „dopalacze”)

Państwowa Inspekcja Sanitarna realizuje zadania w celu ochrony zdrowia ludzi także w obszarze przeciwdziałania zagrożeniom życia lub zdrowia stwarzanych przez nowe narkotyki, tzw. „*dopalacze*”, w skład których wchodzi nowe substancje psychoaktywne.

Kompetencje w zakresie kontroli przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne, w szczególności dotyczące zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych w rozumieniu *ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii* określa znowelizowana *ustawa z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej*.

Zgodnie z *art. 4 ust. 1 pkt 9a ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej* do zakresu działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w dziedzinie bieżącego nadzoru sanitarnego należy również kontrola przestrzegania przepisów *ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii*, dotyczących prowadzenia przez przedsiębiorców działalności w zakresie wytwarzania, przetwarzania, przerabiania, przywozu, wywozu, wewnątrzspółnotowej dostawy lub wewnątrzspółnotowego nabycia oraz wprowadzania do obrotu nowej substancji psychoaktywnej, w tym w postaci mieszaniny lub w wyrobie; Minister Zdrowia realizując postanowienia *art. 44c ust. 13 w/w ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, rozporządzeniem z dnia 6 marca 2019 r. (Dz.U., poz. 490)*, określił wykaz 18 podmiotów uprawnionych do przeprowadzania badań mających na celu ustalenie, czy dany produkt jest środkiem zastępczym.

Nowe narkotyki tzw. „*dopalacze*” – produkt zawierający co najmniej jedną nową substancję psychoaktywną lub inną substancję o podobnym działaniu na ośrodkowy układ nerwowy, który może być użyty zamiast środka odurzającego lub substancji psychotropowej lub w takich samych celach jak środek odurzający lub substancja psychotropowa, których wytwarzanie i wprowadzanie do obrotu nie jest regulowane na podstawie przepisów odrębnych.

Sformułowanie to należy rozumieć w ten sposób, że „*dopalacz*” posiada taką właściwość, że w następstwie jego użycia wystąpią w ośrodkowym układzie nerwowym człowieka **te same lub podobne skutki, jak te, które są typowe dla środków odurzających lub substancji psychotropowych.**

W myśl *art. 4 pkt 11a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r., poz. 852 z późn. zm.)*, „**nowa substancja psychoaktywna**” oznacza

każdą substancję lub grupy substancji pochodzenia naturalnego lub syntetycznego w formie czystej lub w formie preparatu działającą na ośrodkowy układ nerwowy, inną niż substancja psychotropowa i środek odurzający, stwarzającą zgodnie z rekomendacją Zespołu do spraw oceny ryzyka zagrożeń dla zdrowia lub życia ludzi związanych z używaniem nowych substancji psychoaktywnych, o której mowa w *art. 18b ust. 1 pkt 3*, zagrożenia dla zdrowia lub zagrożenia społeczne porównywalne do zagrożeń stwarzanych przez substancję psychotropową lub środek odurzający, lub które naśladują działanie tych substancji, określoną w przepisach wydanych na podstawie *art. 44f pkt 3* ww. ustawy.

Nowe narkotyki, nowe substancje psychoaktywne, często potocznie zwane „*dopalaczami*” - to produkty o zróżnicowanym składzie, które łączy jedna wspólna cecha: zawierają substancje psychoaktywne działające na układ nerwowy człowieka w podobny sposób do dotychczas znanych narkotyków.

Substancje te są zarówno produkowane przez człowieka, czyli syntetyczne, jak i pozyskiwane z roślin. Substancje te nawet tak samo nazwane, mogą różnić się składem. Dlatego bardzo łatwo je przedawkować, co może prowadzić do poważnych konsekwencji dla zdrowia fizycznego i psychicznego, a nawet śmierci użytkownika.

Na polskim rynku narkotykowym pojawiają się coraz to nowe substancje psychoaktywne, które w dużej mierze pochodzą z modyfikacji już istniejących, aktualnie kontrolowanych substancji lub mogą być lekami, które nie przeszły testów klinicznych, a także mogą to być całkowicie nowe struktury o analogicznych właściwościach psychoaktywnych do kontrolowanych substancji lub farmaceutyków.

Należy mieć świadomość, że nowe związki wprowadzane są na rynek bez żadnych wcześniejszych badań w zakresie ich oddziaływania na organizm człowieka, w szczególności nie jest oceniana ich toksyczność.

Obserwacje poczynione na podstawie wyników badań zabezpieczonych produktów z rynku narkotykowego pozwalają sądzić, że podstawowym źródłem wiedzy producentów na temat m.in. właściwego dawkowania poszczególnych związków chemicznych są sami użytkownicy, którzy eksperymentują z nowymi środkami.

W odniesieniu do tzw. produktów kolekcjonerskich – „*dopalacz*” jest potocznym określeniem tzw. narkotyków zmodyfikowanych, które mają silnie aktywować (dopalać) ośrodkowy układ nerwowy. „*Dopalacze*” to substancje, które powstają poprzez modyfikację podstawowej struktury kontrolowanego narkotyku w celu uzyskania analogu nie objętego kontrolną prawną. Często taka pochodna może wykazywać dużo większą toksyczność od macierzystej substancji.

Cechą charakterystyczną produktów zawierających nowe narkotyki jest również to, że na

opakowaniu brak jest informacji na temat ich składu, a zwykle jedynie „*że są nie do spożycia przez ludzi*”, a „*w przypadku niezamierzonego spożycia należy skontaktować się z lekarzem*”.

W przypadku gdy nie ma wiarygodnych informacji o składzie produktu, działania podejmowane przez lekarzy podczas leczenia zależą wyłącznie od obserwowanych objawów, które często nie są specyficzne. Stąd trudności w postawieniu diagnozy i prawidłowym leczeniu.

Na terenie powiatu koneckiego w 2019 roku nie funkcjonowały rozpoznane podmioty w zakresie wprowadzania do obrotu i produkcji nowych narkotyków.

W ramach monitoringu obecności na rynku nowych narkotyków w ubiegłym roku podczas przeprowadzania bieżących kontroli nie stwierdzono w obrocie produktów, które mogłyby być „*dopalaczami*”.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich z uwagi na brak funkcjonujących oraz podejrzanych podmiotów gospodarczych o produkcję lub wprowadzanie do obrotu nowych substancji psychoaktywnych nie prowadził wspólnych kontroli z Policją lub Służbą Celną, jak również nie przejmował spraw w powyższym zakresie.

W 2019 roku współpracowano z Szpitalnym Oddziałem Ratunkowym w Końskich w zakresie zgłaszania przypadków zatrucia „*dopalaczami*”.

W 2019 r. zgłoszono **9 przypadków zatrucia dopalaczami**. Byli to: 8 mężczyzn w wieku 17 - 58 lat i 1 kobieta w wieku 17 lat (porównywalnie w roku 2018 było 4 zatrucia: 1 mężczyzna w wieku 22 lata i 3 kobiety w wieku 16-28 lat). Przeważnie były to zgłoszenia bez wskazania nazwy substancji zastępczej podanej jako przyczyny zatrucia. Meldunki przekazywano w terminach dwutygodniowych, a następnie w miesięcznych do ŚPWIS oraz umieszczano na bieżąco w systemie SMIOD - System Monitorowania Informacji o Środkach Zastępczych i Nowych Substancjach Psychoaktywnych.

Zagrożenie jakie wiąże się z zażywaniem „dopalaczy” wynika nie tylko z właściwości toksycznych samej substancji psychoaktywnej, ale również obecności różnego rodzaju zanieczyszczeń (obecnych w substancji wyjściowej lub powstających jako produkty uboczne podczas syntezy środka czy rozkładu pierwotnych zanieczyszczeń w materiale wyjściowym). Zmienny skład ilościowy i jakościowy produktów nawet w obrębie tej samej serii.

Nieznana siła działania NPS. Niewielka ilość (lub brak) danych na temat stężeń (aktywnych, toksycznych, śmiertelnych), jak również danych farmakokinetycznych i farmakodynamicznych, toksyczności i interakcji. Przyjmowanie wielu NPS jednocześnie. Stosowanie narkotyków modyfikowanych stwarza zagrożenia społeczne w zakresie przestępstw popełnianych pod ich wpływem (rozboje, gwałty) oraz wypadków drogowych. Łatwy dostęp do „*dopalaczy*” młodych

ludzi powoduje trudne do oszacowania szkody w zakresie społecznym (destrukcja osobowości, choroby psychiczne, rozpad więzi społecznych, różne uzależnienia od narkotyków lub/i alkoholu, wkroczenie w margines społeczny). Wzrost liczby przypadków śmiertelnych zatruc NSP. Ujemne wyniki w testach kropkowych. Trudności w jednoznacznej identyfikacji związków – trudności diagnostyczne – leczenie zatruc objawowe i zachowawcze. Przewlekłe stosowanie substancji z grupy dopalaczy prowadzi do rozwoju tolerancji, uzależnienia psychicznego i fizycznego. Zjawisko wprowadzania do obrotu oraz używania środków zastępczych nasiliło się w ostatnich latach i wymaga zdecydowanych działań zapobiegawczych.

Państwowa Inspekcja Sanitarna powiatu koneckiego biorąc pod uwagę skalę zagrożenia wynikającego z przyjmowania szczególnie przez młodzież „nowych narkotyków” **podejmowała różnego rodzaju działania prewencyjne.**

W 2019 r. Pion Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej zorganizował spotkania edukacyjne wspólnie z przedstawicielem Komendy Powiatowej Policji w Końskich dotyczące zagrożeń związanych z zażywaniem nowych narkotyków tzw. „dopalaczy. Podczas rozmów indywidualnych przekazywano młodzieży informacje o konsekwencjach zdrowotnych, społecznych i moralnych zażywania substancji psychoaktywnych. Prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych.

W zakresie działań edukacyjnych, pion PZiOZ PSSE w Końskich podejmował następujące działania profilaktyczne:

Działanie	Odbiorcy	Liczba odbiorców
23 spotkania edukacyjne zorganizowane przez Sekcję PZiOZ Końskich i Komendę Powiatową Policji w Końskich	Uczniowie szkół podstawowych młodzież szkół ponadgimnazjalnych, nauczyciele, rodzice uczniów szkół podstawowych	1548
Dystrybucja ulotek prowadzona przez sekcje PZiOZ, HDziM, HŻŻiPK PSSE w Końskich	Młodzież wypoczywająca na 46 placówkach wypoczynku	2437

VIII. Nadzór nad placówkami nauczania, wychowania i wypoczynku dzieci i młodzieży

W latach 2018/2019 skontrolowano 102/91 stałych placówek nauczania i wychowania oraz 36/46 placówek wypoczynku letniego i zimowego. Przeprowadzono w nich 196/195 kontroli. Wydano: 4/3 decyzje administracyjno - egzekucyjne na poprawę stanu sanitarno – technicznego, 5/5 decyzji zmieniających termin wykonania zarządzeń, 6/6 decyzji płatniczych, 0/0 decyzje o umorzeniu postępowania. Decyzje na poprawę stanu sanitarno-technicznego wydano dla szkoły podstawowej, przedszkola publicznego i przedszkola niepublicznego. Decyzje administracyjne dotyczyły: wyłączenia z użytku sali dydaktycznej znajdującej się w zaadoptowanym niezgodnie z przeznaczeniem pomieszczeniem magazynowym w podpiwniczeniu budynku oraz nieogrodzonego terenu przedszkola, dostosowania wyposażenia (umywalki, sedesy, poręcze) przedszkola dla potrzeb dzieci (zarządzenie zostało wykonane), okazania stosownego zezwolenia na zaadoptowanie pomieszczeń i utworzenie grupy przedszkolnej na piętrze budynku (zarządzenie zostało wykonane) oraz zapewnienia wszystkim dzieciom bezpiecznych i higienicznych warunków pobytu w przedszkolu zgodnie z obowiązującą opinią sanitarną wydana przez PPIS w Końskich (zarządzenie zostało wykonane).

W latach 2018/2019 zakończono 3/2 postępowania, w tym wszczęte w bieżącym roku 3/1 oraz 0/1 z lat ubiegłych. Toczą się 1/3 postępowanie wszczęte przed 2018/2019 rokiem, dotyczą zabezpieczenia sal dydaktycznych przed spadkiem temperatury, doprowadzenia do należytego stanu sanitarno-technicznego podłóg w salach zajęć, nawierzchni dróg i przejść wokół budynku oraz ścian, posadzki i parapetów w sanitariatach oraz doprowadzenia do właściwego stanu sanitarno-technicznego wewnętrznej instalacji kanalizacyjnej w łazienkach, zapewnienia wentylacji we wszystkich pomieszczeniach budynku szkoły.

Toczą się również postępowania 4/2 z 2018 r. oraz 2 z 2019 r.

Wystawiono 0/0 upomnień.

Wystawiono 0/0 tytułów wykonawczych.

Nałożono 0/0 mandatów na sumę 0/0.

Wydano 0/0 opinie na istniejące inne formy wychowania przedszkolnego w związku ze zmianą lokalizacji.

Wydano 0/0 opinie na istniejące placówki w związku ze zmianą organu prowadzącego.

Wydano 0/0 opinie do szkół ponadgimnazjalnych na utworzenie dodatkowych kierunków nauczania.

Wydano 0/0 opinii na nowo utworzone placówki.

Sporządzono 17/11 adnotacji urzędowych z powodu braku możliwości przeprowadzenia kontroli.

Wysłano 67/87 zawiadomień o zamiarze wszczęcia kontroli z urzędu.

Informowano 5/2 organów prowadzących placówki o złym stanie sanitarno - technicznym.

W celu oceny warunków pracy ucznia wykonano ogółem 1141/**1659 badań**; były to oceny tygodniowych rozkładów lekcji oraz oceny dostosowania stanowisk pracy do warunków antropometrycznych ucznia. Łącznie wykonano 1692/**3639 oznaczeń**:

1) Oceniono dostosowanie stanowisk pracy do wzrostu ucznia w 7/13 placówkach, w 19/79 oddziałach, 278/1213 stanowisk pracy ucznia.

2) Oceniono 434/446 tygodniowych rozkładów lekcji w 46/45 placówkach.

W 2018/2019 roku do PPIS w Końskich wpłynęło 14/0 interwencji.

1. Informacja telefoniczna dotycząca wszawicy w placówkach – 7/0.

2. Informacja telefoniczna dotycząca niskiej temperatury w szkole – 1/0.

3. Informacja telefoniczna dotycząca zalania w szkole 3 sal lekcyjnych i korytarza w związku z awarią studzienki przelewowej od kanalizacji – 1/0.

4. Informacja telefoniczna dotycząca wydawania dzieciom przeterminowanych i zepsutych owoców i mleka – 1/0.

5. Informacja telefoniczna dotycząca nieprawidłowego żywienia dzieci na zielonej szkole – 1/0.

6. Informacja telefoniczna dotycząca Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Józwikowie 28 na obecność pluskiew -1/0.

7. Anonimowe pismo dotyczące przebywania dzieci w przedszkolu niepublicznym na piętrze budynku bez opinii sanitarnej – 1/0.

8. Przesłano zdjęcie brudnego pojemnika na mydło w płynie w sanitariacie dla dzieci – 1/0

W 2019 roku nie było żadnych interwencji.

Liczba zamknięć / unieruchomień / wyłączeń z użytkowania obiektu lub jego części:

1. 1/0 wyłączono z użytku pomieszczenie na I piętrze przeznaczone na salę zajęć w niepublicznym przedszkolu w Stąporkowie z uwagi na brak pozytywnej opinii straży pożarnej oraz nieprawidłowe schody,

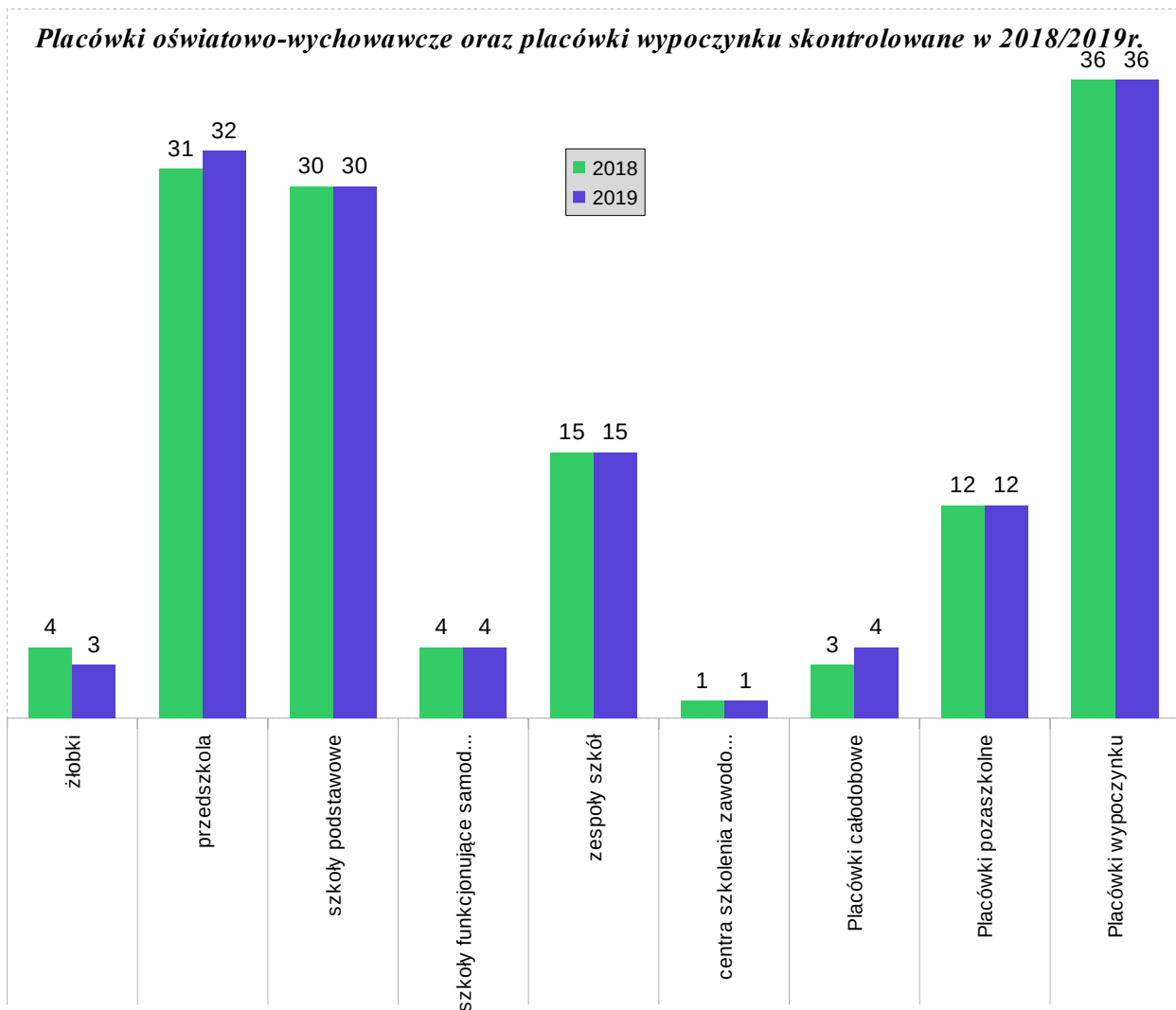
2. 0/1 wydano decyzję z terminem wykonania do 31.08.2020 r. na wyłączenie z użytku sali dydaktycznej znajdującej się w zaadoptowanym niezgodnie z przeznaczeniem pomieszczeniem magazynowym w podpiwniczeniu budynku szkoły podstawowej w Gowarczowie.

Stałe placówki oświatowo - wychowawcze w latach 2018/2019

Łącznie pod nadzorem było 102/102, tj.:

- żłobek – 4/3,
- przedszkola – 31/32, w tym (13 prowadzonych przez gminy, 10 prywatnych, 9 inne formy wychowania przedszkolnego),
- szkoły podstawowe – 30/30,
- gimnazja 0/0,
- licea ogólnokształcące 1/1,
- ponadgimnazjalne szkoły zawodowe 2/2,
- szkoły policealne – 1/1,
- zespoły szkół – 15/15,
- warsztaty i centra zawodowe (OHP) 1/1,
- młodzieżowe ośrodki wychowawcze 1/1,
- młodzieżowe ośrodki socjoterapii 1/1,
- placówki wsparcia dziennego 3/4,
- młodzieżowe domy kultury i pałace młodzieży 6/6,
- ogniska pracy pozaszkolnej 4/4,
- ogród jordanowski 1/1.

Skontrolowano 91 (89%) na 102 - będących w ewidencji placówek nauczania i wychowania oraz 46 (96%) / na 48 zgłoszonych placówek wypoczynku dzieci i młodzieży (2 turnusy nie odbyły się).

Kontrole w latach 2018/2019 placówek wykazały, że:

- 0/0 mieściło się w budynkach nieprzystosowanych,
- 8/4 mieściło się w budynkach w złym stanie higieniczno-sanitarnym lub technicznym oraz czystości i porządku,
- 3/2 w złym stanie higieniczno-sanitarnym,
- 8/3 w złym stanie technicznym,
- 0/0 nie podłączonych do kanalizacji sanitarnych,
- 0/0 nie podłączonych do instalacji wodociągowej,
- 1/1 z ponadnormatywną liczbą uczniów przypadającą na urządzenie sanitarne,
- 0/0 posiadało ustępy zewnętrzne.

Dostosowanie mebli szkolnych do wzrostu uczniów w latach 2018/2019

Oceniono dostosowanie stanowisk pracy do wzrostu ucznia w 7/13 placówkach, w 19/79 oddziałach dla 278/1213 stanowisk pracy ucznia, nieprawidłowości stwierdzono w 1/7

placówkach w 3/15 oddziałach na 6/34 stanowiskach, co stanowi 2,8% przebadanych stanowisk pracy uczniów.

Tygodniowy rozkład lekcji w latach 2018/2019

Oceniono 434/446 tygodniowych rozkładów lekcji w 46/45 placówkach. Nie stwierdzono niezgodności planu lekcji z zasadami higieny.

Posiadanie infrastruktury do prowadzenia zajęć z wf w latach 2018/2019

Na 30/29 skontrolowanych szkół podstawowych, 28/28 posiadało infrastrukturę do prowadzenia zajęć wf, z czego:

- 10/10 szkolny zespół sportowy z boiskiem z czynnymi natryskami używanymi tylko sporadycznie lub po zajęciach dodatkowych 5/4 oraz nie używanymi 5/6,
- 13/13 salę zastępczą z boiskiem,
- 5/5 tylko boisko sportowe,
- 0/0 tylko salę zastępczą,
- 1/1 nie posiadało żadnego pomieszczenia do wf,
- 10/11 korzystało z basenu,
- 2/2 korzystało z sali gimnastycznej poza placówką,
- 1/0 korzystało z hali sportowej,
- 0/0 korzystało z siłowni,
- 1/1 korzystało z boiska na stadionie sportowym,
- 7/7 zajęcia odbywały się na korytarzach.

Na 1/0 skontrolowanych liceów ogólnokształcących posiadało 1/0 salę zastępczą z boiskiem.

Na 2/2 skontrolowanych szkół ponadgimnazjalnych zawodowych posiadało:

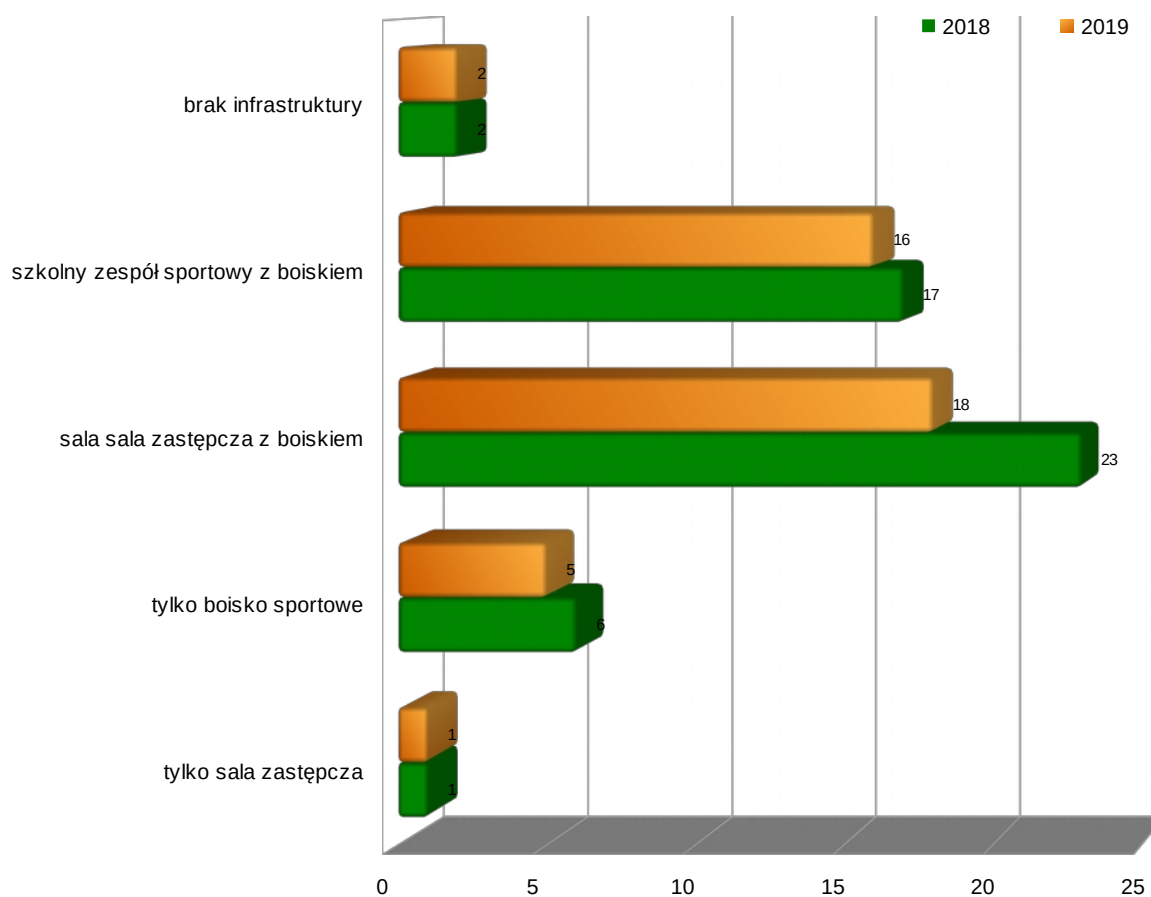
- 2/2 salę zastępczą z boiskiem,
- 0/0 korzystało z basenu,
- 2/2 korzystało z boiska na stadionie sportowym,
- 0/0 zajęcia odbywały się były na korytarzach.

Na 1/0 skontrolowanych szkół policealnych posiadało:

- 0/0 tylko salę zastępczą,
- 1/0 salę zastępczą z boiskiem,
- 0/0 korzystało z hali sportowej,
- 0/0 korzystało z boiska na stadionie sportowym.

Na 15/13 skontrolowanych zespołów szkół 15/13 posiadało infrastrukturę do prowadzenia zajęć wf, z czego:

- 7/6 szkolny zespół sportowy z boiskiem, z czego 3 z czynnymi natryskami używanymi tylko po zajęciach dodatkowych sportowych, a 3 nie używane po zajęciach wf,
- 6/2 salę zastępczą z boiskiem,
- 1/1 salę zastępczą bez boiska,
- 0/0 tylko boisko sportowe,
- 0/0 salę gimnastyczną z boiskiem,
- 4/7 korzystało z basenu,
- 0/0 korzystało z siłowni,
- 2/1 korzystało z hali sportowej,
- 0/0 korzystało z boiska na stadionie sportowym,
- 0/0 zajęcia odbywały się na korytarzach.

Infrastruktura do prowadzenia zajęć wf w szkołach.

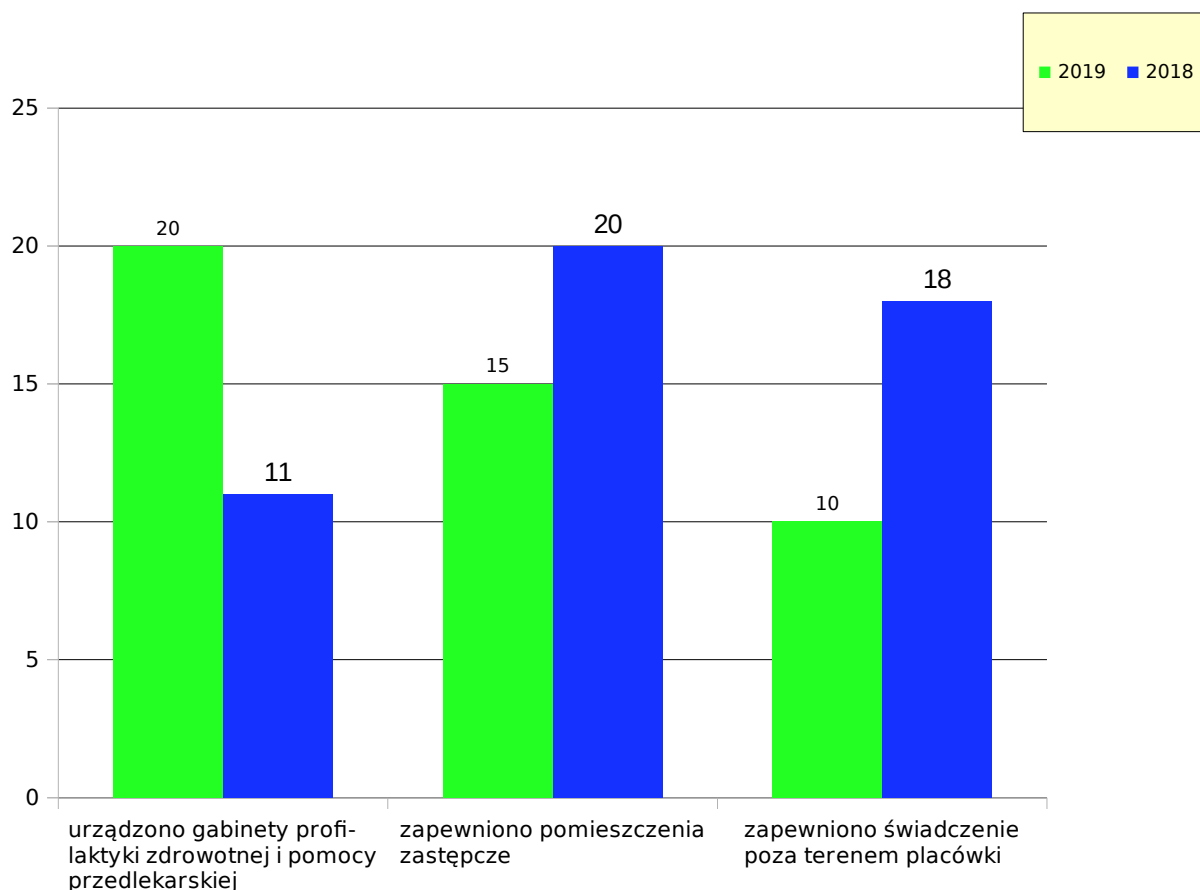
Opieka medyczna w latach 2018/2019

W żadnym przedszkolu nie zapewniono opieki medycznej.

Na 49/45 skontrolowanych szkół posiadało:

- 11/20 urządzone gabinety profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej,
- 20/15 zapewnione pomieszczenia zastępcze na terenie placówki,
- 18/10 korzystało ze świadczeń poza terenem placówki.

Pomieszczenia wykonywania profilaktyki zdrowotnej i opieki przedlekarskiej.

Działalność prowadzona w zakresie dożywiania w latach 2018/2019

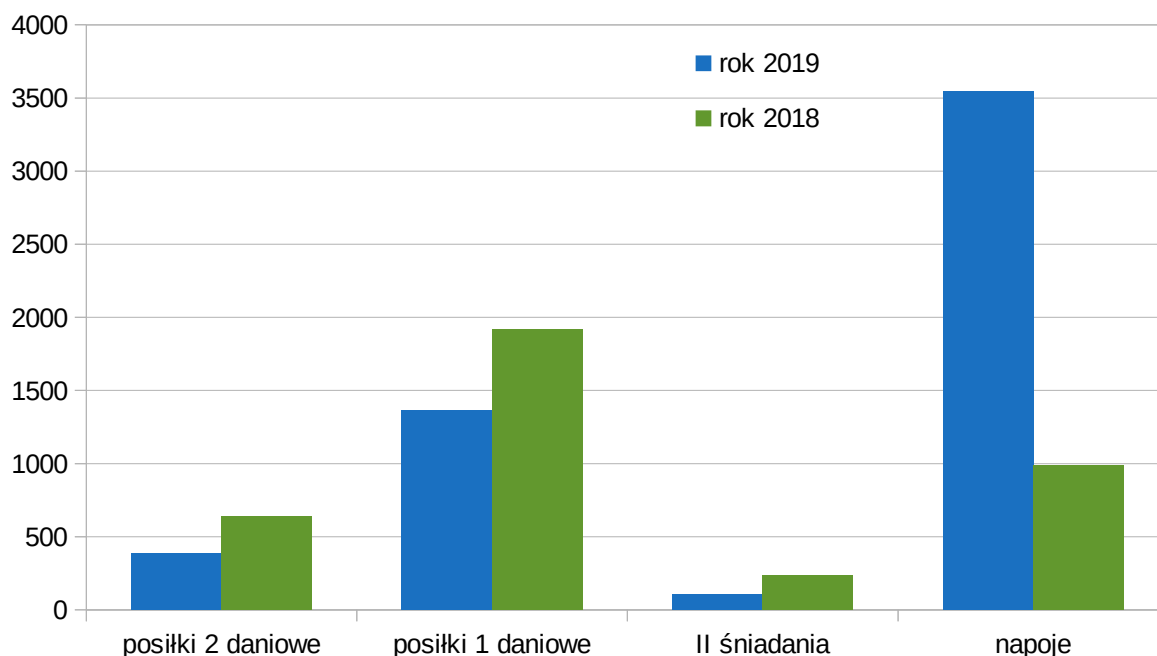
W 49/45 skontrolowanych szkołach prowadzono dożywianie, z czego:

- w 33/35 wydawane były ciepłe posiłki obiadowe dla 2553/2457 uczniów (w tym posiłki jednodaniowe w 15 szkołach dla 1366 dzieci, posiłki dwudaniowe w 7 szkołach dla 385 dzieci),
- w 2/2 przygotowywano śniadania w szkołach dla 238/104 osób,
- w 7/33 wydawano napoje dla 991/3548 dzieci (uczniowie klas I-V zwykle uczestniczą w „Nowym programie dla szkół”, który obejmuje podawanie dzieciom warzyw, owoców i produktów mlecznych).

Z posiłków dofinansowanych skorzystało 906/823 dzieci i młodzieży uczęszczającej do szkół.

Z posiłków dowożonych skorzystało 601/414 dzieci i młodzieży.

Ilość posiłków i napoi spożywana przez dzieci w szkołach w latach 2018 i 2019

Warunki do utrzymania higieny osobistej w szkołach w latach 2018/2019

Na 49/45 skontrolowanych placówek stwierdzono w 3/3 niewłaściwe warunki do utrzymania higieny osobistej uczniów, w tym:

- 0/0 brak ciepłej bieżącej wody;
- 0/0 brak mydła w dozownikach;
- 0/0 brak suszarki lub ręczników jednorazowych do rąk;
- 0/0 zaniedbania porządku i czystości;
- 3/3 niewłaściwy stan techniczny;

Wydano 1/0 decyzję administracyjną.

Ochrona placów zabaw/terenów rekreacyjnych/terenów sportowych przed zanieczyszczeniami odchodami zwierzęcymi w latach 2018/2019

Skontrolowano 130/137 placówek posiadających tereny rekreacyjne:

- 2/0 nie posiadało wystarczającej ochrony przed zanieczyszczeniami.

Wydano 1/0 decyzję administracyjną.

Nałożono 0/0 mandatów.

Ocena warunków sanitarno-higienicznych dla dzieci 6-letnich w latach 2018/2019

Na 76/75 skontrolowanych placówek:

- w 34/33 nie funkcjonują oddziały „zerowe”,
- 0/0 przygotowują się do utworzenia w/w oddziałów,

- w 42/42 placówkach funkcjonują oddziały „zerowe”,
- 28/32 posiada właściwą infrastrukturę,
- 14/1 nie posiada właściwej infrastruktury.

Posiadanie przez szkoły i placówki certyfikatów na sprzęt sportowy i meble w latach 2018/2019

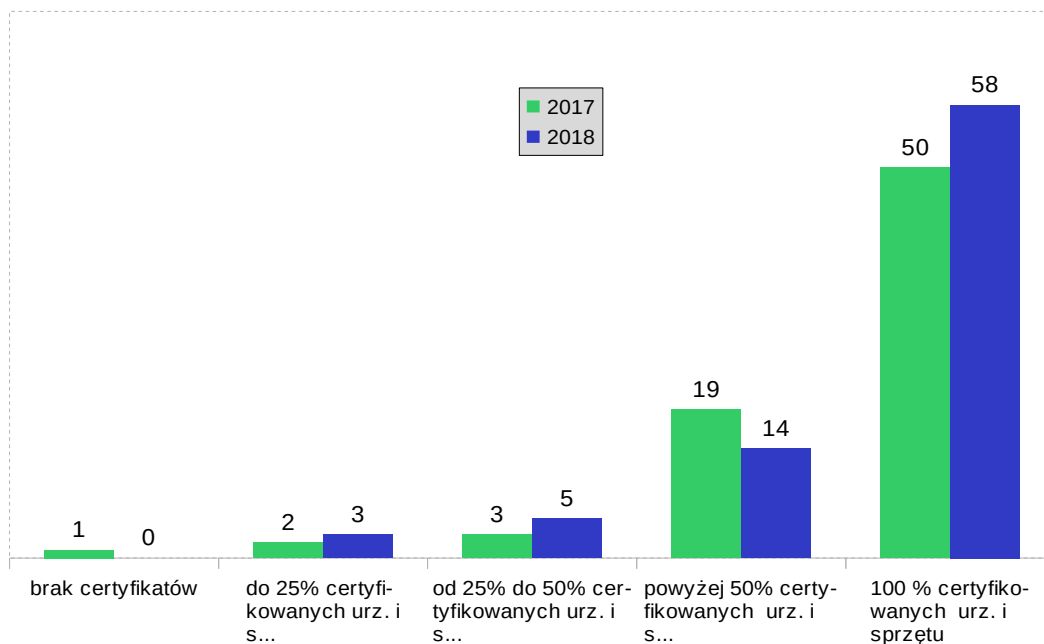
Na 80/74 skontrolowanych placówek:

- 0/0 nie posiadało certyfikatów na urządzenia i sprzęt sportowy,
- 3/0 posiadało certyfikaty obejmujące do 25 % urządzeń i sprzętu sportowego,
- 5/2 posiadało certyfikaty obejmujące od 25 % do 50 % urządzeń i sprzętu sportowego,
- 14/12 posiadało certyfikaty obejmujące powyżej 50 % urządzeń i sprzętu sportowego,
- 58/60 posiadało certyfikaty obejmujące 100 % urządzeń i sprzętu sportowego.

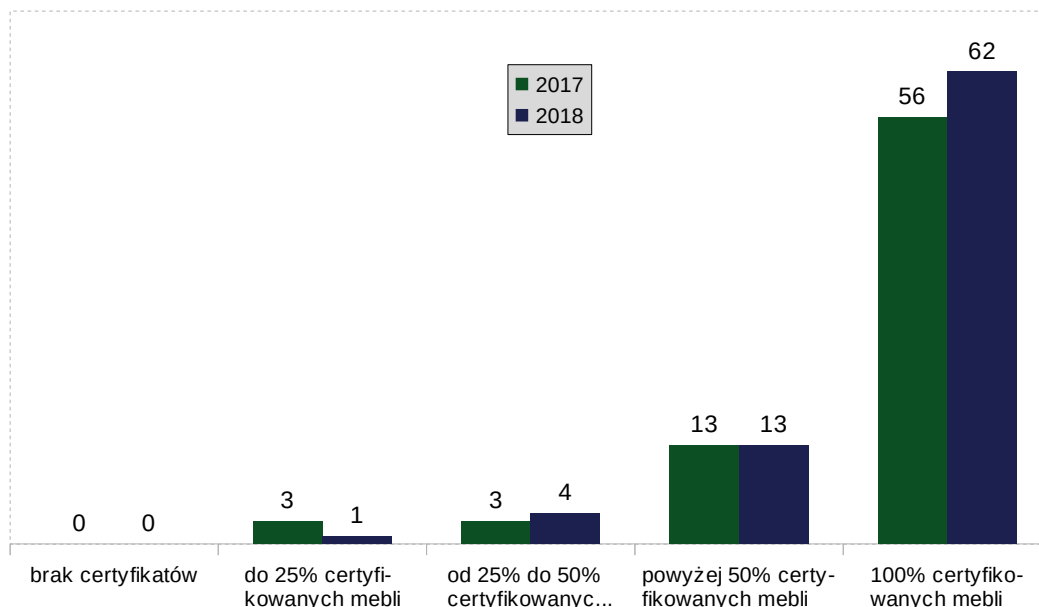
Na 80/74 skontrolowanych placówek:

- 0/0 nie posiadało certyfikatów na meble,
- 1/1 posiadało certyfikaty obejmujące do 25 % mebli,
- 4/0 posiadało certyfikaty obejmujące od 25 % do 50 % mebli,
- 13/10 posiadało certyfikaty obejmujące powyżej 50 % mebli,
- 62/63 posiadało certyfikaty obejmujące 100 % mebli.

Posiadanie przez szkoły i placówki certyfikatów na urządzenia i sprzęt sportowy w latach 2018 i 2019

Posiadanie przez szkoły i placówki certyfikatów na meble w latach 2018 i 2019

Pozostawianie przez uczniów podręczników w latach 2018/2019

Na 48/44 skontrolowanych szkół wszystkie miały obowiązek zapewnienia możliwości pozostawienia w szkole części podręczników i przyborów szkolnych zgodnie z rozporządzeniem MEN. Wszystkie placówki, tj. 48/44 zapewniły taką możliwość swoim uczniom (100 %).

Wypoczynek dla dzieci i młodzieży w latach 2018 i 2019

Z wypoczynku letniego i zimowego w latach 2018/2019 zorganizowanego na terenie powiatu koneckiego w 36/46 zorganizowanych wypoczynkach skorzystało 2189/2437 osób.

Na każdym turnusie zapewniono opiekę medyczną oraz właściwe warunki sanitarne i higieniczne.

5/4 placówki prowadziły dożywianie - posiłek na półkolonii w miejscu zamieszkania.

31/40 placówek prowadziło pełne wyżywienie (wypoczynek w formie wyjazdowej).

Wydano 0/0 decyzji administracyjnych, nałożono 0/0 mandatów karnych na 0/0 zł.

Podsumowanie

Podczas kontroli placówek nauczania i wychowania oraz wypoczynku stwierdza się, że zdecydowana większość placówek zapewnia uczniom/podopiecznym bezpieczne i higieniczne warunki. Systematycznie obserwuje się poprawę stanu sanitarno – technicznego warunków pobytu dzieci i młodzieży w placówkach oświatowo – wychowawczych między innymi w zakresie:

- wymiany umeblowania i doposażenia placówek w certyfikaty,
- poprawy oznakowania i dostosowania mebli do warunków antropometrycznych uczniów,
- podnoszenia świadomości organizatorów wypoczynku dzieci i młodzieży w zakresie zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków wypoczynku,
- zapewnienia środków higieny w sanitariatach,
- zapewnienia warunków do prowadzenia zajęć z WF,
- przeprowadzania termomodernizacji budynków.

Nadal istniejącym problemem jest brak opieki medycznej - pielęgniarstwa, szczególnie w przedszkolach. We wszystkich placówkach nie ma opieki lekarza rodzinnego i lekarza stomatologa. Mała ilość gabinetów profilaktycznej opieki zdrowotnej na 45 skontrolowanych szkół tylko w 20 są urządzone gabinety. Ciągłe występuje zbyt mała ilość godzin pracy pielęgniarek, szczególnie w szkołach wiejskich.

Występuje zwiększone zagęszczenie w szkołach podstawowych w związku z wydłużeniem nauki w szkołach podstawowych do 8 lat.

Dożywianie prowadzone jest głównie w szkołach podstawowych w formie obiadów, najczęściej jednodaniowych przygotowywanych na miejscu lub dostarczanych w formie cateringu; niewielki odsetek szkół oferuje obiady dwudaniowe. Nadal można zaobserwować małe zainteresowanie uczniów obiadami pełnopłatnymi. Tylko dwie szkoły organizują śniadania szkolne, natomiast napoje wydawane są w ramach programu „Nowy program dla szkół- warzywa, owoce i produkt mleczny” dla uczniów klas I-V szkół podstawowych.

Brak wystarczającej infrastruktury do zajęć wf szczególnie w szkołach wiejskich. W wielu szkołach zajęcia z wf prowadzone są na korytarzach. Występują braki w wentylacji mechanicznej w sanitariatach dla dzieci. W kilku szkołach zajęcia lekcyjne rozpoczynają się przed godziną 8.00. W dalszym ciągu istnieje mała ilość placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży na terenie powiatu koneckiego.

Poprawa stanu sanitarnego w 2019 r.:

Wyremontowano 1 zespół szkół.

Rozbudowano 1 zespół szkół.

Zapewniono wentylację mechaniczną w sanitariatach w 2 placówkach.

Przebudowano szkołę podstawową, aby umożliwić przeniesienie do niej przedszkola.

Oddano do użytku boisko zewnętrzne przy zespole szkół.

Przeprowadzono termomodernizację w 2 szkołach podstawowych.

Przybyły nowe placówki w 2019 r.:

- 1 oddział przedszkolny z siedzibą w nowym budynku.

Placówki, które zostały zlikwidowane lub zawiesiły działalność w 2019 r.:

- 1 klubik dziecięcy,
- 1 szkoła podstawowa,
- 1 liceum dla młodzieży i dorosłych,
- 2 placówki pracy pozaszkolnej.

Remonty generalne przeprowadzono w:

- 2 szkołach podstawowych,
- 1 zespole szkół,
- 1 wiejskim domu kultury.

IX. Nadzór nad bezpieczeństwem żywności, żywienia i produktów kosmetycznych

W 2019 r. z **897 obiektów** objętych nadzorem znajdujących się w ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Końskich **skontrolowano 308 obiektów**, tj.: 34,33%.

Kontrolą objęto zakłady produkcyjne, zakłady obrotu żywnością, zakłady żywienia zbiorowego otwarte i zamknięte, obiekty ruchome i tymczasowe, środki transportu żywności oraz miejsca obrotu produktów kosmetycznych jak również produkcję pierwotną.

W skontrolowanych obiektach:

- przeprowadzono łącznie **427 kontroli i rekontroli sanitarnych**,
- wydano **32 decyzje na poprawę stanu sanitarno-higienicznego**,
- nałożono **22 mandaty karne na łączną kwotę 5900 zł**.

W 2019 r. z 308 obiektów skontrolowanych, sklasyfikowano 199 co stanowi 64,61%. Z ogólnej liczby obiektów sklasyfikowanych wszystkie zostały ocenione jako obiekty „zgodne” z wymaganiami”, wg ujednoczonych arkuszy oceny stanu sanitarnego dla poszczególnych rodzajów obiektów.

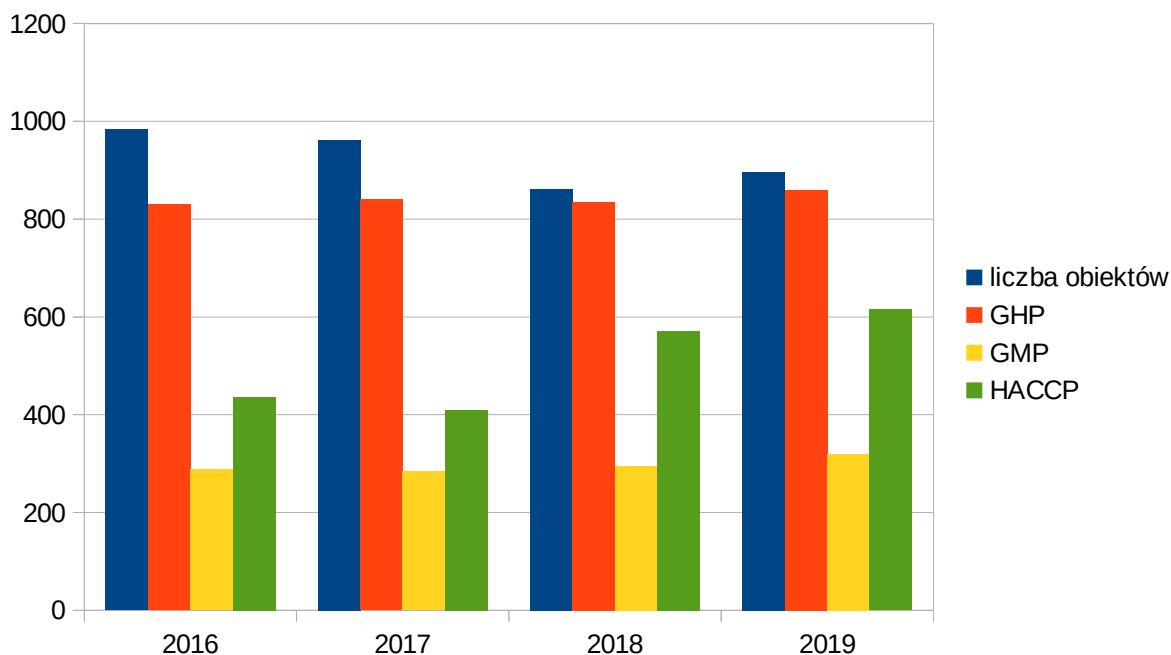
Najczęściej stwierdzone nieprawidłowości w nadzorowanych obiektach w 2019 r.:

- zły stan sanitarno-techniczny pomieszczeń zakładu;
- oferowane do sprzedaży środki spożywcze po terminie przydatności do spożycia;
- przerwany ciąg chłodniczy środków spożywczych wymagających szczególnych warunków przechowywania i magazynowania;
- brak kontroli wewnętrznej pełnionej przez przedsiębiorców branży spożywczej z zakresu Dobrej Praktyki Higienicznej i Produkcyjnej, tj.: monitorowania temperatur z urządzeń chłodniczych, brak opracowanych harmonogramów badania wyrobu gotowego; brak zapisów z procesów technologicznych (dot. obróbki termicznej np. potraw);
- brak środków myjąco-dezynfekcyjnych do mycia rąk, sprzętu i powierzchni;
- zły stan higieniczny sprzętu i powierzchni.

W 2019 r. nie odnotowano znacznej poprawy stanu sanitarno – technicznego nadzorowanych zakładów zarówno w obszarze stanu technicznego zakładów, higieny, jak i dokumentacji prowadzonej przez zakłady w zakresie GHP, GMP i HACCP.

Stan wdrożenia przez przedsiębiorców systemów samokontroli w latach 2016 – 2019 przedstawia poniższy wykres.

Dynamika wdrażania systemów bezpieczeństwa żywności w zakładach branży spożywczej na terenie powiatu koneckiego w latach 2016 - 2019

Stan wdrożenia przez przedsiębiorców systemów samokontroli gwarantujących bezpieczeństwo żywności w zakładach żywnościowo - żywieniowych w powiecie koneckim jest zadowalający. Analizując powyższe dane z analogicznymi wskaźnikami roku ubiegłego stwierdza się poprawę stanu wdrożenia zasad systemu GHP, GMP i HACCP w każdej grupie obiektów. Najwyższą dynamikę wzrostu odnotowano w zakresie wprowadzania systemu HACCP.

Działania podejmowane w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego żywności, żywienia i produktów kosmetycznych:

- W celu oceny bazy żywnościowo-żywieniowej zlokalizowanej w miejscowościach wypoczynkowych i na trasach turystycznych w letnim sezonie turystycznym skontrolowano ogółem 42 obiekty.

Przeprowadzono 18 kontroli obiektów wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci i młodzieży w trakcie trwania w/w wypoczynku.

- W ramach Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach (RASFF) w związku z 70 powiadomieniami alarmowymi, 38 informacyjnymi oraz 1 powiadomieniem typu NEWS, wycofano z rynku niebezpieczne produkty:

- 282 szt. środka spożywczego pn. „**Gorczyca biała cała 30g**” nr partii 1298133, data minimalnej trwałości 05.2022, Producent PRYMAT Sp. z o.o., ul. Chlebowa 14, 44-337 Jastrzębie Zdrój, kwestionowany z powodu stwierdzenia obecności bakterii *Salmonella Typhimurium*;
- 2 szt. środka spożywczego pn. „**Maka gryczana**”, masa netto 500g, nr partii 14.05.2020.35019, data minimalnej trwałości: 14.05.2020, producent: Radix-Bis Sp. z o.o., ul. Gerberowa 22, 83-010 Rotmanka; kwestionowany za przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu ochratoksyny A (OTA) w ilości $5,6 \pm 1,1$, $\mu\text{g}/\text{kg}$;
- 14 szt. opakowań „**enerBIO wafle kukurydziane z solą morską**” GENUSS PLUS 115g, nr partii: 20/10/2019D i 07/12/2019D, 01/10/2019A, 22/11/2019D, Producent: RACIO s.r.o Czechy; produkt kwestionowany za zanieczyszczenie fragmentami metali;
- 8 szt. środka spożywczego pn. „**SoRiso Olej z ryżu naturalnego 100%**”, nr partii: E386, data minimalnej trwałości: 18.03.2021, wyprodukowanego dla: Italmex Warszawa Sp. z o. o, ul. Jana Olbrachta 94, 01-102 Warszawa; produkt kwestionowany za stwierdzone przekroczenia NDP estrów 3-MCPD (6227 ± 1245 ppb) oraz estrów glicydowych (93173 ± 920 ppb).
- Wykonano 603 pomiary temperatur w zakresie kontroli zachowania ciągłości łańcucha chłodniczego. W jednym przypadku stwierdzono przerwany ciąg chłodniczy dot. 1 środka transportu, nałożono mandat karny na kwotę 300 zł oraz wydano decyzję administracyjną płatniczą.
- Dokonano w 14 zakładach (wykonano 22 pomiary) badania jakości tłuszczów smaźalniczych za pomocą testu jakości tłuszczów do głębokiego smażenia. Pobrano jedną próbkę tłuszczu smaźalniczego na zawartość związków polarnych, próbka niekwestionowana.
- Podczas przeprowadzonych kontroli sanitarnych zakwestionowano i **wycofano z obrotu środki spożywcze na łączną kwotę: 3149,83 zł**, w tym:
 - środki spożywcze przeterminowane – na kwotę: 997,10 zł,
 - środki spożywcze nieoznakowane – na kwotę: 730 zł,
 - środki spożywcze niewłaściwej jakości zdrowotnej – na kwotę: - 95,94 zł,
 - środki spożywcze wycofane w systemie RASFF – na kwotę: 905,30 zł,
 - środki spożywcze zakwestionowane za przerwany ciąg chłodniczy – na kwotę: 421,49 zł.
- Wykonano **63 oceny teoretyczne sposobu żywienia w obiektach żywienia zbiorowego zamkniętych**. Ocenione jadłospisy w **32 przypadkach budziły zastrzeżenia**, a stwierdzone błędy stanowiły wskazówki do poprawy planowanych jadłospisów w zakresie przestrzegania *rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 27 lipca 2016 r.*

w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży z tych jednostkach. Oceny jadłospisów wraz z zaleceniami przekazywane są do placówek oświatowo-wychowawczych. W sytuacji bardzo złej oceny przekazywane są informacje do organu założycielskiego placówki oświatowo-wychowawczej. W roku 2019 przekazywano 1 informację dotyczącą złego sposobu żywienia w przedszkolu do organu założycielskiego jakim jest Burmistrz Miasta i Gminy Końskie. Ponadto dokonano jednego odbioru **sklepiku szkolnego** – nieprawidłowości nie stwierdzono.

- W ramach **nadzoru nad suplementami diety** przeprowadzono **10 kontroli tematycznych**, **skontrolowano i oceniono 19 preparatów** pod względem prawidłowości stosowania przez przedsiębiorców oznakowania. Nieprawidłowości nie stwierdzono.
- Pobrano do badania 4 próbki wyrobów do kontaktu z żywnością w ramach urzędowej kontroli i monitoringu. Próbek nie kwestionowano.
- W ramach urzędowej kontroli i monitoringu pobrano do badania fizyko-chemicznego i mikrobiologicznego ogółem **220 próbek**, w tym 2 próbki kosmetyku.
Zakwestionowano 13 próbek żywnościowych, tj.:
 - 5 próbek lodów z automatu za przekroczoną liczbę drobnoustrojów chorobotwórczych, tj.: *Enterobacteriaceae*;
 - 5 próbek „Kiełbasa surowa metka tatarska” Próbki kwestionowano za wykrycie *Escherichia coli* w 3 z 5 próbek wytwarzające toksynę Shiga (STEC) w 25g (wyizolowano szczep zawierający gen stx2);
 - 1 próbka „Pojemnik do mikrofalówki”. Produkt został zakwestionowany ze względu na niespójne oznakowanie na spodzie pojemnika i instrukcji użycia dołączonej do pojemnika (dot. nr art. oraz przeznaczenia: inne oznakowanie na spodzie pojemnika i w instrukcji użycia dołączonej do pojemnika);
 - 1 próbka „Brukselka”. Próbkę zakwestionowano w związku z przekroczeniem wartości NDP dla oznaczonego związku Klotianidyny w ilości $0,14 \pm 0,07$ mg/kg;
 - 1 próbka „Galaretka STANDARD o smaku truskawkowym w proszku”, zakwestionowano za zawartość czerwieni koszenilowej, w badanej próbce wyniosła $33,4 \pm 5,3$ mg/kg produktu gotowego do spożycia.
- Czynnie uczestniczono w realizacji przedsięwzięcia związanego z programem edukacyjnym „Trzymaj Formę” szkół gimnazjalnych i podstawowych przy współpracy

z Sekcją Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej, gdzie przeprowadzono 2 spotkania edukacyjne:

- 1 spotkanie - szkolenie dla koordynatorów programu „*Trzymaj Formę*”,
- 1 spotkanie edukacyjne, temat: „*Racjonalne żywienie oraz Superfoods*” przeprowadzono w szkole podstawowej.

Ponadto w dniu 30 maja 2019 r. - odbyła się konferencja w Starostwie Powiatowym w Końskich pt. „*Zaburzenia odżywiania wśród młodzieży*” w ramach Koneckich Dni Profilaktyki. W konferencji wzięli udział nauczyciele, pedagodzy, psychologowie, przedstawiciele służby zdrowia oraz pomocy społecznej w sumie 34 osoby.

W 2019 r. przeprowadzono 4 wspólne kontrole z przedstawicielami Powiatowego Lekarza Weterynarii i funkcjonariuszami Komendy Policji, **kontrole na targowiskach** w Końskich, Stąporkowie i Słupi Koneckiej obiektów ruchomych tzw. „autosklepów” oraz kiosków mięsnych.

Ogółem przeprowadzono 12 kontroli specjalistycznych środków transportu oraz 72 kontrole w obiektach żywienia zbiorowego i 48 kontroli w sklepach spożywczych na terenie powiatu koneckiego w zakresie wzmożonego nadzoru nad legalnością wprowadzanej do obrotu żywności pochodzenia zwierzęcego oraz zagospodarowywania odpadów pochodzenia zwierzęcego w obiektach żywnościowo-żywnieniowych zlokalizowanych na targowiskach i bazarach pod kątem możliwości nielegalnego wprowadzania do obrotu mięsa w związku z poważną sytuacją związaną z możliwością niekontrolowanego rozprzestrzeniania się afrykańskiego pomoru świń przez nielegalne wprowadzanie do obrotu mięsa i produktów z mięsa wieprzowego i dzików, które mogły być przedmiotem przemytu przez granicę Polski z Ukrainy i Białorusi. Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości w w/w zakresie:

- ✓ identyfikowalności wyrobów mięsno-wędliniarskich (tj.: braku etykiet, dokumentu potwierdzającego zakup mięsa, braku HDI),
- ✓ nieprawidłowego znakowania wyrobów mięsno-wędliniarskich (na etykietach brak: nr partii, nr weterynaryjnego zakładu oraz terminu przydatności do spożycia, co uniemożliwia identyfikację),
- ✓ braku wydzielonego, oznakowanego pojemnika na odpady kategorii 3,
- ✓ braku procedury dot. zagospodarowania odpadów kat. 3,
- ✓ braku do wglądu umowy z zakładem utylizacyjnym.

Podczas kontroli specjalistycznych środków transportu w 5 obiektach za stwierdzone nieprawidłowości nałożono 5 mandatów na kwotę 1100 zł.

W 2019 r. do PSSE w Końskich wpłynęło 7 interwencji konsumentów w tym 2 interwencje telefoniczne i 5 pisemnych, 4 interwencje były potwierdzone i 3 interwencje niepotwierdzone.

4 interwencje potwierdzone dotyczyły:

1. Przeprowadzono 2 kontrole sanitarne w sklepach spożywczo-przemysłowych w trakcie których zwrócono uwagę na interwencje telefoniczne zgłoszone przez konsumentów w zakresie przeterminowanych środków spożywczych. Podczas kontroli stwierdzono nieprawidłowości:

- ściany i sufity w pomieszczeniu magazynowym i w WC dla personelu brudne, zakurzone, z zaciekami, popękane - na sali sprzedaży przy umywalce do mycia rąk stwierdzono niesprawny podgrzewacz elektryczny – brak ciepłej wody,
- w dniu kontroli stwierdzono przeterminowane środki spożywcze o niewłaściwej jakości zdrowotnej, które wycofano ze sprzedaży o łącznej kwocie 355zł i polecono dostarczyć w ciągu 7 dni dokument potwierdzający ich zagospodarowanie,
- brak zapisów w ramach kontroli wewnętrznej (monitoring temperatur, mycie i dezynfekcja, rejestr dostaw).

Nałożono 2 mandaty karne w wysokości 400 zł, wydano 1 decyzję administracyjną na poprawę stanu sanitarno-technicznego oraz 1 decyzję płatniczą.

2. Kontrola strony internetowej Allegro dot. produktu pn. „Welles Pack” Suplement diety dla kobiet Oriflame oraz Welles Pack” Suplement diety dla mężczyzn Oriflame w związku z pismem PPIS w Lublinie. Pismo dot. nieodpowiednich oświadczeń zdrowotnych przypisujących ww. produktom właściwości leczniczych. Po wezwaniu użytkownika platformy internetowej Allegro oświadczył, że dokonał zamieszczenia takich informacji nieświadomie i wycofał z opisu nieprawidłowe znakowanie w zakresie nieodpowiednich oświadczeń zdrowotnych.

3. Kontrola strony internetowej Allegro dot. produktu pn. „probiotyk Aflorex” BIOCODEX Polska Sp. z o. o., ul. Krakowiaków 34, 02-225 Warszawa w związku z interwencją konsumenta dot. przypisywania właściwości leczniczych dla w/w produktu, który jest suplementem diety i wprowadza to konsumenta w błąd i umieszczany jest na stronie internetowej przez właściciela apteki z powiatu koneckiego. Producent w/w suplementu diety działa i produkuje w Warszawie, przesłano pismo do PPIS w Warszawie o podjęcie działań zgodnie z kompetencjami. Użytkownik portalu internetowego Allegro usunął suplement diety ze strony internetowej.

3 interwencje niepotwierdzone dotyczyły:

1. Kontrola interwencyjna w sklepie ogólnospożywczym w Radoszycach po interwencji pisemnej, która dot. niewłaściwego postępowania z nieczystościami ciekłymi przez pracowników sklepu spożywczego. Przedstawiciele PPIS w Końskich przeprowadzili kontrolę w zakresie prawidłowości usuwania ścieków oraz gromadzenia i usuwania odpadów stałych płynnych w tym tłuszczów zamrażalniczych. Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym obszarze.
2. Kontrola strony internetowej Allegro dot. suplementu diety pn. „AMOK” Producent: Olimp Laboratories Sp. z o.o., 39-200 Dębica, Nagawczyzna 109c , w związku z pisemną interwencją konsumenta przesłaną do WSSE w Kielcach, którą odesłano do PSSE w Końskich do wykorzystania zgodnie z kompetencjami. W/w produkt umieszczony był na stronie internetowej przez właściciela apteki z powiatu koneckiego. Na opakowaniu produktu w składzie znajduje się dawka beta alaniny niezgodna z opinią Zespołu do spraw suplementów diety (uchwałą nr 3/2019 z dnia 14 stycznia 2019r.). Po analizie etykiety w/w suplementu diety nie stwierdzono nieprawidłowości. Poinformowano na piśmie osobę składającą pisemną interwencję o znakowaniu suplementu diety. Użytkownik portalu internetowego Allegro usunął suplement diety ze strony internetowej.
3. Kontrola strony internetowej Allegro dot. suplementu diety pn „Rhodiola Różeniec Górski 60 kapsulek” z firmy Solgar Vitamin and Herb USA, podmiot zgłaszający Solgar Polska Sp. z o. o., Warszawa, ul. Skoroszewska 12, 02-495 Warszawa w związku z pisemną interwencją konsumenta przesłaną do WSSE w Kielcach, którą odesłano do PSSE w Końskich do wykorzystania zgodnie z kompetencjami. W/w produkt umieszczony był na stronie internetowej przez właściciela apteki z powiatu koneckiego. Interwencja dotyczyła przekroczenia zawartości różenia górskiego. Po przeanalizowaniu etykiety w/w suplementu diety oceniono, że został on w 2009 r. w trybie *art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia* zgłoszony do Głównego Inspektora Sanitarnego o wprowadzeniu na rynek, preparat został zakwalifikowany jako suplement diety pod poz. 53 (dane pochodzą z ogólnodostępnego rejestru żywności prozdrowotnej prowadzonego przez GIS). Producent w/w suplementu diety działa w Warszawie, przesłano pismo do PPIS w Warszawie o podjęcie działań zgodnie z terenową podległością i posiadanymi kompetencjami. Użytkownik portalu internetowego Allegro usunął suplement diety ze strony internetowej.

X. Promocja zdrowia i oświata zdrowotna

Promocja Zdrowia i Oświata Zdrowotna realizuje działania wynikające z Narodowego Programu Zdrowia oraz aktualnej oceny sytuacji epidemiologicznej i potrzeb środowiskowych.

Realizowano ogólnopolskie programy edukacyjne oraz interwencje nieprogramowe. W realizacji powyższych zadań współpracowano z organizacjami, instytucjami oraz placówkami szkolnymi.

W ramach podejmowanych działań podjęto współpracę min. z następującymi instytucjami:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Końskich – współorganizacja Koneckich Dni Profilaktyki, działania podtrzymujące efekty projektu KIK/68;
- Samorząd lokalny – wspieranie inicjatyw prozdrowotnych Państwowej Inspekcji Sanitarnej;
- Komenda Powiatowa Policji – współorganizacja Koneckich Dni Profilaktyki, kampania dot. środków zastępczych, działania podtrzymujące efekty projektu KIK/68;
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Końskich – współorganizacja Koneckich Dni Profilaktyki;
- Komenda 13-5 Hufca Pracy w Końskich - współpraca przy organizacji Koneckich Dni Profilaktyki;
- Przedszkola, szkoły podstawowe i ponadpodstawowe – realizacja programów prozdrowotnych Państwowej Inspekcji Sanitarnej, inne inicjatywy dot. działania placówek oświatowo-wychowawczych (przekazywanie materiałów, poradnictwo i instruktaże, itp.);
- Media (Tygodnik Konecki, Echo Dnia, TKN24, Moja gazeta domowa - konecki24.pl);
- Miejsko – Gminny Dom Kultury w Końskich – współpraca przy organizacji Powiatowego Konkursu Piosenki o Zdrowiu, konkursu: Festiwal Piosenki o Zdrowiu 2019 „Zdrowe nutki”, szkoleń z zakresu procedur higieniczno-sanitarnych.

W roku 2019 realizowano następujące programy krajowe i wojewódzkie:

1. „Trzymaj Formę!”

Celem programu „Trzymaj Formę!” jest edukacja w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety w oparciu o odpowiedzialność indywidualną i wolny wybór jednostki.

W roku szkolnym 2018/2019 r. program realizowano w 16 szkołach podstawowych, w tym szkołach z klasami gimnazjalnymi.

Ogółem w programie wzięło udział 2105 osób, w tym 1313 uczniów i 496 rodziców oraz 80 nauczycieli.

2. Program przedszkolnej edukacji antytytoniowej: „Czyste powietrze wokół nas”

Program przedszkolnej edukacji antytytoniowej przeznaczony dla dzieci 5 i 6-letnich oraz ich rodziców i opiekunów (ogółem objął 947 osób). Ma na celu wykształcenie u dzieci świadomej umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, w których inne osoby palą przy nich papierosy. Program był realizowany w 23 obiektach: przedszkolach - 13, oddziałach przedszkolnych - 8, oraz w innych formach wychowania przedszkolnego - 2; objął 607 dzieci oraz 233 rodziców i 30 nauczycieli. W ramach programu „Czyste powietrze wokół nas” na terenie powiatu koneckiego podjęto następujące działania:

- 14 listopada 2019 r. odbyło się szkolenie dla koordynatorów programu (12 uczestników) (edycja 2019/2020),
- Rozdysponowano do przedszkoli materiały edukacyjne dla prowadzących i dzieci,
- Przeprowadzono 1 wizytację – 4,3% placówek biorących udział w programie.

3. Program edukacji antytytoniowej dla uczniów klas I-III szkół podstawowych: „Nie pal przy mnie, proszę”

Program edukacji antytytoniowej dla uczniów klas I-III szkół podstawowych oraz ich rodziców i opiekunów (ogółem objął 1347 osób). Program ma na celu uporządkowanie i poszerzenie informacji na temat zdrowia, kształtowanie odpowiedzialności za własne zdrowie, uwrażliwienie dzieci na szkodliwe oddziaływanie dymu papierosowego związane z biernym paleniem oraz wykształcenie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, gdy inni ludzie przy nich palą. Program realizowano w 25 szkołach podstawowych. Uczestniczyło w nim w sumie 714 uczniów oraz 476 rodziców i 36 nauczycieli.

W ramach programu „Nie pal przy mnie, proszę” na terenie powiatu koneckiego podjęto następujące działania:

- 07 lutego 2019 r. odbyło się szkolenie dla koordynatorów programu (15 uczestników - edycja 2018/2019),
- 18 listopada 2019 r. odbyło się szkolenie dla koordynatorów programu (16 uczestników - edycja 2019/2020),
- Rozdysponowano do szkół materiały edukacyjne dla prowadzących i uczniów,
- Przeprowadzono 4 narady wdrożeniowe dla szkolnych koordynatorów programu.

4. Program edukacji antytytoniowej dla uczniów klas IV szkoły podstawowej: „Bieg po zdrowie”

Program edukacji antytytoniowej dla uczniów klas IV szkół podstawowych oraz ich rodziców i opiekunów (ogółem objął 787 osób). Program ma na celu zwiększenie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów. Program realizowano w 16 szkołach podstawowych, uczestniczyło w nim 404 uczniów oraz 306 rodziców i 16 nauczycieli.

W ramach programu „Bieg po zdrowie” na terenie powiatu koneckiego podjęto następujące działania:

- 15 listopada 2019 r. odbyło się szkolenie dla koordynatorów programu (11 uczestników) (edycja 2019/2020),
- Rozdysponowano do szkół materiały edukacyjne dla prowadzących i uczniów.

5. Program edukacji antytytoniowej dla uczniów starszych klas szkoły podstawowej i uczniów gimnazjum: „Znajdź właściwe rozwiązanie”

Program profilaktyki palenia tytoniu dla uczniów starszych klas szkoły podstawowej i gimnazjum oraz ich rodziców i opiekunów (ogółem objął 1811 osób). Celem głównym programu jest zapobieganie palenia tytoniu wśród młodzieży szkolnej. Program był realizowany w 17 szkołach: 17 w klasach podstawowych, w 3 szkołach zarówno w klasach podstawowych jak i gimnazjalnych, objął 1133 uczniów w tym: 77 gimnazjalistów, 1056 uczniów szkoły podstawowej oraz 463 rodziców i 18 nauczycieli.

W ramach programu „Znajdź właściwe rozwiązanie” na terenie powiatu koneckiego podjęto następujące działania:

- 12 lutego 2019 r. odbyło się szkolenie dla koordynatorów programu (14 uczestników - edycja 2018/2019),
- 19 listopada 2019 r. odbyło się szkolenie dla koordynatorów programu (14 uczestników - edycja 2019/2020),
- Rozdysponowano do szkół materiały edukacyjne dla prowadzących,
- Przeprowadzono 1 naradę wdrożeniową dla szkolnego koordynatora programu,
- Zorganizowano i przeprowadzono 4 spotkania edukacyjne w 3 szkołach podstawowych na temat profilaktyki antytytoniowej. Podczas spotkań wykorzystywano film profilaktyczny lub prezentację multimedialną, następnie omawiano skutki zdrowotne czynnego i biernego palenia tytoniu, skutki finansowe oraz pouczano o miejscach wolnych od dymu tytoniowego (122 uczestników).

6. Krajowy Program Zwalczenia AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV

W ramach profilaktyki HIV/AIDS przeprowadzono następujące działania (ogółem działaniami objęto 1119 osób):

- Zorganizowano i przeprowadzono 4 spotkania edukacyjne w 4 szkołach ponadpodstawowych na temat profilaktyki HIV/AIDS. Podczas spotkań wykorzystywano film edukacyjny oraz prezentację multimedialną (92 uczestników).
- Podczas działań w ramach Koneckich Dni Profilaktyki oraz akcji Bezpieczne Wakacje 2019 (stoiska profilaktyczne oraz kolonie) dystrybuowano broszury i ulotki dotyczące profilaktyki HIV/AIDS (320 odbiorców),
- W 2019 r. przeprowadzono również 2 dystrybucje plakatów (50 sztuk) nt. HIV/AIDS do 18 podmiotów leczniczych,
- Przygotowano i rozesłano do 18 podmiotów leczniczych pisma informujące o obchodach Światowego Dnia Walki z AIDS oraz materiały edukacyjne: 539 ulotek i broszur na temat profilaktyki HIV/AIDS,
- W PSSE w Końskich przygotowano ekspozycje wizualną na temat profilaktyki HIV/AIDS w ramach obchodów Światowego Dnia Walki z AIDS – 100 odbiorców.

7. Program „ARS, czyli jak dbać o miłość?”

Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych dla młodzieży ze szkół ponadpodstawowych (ogółem objął 405 osób). Program był realizowany w 6 szkołach: 178 uczniów, 80 rodziców oraz 4 nauczycieli. W ramach programu „ARS, czyli jak dbać o miłość?” na terenie powiatu koneckiego podjęto następujące działania:

- Zorganizowano i przeprowadzono 1 spotkanie edukacyjne w Zespole Szkół AWANS dotyczące profilaktyki używania substancji psychoaktywnych ze szczególnym uwzględnieniem tzw. dopalaczy dla rodziców. Podczas spotkania wykorzystano prezentację multimedialną (12 uczestników).
- 21 listopada 2019 r. odbyło się szkolenie dla koordynatorów programu (3 uczestników - edycja 2019/2020),
- Przeprowadzono 3 wizytacje – 50% placówek biorących udział w programie.
- Na stronie internetowej PSSE Końskie zamieszczono informacje o konkursie: „Szkoła wolna od używek” – 100 odbiorców.

8. Program „Podstępne WZW”

Organizatorami programu są: Fundacja Gwiazda Nadziei oraz Państwowa Inspekcja Sanitarna. Program jest adresowany do uczniów klas II szkół ponadpodstawowych (ogółem

działaniami objęto 295 osób). Głównym celem programu jest upowszechnienie wśród młodzieży szkół ponadpodstawowych wiedzy na temat wirusowego zapalenia wątroby typu B i C. Program był realizowany w 8 szkołach: 262 uczniów i 10 nauczycieli.

W ramach programu PSSE Końskie zorganizowała 31 stycznia szkolenie dla koordynatorów programu (5 uczestników - edycja 2018/2019).

9. Program „Znamię! Znam je?”

Organizatorami programu są: Fundacja Gwiazda Nadziei oraz Państwowa Inspekcja Sanitarna. Program jest adresowany do uczniów wszystkich klas szkół ponadpodstawowych (ogółem działaniami objęto 973 osób). Głównym celem programu jest upowszechnienie wśród młodzieży szkół ponadpodstawowych wiedzy na temat czerniaka. Program był realizowany w 9 szkołach: 936 uczniów i 24 nauczycieli.

W ramach programu PSSE Końskie zorganizowała 31 stycznia szkolenie dla koordynatorów programu (5 uczestników - edycja 2018/2019).

10. Program „Wybierz życie, pierwszy krok”

Organizatorami programu są: Fundacja MSD dla Zdrowia Kobiet oraz Państwowa Inspekcja Sanitarna. Program jest adresowany do uczniów szkół ponadpodstawowych, szczególnie klas I, ale może być realizowany również w pozostałych klasach (ogółem działaniami objęto 748 osób). Program poświęcony jest profilaktyce zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV). Głównym celem programu jest zmniejszenie występowania raka szyjki macicy i umieralności na tę chorobę. Program był realizowany w 7 szkołach: 352 uczniów oraz 329 rodziców i 6 nauczycieli.

Interwencje nieprogramowe

1. Akcja zimowa i letnia: „Zdrowe i Bezpieczne Wakacje 2019”

Ogółem w ramach ferii zimowych i okresu letniego działaniami objęto 5108 osób.

W ramach akcji zimowej przekazano 40 ulotek i broszur dla dzieci i młodzieży uczestniczących w obozach zimowych.

W ramach akcji letniej - przygotowano i rozprowadzono materiały edukacyjne: poradnik „Zdrowe i bezpieczne wakacje”, „Patent na bezpieczne wakacje” oraz ulotki, w których zamieszczono wiadomości dotyczące HIV/AIDS, profilaktyki uzależnień (palenie tytoniu, alkoholizm, narkomania i dopalacze), opalania i promieniowania UV – 1100 szt. (przekazano na kolonie, półkolonie i obozy). W tegorocznym okresie wakacyjnym na terenie powiatu koneckiego zorganizowano 44 kolonie, półkolonie i obozy, w których w sumie wzięło udział 2362 uczestników. Ponadto dystrybuowano poradnik: „Zdrowe i bezpieczne wakacje” do 21

placówek oświatowych na terenie powiatu koneckiego (210 sztuk).

Materiały oświatowe skierowane były do dzieci i młodzieży wypoczywającej na terenie powiatu koneckiego tj. w: Sielpi, Czarnieckiej Górze, Duraczowie, Pile, Krasnej, Wąsoszy, Kawęczynie, Małachowie, Rudzie Malenieckiej zostały dostarczone na wszystkie wyżej wymienione kolonie, półkolonie, obozy i placówki oświatowe dzięki współpracy pracowników sekcji PZiOZ i HDziM. Materiały edukacyjne pozostawiono u opiekunów dzieci i młodzieży.

- 9 maja 2019 r. - pracownik PSSE w Końskich wspólnie z pracownikiem KPP w Końskich przeprowadzili 2 spotkania edukacyjne na temat bezpieczeństwa podczas wypoczynku letniego oraz profilaktyki używania substancji psychoaktywnych w Publicznej Szkole Podstawowej Nr 1 i Nr 2 w Stąporkowie (392 uczestników).

- 31 lipca 2019 r. - pracownik PSSE w Końskich przeprowadził 1 spotkanie edukacyjne na temat bezpiecznego wypoczynku letniego, środków zastępczych oraz profilaktyki chorób odkleszczowych w Zespole Szkół Specjalnych w Czarnieckiej Górze (50 uczestników).

Czerwiec - Lipiec – Sierpień – udział w 6 festynach i akcjach, podczas których organizowano namioty profilaktyczne z materiałami edukacyjnymi – 1800 osób objętych zadaniem:

- 12 VI – udział w akcji „Kaziuki Koneckie” - PSSE wspólnie z PCPR w Końskich zorganizowała namiot profilaktyczny z ulotkami i broszurami edukacyjnymi. Ponadto uczestnicy pikniku mieli możliwość testowania - „przespacerowania się” w alkogoglach, służących do demonstracji upośledzenia zmysłów po spożyciu alkoholu i narkogoglach, które symulują wiele skutków używania narkotyków – 100 uczestników.
- 7 VII – udział w akcji „Kuźnice Koneckie” - PSSE wspólnie z PCPR w Końskich zorganizowała namiot profilaktyczny z ulotkami i broszurami edukacyjnymi. W ramach akcji uczestnicy mieli możliwość testowania alkogogli, jak również badania zawartości dwutlenku węgla w wydychanym powietrzu przy pomocy smokolyzera – 300 uczestników.
- 28 VII – udział w festynie pod hasłem „Radoszyczenie Dzieciom” w Radoszycach – organizator: Urząd Gminy Radoszyce i Stowarzyszenie Radosze. PSSE przy współpracy PCPR w Końskich zorganizowała namiot profilaktyczny z ulotkami i broszurami edukacyjnymi. Dzieci otrzymały balony i elementy odblaskowe. Uczestnicy akcji mieli możliwość „przespacerowania się” w alko- i narkogoglach – 500 uczestników.
- 15 VIII – udział w festynie w Gowarczowie. PSSE w Końskich zorganizowała namiot profilaktyczny z ulotkami i broszurami edukacyjnymi. W ramach akcji uczestnicy mieli możliwość testowania alko- i narkogogli, jak również badania zawartości dwutlenku węgla w wydychanym powietrzu przy pomocy smokolyzera – 200 uczestników.
- 18 VIII - udział w festynie w ramach obchodów „Dni Końskich” - organizatorzy: Urząd

Miasta i Gminy Końskie oraz Miejsko-Gminny Dom Kultury w Końskich. PSSE w Końskich, wspólnie z PCPR w Końskich, zorganizowała namiot profilaktyczny z ulotkami i broszurami edukacyjnymi. Dzieci otrzymały balony i elementy odblaskowe. Uczestnicy akcji mieli możliwość „przespacerowania się” w alko- i narkogoglach - 500 uczestników.

- 25 VIII – udział w imprezie: Dożynki w Słupi Koneckiej. PSSE w Końskich, wspólnie z PCPR w Końskich zorganizowała namiot profilaktyczny z ulotkami i broszurami edukacyjnymi. W ramach akcji uczestnicy mieli możliwość testowania narko- i alkogogli, jak również badania zawartości dwutlenku węgla w wydychanym powietrzu przy pomocy smokolyzera – 200 uczestników.

W PSSE w Końskich przygotowano gazetkę z informacjami na temat Bezpieczeństwa podczas wypoczynku letniego. Gazetka zawierała informacje min. na temat profilaktyki palenia tytoniu, używania narkotyków, dopalaczy, promieniowania UV, kodeksu walki z rakiem, profilaktyki chorób odkleszczowych - 200 odbiorców.

2. Profilaktyka antytytoniowa

Profilaktyka antytytoniowa była w roku 2019 obecna w różnych działaniach prowadzonych przez PSSE w Końskich (działaniami w sumie objęto 5513 odbiorców):

- Obchody Światowego Dnia bez Tytoniu;
 - Obchody Światowego Dnia Rzucania Palenia Tytoniu.
- Pozostałe działania niezaliczone do interwencji wymienionych powyżej:
- Zorganizowano i przeprowadzono spotkanie edukacyjne dot. profilaktyki antytytoniowej w II Liceum Ogólnokształcącym w Końskich. Podczas spotkania wykorzystano prezentację multimedialną, omawiano także skutki zdrowotne czynnego i biernego palenia tytoniu. W spotkaniu uczestniczyło 35 osób, z czego 14 osób zbadało zawartość dwutlenku węgla w wydychanym powietrzu przy pomocy smokolyzera.
 - Zorganizowano i przeprowadzono 1 spotkanie edukacyjne dot. profilaktyki antytytoniowej oraz profilaktyki używania substancji psychoaktywnych dla rodziców uczniów z I Liceum Ogólnokształcącego w Końskich (130 uczestników).

2.1. Obchody Światowego Dnia bez Tytoniu zostały połączone z organizacją Koneckich Dni Profilaktyki (ogółem objęto działaniami 2750 osób).

Przeprowadzono następujące działania:

- Zorganizowano i przeprowadzono 5 spotkań edukacyjnych dot. profilaktyki antytytoniowej w 3 szkołach podstawowych (Szkoła Podstawowa Nr 1 w Końskich, Szkoła Podstawowa w Wilczkowicach, Szkoła Podstawowa w Grodzisku) oraz Placówce wsparcia dziennego w Stąporkowie. Podczas spotkań wykorzystano film edukacyjny,

prezentację multimedialną, omawiano także skutki zdrowotne czynnego i biernego palenia tytoniu, koszty palenia oraz pouczano o miejscach wolnych od dymu tytoniowego. W spotkaniach uczestniczyło 137 osób.

- W dniu 2 czerwca 2019 r. pracownicy PSSE w Końskich wspólnie z pracownikami KPP w Końskich wzięli udział w festynie w ramach obchodów Dnia Dziecka w Końskich. Na festynie zorganizowano stoisko profilaktyczne, w którym dzieciom, młodzieży i osobom dorosłym rozdawano min. ulotki antytytoniowe oraz odpowiadano na pytania i udzielano porad dotyczących palenia tytoniu. Dzieciom rozdawano również balony oraz odblaskowe opaski samozaciskowe. W festynie uczestniczyło około 500 osób.
- Przygotowano i przesłano do 18 podmiotów leczniczych pisma informujące o tegorocznym temacie obchodów Światowego Dnia Bez Tytoniu oraz materiały edukacyjne: 1995 ulotek na temat profilaktyki antytytoniowej.
- W PSSE w Końskich przygotowano ekspozycje wizualną na temat profilaktyki antytytoniowej w ramach obchodów Światowego Dnia bez Tytoniu – 100 odbiorców.

2.2. W ramach obchodów Światowego Dnia Rzucania Palenia przeprowadzono następujące działania (ogółem objęto nimi 2584 osoby):

- Zorganizowano i przeprowadzono 8 spotkań edukacyjnych dot. profilaktyki antytytoniowej w 3 szkołach podstawowych (Szkoła Podstawowa Nr 1 w Końskich, Szkoła Podstawowa w Kazanowie, Publiczna Szkoła Podstawowa w Niekłaniu Wielkim) i 2 szkołach ponadpodstawowych (I Liceum Ogólnokształcące w Końskich, Zespół Szkół Ponadpodstawowych Nr 2 w Końskich, w tym:
 - > 3 spotkania edukacyjne przeprowadzono dla rodziców, wzięło w nich udział 135 osób;
 - > 5 spotkań edukacyjnych dla uczniów, wzięło w nich udział 165 osób.
- Przygotowano i przesłano do 18 podmiotów leczniczych pisma informujące o obchodach Światowego Dnia Rzucania Palenia oraz materiały edukacyjne: 2166 ulotek na temat profilaktyki antytytoniowej.
- W PSSE w Końskich przygotowano ekspozycję wizualną dotyczącą obchodów Światowego Dnia Rzucania Palenia oraz szkodliwości palenia tytoniu. Z informacjami zapoznało się 100 osób.

3. Profilaktyka nowotworów

W 2019 r. działania w ramach profilaktyki nowotworów dotyczyły min. profilaktyki raka piersi i raka szyjki macicy (ogółem 164 osoby). Podjęto także szereg działań w ramach profilaktyki nowotworów odtytoniowych, min. Światowy Dzień bez Tytoniu i Światowy Dzień Rzucania Palenia.

1) W ramach przeprowadzonych działań pracownik PSSE w Końskich współprowadził wspólnie z ochotniczkami z Koneckiego Klubu Amazonek 2 spotkania edukacyjne: dla uczniów: I Liceum Ogólnokształcącego w Końskich oraz Zespołu Szkół Ponadpodstawowych Nr 2 w Końskich (64 uczestników). Podczas spotkań wyświetlano film dotyczący samobadania piersi, a ochotniczki z Koneckiego Klubu Amazonki zachęcały do systematycznego badania piersi i wykonywania badań profilaktycznych.

2) W PSSE w Końskich przygotowano ekspozycję wizualną pod hasłem: „Październik miesiąc walki z rakiem piersi” dotyczącą profilaktyki nowotworów. Z informacjami zapoznało się 100 osób.

3) Zorganizowano namioty profilaktyczne z materiałami edukacyjnymi podczas festynów w Końskich, Gowarczowie, Słupi Koneckiej i Radoszycach.

4. Profilaktyka używania narkotyków, w tym środków zastępczych

Działania profilaktyczne miały na celu rozpowszechnienie podstawowych informacji wśród mieszkańców powiatu koneckiego o zagrożeniach związanych z nowymi środkami psychoaktywnymi pojawiającymi się na rynku narkotykowym (działaniami objęto ogółem 4087 osób). W ramach profilaktyki narkotyków i środków zastępczych zrealizowano min. następujące działania:

1) Dystrybuowano ulotki do 2362 odbiorców: uczestników kolonii i obozów letnich;

2) W 2019 roku przeprowadzono 22 spotkania edukacyjne (10 wspólnie z przedstawicielem KPP w Końskich). Spotkania edukacyjne zorganizowano dla kadry pedagogicznej, uczniów i rodziców uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych (1549 osób).

3) Zorganizowano namioty profilaktyczne z materiałami edukacyjnymi podczas festynów w Końskich, Gowarczowie, Słupi Koneckiej i Radoszycach.

4) Udział w finale konkursu: Przegląd Małych Form Teatralnych „Dopalacze – ryzykujesz życiem” 2019 w dniu 30.10.2019r. organizowanym wraz z Polskim Towarzystwem Higienicznym. W konkursie zaprezentowały się dwie szkoły z terenu powiatu koneckiego: I Liceum Ogólnokształcące w Końskich oraz Specjalna Branżowa Szkoła I Stopnia w Józwikowie (II miejsce). Pracownicy PSSE Końskie - koordynacja konkursu na szczeblu powiatowym i wojewódzkim.

5. Profilaktyka używania alkoholu

1) Pracownik PSSE w Końskich przeprowadził akcje profilaktyczną dotyczącą profilaktyki nadużywania alkoholu oraz bezpieczeństwa na drodze. W ramach akcji uczniowie z 3 szkół średnich testowali alkoogole podczas jazdy samochodem na placu manewrowym pod opieką instruktora nauki jazdy (41 osób).

2) Zorganizowano namioty profilaktyczne z materiałami edukacyjnymi podczas festynów w Końskich, Gowarczowie, Słupi Koneckiej i Radoszycach.

6. Koneckie Dni Profilaktyki

Koneckie Dni Profilaktyki (25 IV – 05 VI 2019 r.) są inicjatywą, która odbywa się w ramach Świętokrzyskich Dni Profilaktyki. Podczas tegorocznych Koneckich Dni Profilaktyki przeprowadzono szereg imprez prozdrowotnych na terenie powiatu koneckiego: konferencje, festyny, pogadanki, szkolenia (ogółem działaniami objęto 4372 osoby).

Współorganizowano i przeprowadzono min.:

- 15 spotkań edukacyjnych w 9 szkołach podstawowych i Placówce Wsparcia Dziennego w Stąporkowie (1087 uczestników);
- 4 akcje profilaktyczne, min. happening na rozpoczęcie KDP oraz rajd pieszy na zakończenie KDP (356 uczestników);
- Zorganizowano namioty profilaktyczne z materiałami edukacyjnymi podczas festynu z okazji Dnia Dziecka w Końskich oraz Dnia Otwartych Drzwi Komendy Powiatowej Policji w Końskich (1300 uczestników).
- 1 konferencja na temat zaburzeń odżywiania wśród dzieci i młodzieży (34 uczestników);
- 1 szkolenie z pracownikami PCPR w Końskich (16 uczestników);
- 8 narad organizacyjnych (79 uczestników);
- Media: na stronie internetowej PSSE Końskie zamieszczono informacje o działaniach w ramach Koneckich Dni Profilaktyki; 2 artykuły w prasie lokalnej informujące o KDP, Tygodnik Konecki oraz Moja Gazeta Domowa – Konecki24.pl (1500 odbiorców).

W 2019 r. działania koncentrowały się wokół następujących tematów: zdrowego stylu życia, higieny osobistej, profilaktyki palenia tytoniu, zażywania substancji psychoaktywnych (narkotyki, dopalacze, alkohol) oraz chorób odkleszczowych.

7. Obchody Światowego Dnia Zdrowia, w tym Powiatowy Konkurs Piosenki o Zdrowiu

W ramach obchodów PSSE Końskie przeprowadziła następujące działania (objęto nimi w sumie 1512 osób):

- 1) Rozesłano 40 pism wraz z regulaminem Powiatowego Konkursu Piosenki o Zdrowiu do 35 szkół podstawowych oraz 5 domów kultury;
- 2) 2 narady organizacyjne (2 uczestników);
- 3) Pracownicy PSSE w Końskich 4 kwietnia 2019 r. zorganizowali Powiatowy Konkurs Piosenki o Zdrowiu 2019. Współorganizatorem konkursu był Miejsko – Gminny Dom Kultury w Końskich, w którym też odbył się finał konkursu. W konkursie wzięli udział uczniowie 9 szkół

podstawowych i 1 domu kultury z terenu powiatu koneckiego - w sumie 70 uczestników (nauczyciele, rodzice, wykonawcy).

4) Media: na stronie pssekonskie.pis.gov.pl oraz na stronach internetowych: Echa Dnia, Tygodnika Koneckiego, TKN24, BIP Starostwa Powiatowego w Końskich ukazały się informacje dotyczące obchodów Światowego Dnia Zdrowia oraz Powiatowego Konkursu Piosenki o Zdrowiu – 500 odbiorców. W Tygodniku Koneckim ukazał się artykuł dotyczący konkursu – 900 odbiorców.

8. Profilaktyka chorób odkleszczowych

Celem podejmowanych działań była edukacja młodzieży w zakresie profilaktyki chorób odkleszczowych, czyli wykształcenie umiejętności zabezpieczania się przed ukąszeniem kleszcza, zachowania się po stwierdzeniu ukąszenia oraz roli szczepień ochronnych w zapobieganiu zachorowaniom na kleszczowe zapalenie mózgu i opon mózgowych. Działaniami objęto 316 osób. Przeprowadzono min.:

- 1) 2 spotkania edukacyjne dotyczące ww. problematyki w Publicznej Szkole Podstawowej w Fałkowie oraz dla dzieci i młodzieży Zespołu Szkół Specjalnych przy ŚCR w Czarnieckiej Górze (200 uczestników);
- 2) Szkolenie dotyczące profilaktyki chorób odkleszczowych dla pracowników PCPR w Końskich (16 uczestników);
- 3) Zorganizowano namioty profilaktyczne z materiałami edukacyjnymi podczas festynów w Końskich, Gowarczowie, Słupi Koneckiej i Radoszycach.

9. Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach

Przygotowano i przesłano do 18 podmiotów leczniczych pisma informujące, że w dniach 18 – 24 listopada 2019 r. obchodzimy V Światowy Tydzień Wiedzy o Antybiotykach, a w Europie 18 listopada 2019 r. już po raz XII Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach. Przekazano także materiały edukacyjne: 760 ulotek i plakatów.

10. Promocja szczepień ochronnych - ogółem działaniami objęto 1306 osób, min.:

- 1) Dystrybuowano broszury i plakaty dotyczące kampanii: „Oszczędź dziecku ospy” do 2 placówek oświatowych (40 odbiorców).
- 2) Przygotowano i przesłano do 18 podmiotów leczniczych pisma informujące o obchodach Europejskiego Tygodnia Szczepień oraz materiały edukacyjne: 1130 ulotek i broszur na temat szczepień.
- 3) W PSSE przygotowano ekspozycje wizualną z okazji obchodów Europejskiego Tygodnia Szczepień – 100 odbiorców.

11. Promocja zdrowia

- Pierwsza pomoc przedmedyczna – PSSE Końskie wzięło udział w organizowanym przez ZSP Nr 2 w Końskich konkursie „Wiem co zrobić, gdy...”. Konkurs dotyczył zasad udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej. Ukazał się też artykuł w Tygodniku Koneckim dotyczący konkursu (950 odbiorców).
- Profilaktyka chorób zakaźnych – działaniami objęto w sumie 139 odbiorców. Zorganizowano wspólnie z Polskim Towarzystwem Higienicznym szkolenia z zakresu: Zapobiegania uchybieniom w procedurach higieniczno-sanitarnych w zakładach wykonujących działalność leczniczą i usługowych (gabinety stomatologiczne, zakłady: fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu i odnowy biologicznej). Szkolenia przeprowadziła firma Medilab (55 uczestników).
- Udział w konkursie: Festiwal Piosenki o Zdrowiu 2019 „Zdrowe nutki” organizowanym wraz z Polskim Towarzystwem Higienicznym. W etapie powiatowym zaprezentowały się dwie szkoły: na scenie wystąpiło 11 uczestników, w sumie w akcji wzięło udział 20 osób. Uczennica Szkoły Podstawowej w Klucku wygrała etap powiatowy oraz zdobyła wyróżnienie za osobowość sceniczną w finale konkursu, który odbył się 29.10.2019 r. w Wojewódzkim Domu Kultury w Kielcach. Pracownicy PSSE Końskie – organizacja Festiwalu na szczeblu powiatowym oraz koordynacja na szczeblu wojewódzkim.
- 100 – Lecie Służb Sanitarnych w Polsce - Pracownicy PSSE w Końskich przeprowadzili 2 spotkania z uczniami szkół ponadpodstawowych dotyczące obchodów 100 - Lecia Służb Sanitarnych w Polsce, prezentując pokrótce rys historyczny placówki oraz specyfikę pracy poszczególnych sekcji Stacji (30 odbiorców). W ramach tego zadania Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich udzielił również wywiadu dla TKN24 (400 odbiorców).

Podsumowanie

Głównym celem działalności Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Końskich w roku 2019 było promowanie zdrowego stylu życia, nadzór nad bezpieczeństwem żywności i żywienia oraz bezpieczeństwem zdrowotnym wody, przeciwdziałanie zagrożeniom stwarzanym przez środki zastępcze i narkotyki, zapobieganie powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego w zakresie zdrowia publicznego.

Państwowa Inspekcja Sanitarna działająca na terenie powiatu koneckiego w roku 2019 kontynuowała wykonywanie działań nadzorowanych określonych *ustawą z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej*.

Realizacja zadań statutowych odbywała się zgodnie z **planem zasadniczych przedsięwzięć na rok 2019** obejmującym główne kierunki działania, zasadnicze zamierzenia oraz harmonogramem nadzoru nad obiektami.

Realizacja przyjętych w 2019 roku głównych kierunków działania, służyła **zapewnieniu wysokiego poziomu bezpieczeństwa sanitarnego powiatu koneckiego** i była wynikiem przyjętych przez Polskę i Unię Europejską strategii w obszarze bezpieczeństwa zdrowotnego, jak również występujących zagrożeń.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich realizował zadania w ramach **zintegrowanych systemów działających w Unii Europejskiej**, np. systemu wczesnego ostrzegania o niebezpiecznych produktach żywnościowych (RASFF), prowadził monitoring jakości wody, nadzór epidemiologiczny oraz ocenę ryzyka zagrożenia bezpieczeństwa żywności (wdrożenia i dokumentowania zasad Dobrej Praktyki Higienicznej - GHP i Dobrej Praktyki Produkcyjnej - GMP, będących podstawą do wdrażania zasad systemu HACCP).

Wykonanie zadań polegało na **sprawowaniu zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego, działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej oraz oświatowo – zdrowotnej**. Zadania realizowane były w działalności bieżącej oraz w skali długofalowej.

Doskonalono procedury identyfikacji i szacowania skali zagrożeń sanitarno – epidemiologicznych. Ważnym zadaniem realizowanym przez Inspekcję Sanitarną było zapobieganie zagrożeniom sanitarnym oraz likwidacja skutków ich zaistnienia.

W dalszym ciągu **kontynuowano współpracę** z przedstawicielami jednostek samorządowych gmin i miast, z innymi inspekcjami i służbami, rozwijano współpracę z instytucjami i jednostkami organizacyjnymi o pokrewnym zakresie zadaniowym. W ramach

współpracy precyzowano kompetencje i odpowiedzialność za stan sanitarny powiatu.

W opracowaniu umieszczono dane statystyczne, oceny i analizy dotyczące wielu obszarów zdrowia publicznego, w tym sytuacji epidemiologicznej w zakresie chorób zakaźnych, warunków zdrowotnych żywności i żywienia oraz jakości wody do spożycia, zagrożeń związanych z wprowadzaniem do obrotu chemikaliów, jak również kwestie bezpieczeństwa sanitarnego w placówkach oświatowo - wychowawczych, pomiotach wykonujących działalność leczniczą, a także innych obiektach i miejscach użyteczności publicznej.

Przeprowadzono **1569** kontroli i wizytacji, wydano **425** decyzji ogółem, w tym **270** merytorycznych i **155** płatnicze, **17** postanowień, nałożono **31** mandatów na kwotę **8100 zł**.

W ramach urzędowej kontroli żywności, monitoringu jakości wody do spożycia, z kąpielisk i basenów pobrano ogółem **412** próbek do badań, w tym **192** próbki wody i **220** próbek żywności.

Przeprowadzono **1659** badań dotyczących higienicznej oceny warunków pracy uczniów, tj. **446** ocen tygodniowych rozkładów lekcyjnych i **1213** badań oceny dostosowania mebli szkolnych do wzrostu uczniów zgodnie z wymaganiami ergonomii.

❖ Działania w sytuacjach kryzysowych

W roku 2019 na terenie powiatu koneckiego **nie zaistniały zdarzenia**, których następstwa mogły wywołać konieczność korzystania z procedur przewidzianych w planach zarządzania kryzysowego.

Nie zarejestrowano przypadków zawleczenia szczególnie niebezpiecznych chorób zakaźnych jak również nie odnotowano zjawisk, których rodzaj i skala wymagałaby podjęcia skumulowanych działań o charakterze kryzysowym, jak również nie wystąpiły powodzie ani inne duże zdarzenia katastroficzne.

Uaktualniono plan działania PIS w sytuacjach kryzysowych.

❖ Działalność przeciwepidemiczna

W 2019 r. w działalności przeciwepidemicznej prowadzono działania mające na celu zmniejszenie zachorowań na jednostki, dla których odnotowano niekorzystną sytuację epidemiologiczną. Koncentrowano się szczególnie **na monitorowaniu sytuacji epidemiologicznej** w celu identyfikacji zagrożeń związanych z możliwością wystąpienia niebezpiecznych chorób zakaźnych.

W celu utrzymania dobrego poziomu **wykonawstwa szczepień** nadzorowano realizację **Programu Szczepień Ochronnych** z uwzględnieniem nadzoru nad środowiskami opornymi.

Na terenie powiatu koneckiego w 2019 r. szczepieniom w ramach realizacji w/w programu **podlegało 13 357 dzieci i młodzieży do lat 19**. Prowadzono nadzór nad dystrybucją i zużyciem preparatów szczepionkowych oraz warunkami wykonywania szczepień. Na terenie powiatu koneckiego znajduje się **13 punktów szczepień**, w których w 2019 r. przeprowadzono **15 kontroli**. Punkty szczepień spełniają wymogi gabinetów zabiegowych i zapewniają prawidłowe warunki chłodnicze do przechowywania szczepionek, udokumentowane procedurami. Wykonawstwo szczepień przebiegało zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych i utrzymywało się na dobrym poziomie.

Do Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Końskich wpłynęło **1036** (rok 2018 - 1322 przypadków) **przypadków** zgłoszeń podejrzeń zachorowań i zachorowań na choroby zakaźne. Łącznie w 2019 roku przeprowadzono **149 dochodzeń epidemiologicznych**, w związku ze zgłoszeniem podejrzeń zachorowań i zachorowań na choroby zakaźne (rok 2018 - 97 dochodzeń epidemiologicznych).

Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych w powiecie koneckim utrzymuje się, od kilku lat na porównywalnym poziomie.

Wybrane jednostki chorobowe, dla których w 2019 r. zaobserwowano wzrost zachorowań w powiecie koneckim to: wirusowe i inne określone zakażenia jelitowe, biegunki do lat 2, szkarlatyna, róża, pokąsania przez zwierzęta i związane z tym szczepienia p/wścieklicznie, oraz choroby wywołane przez *Streptococcus pneumoniae*.

Grypa oraz zachorowania grypopodobne, to jednostka odznaczająca się najwyższym wskaźnikiem zapadalności wśród chorób zakaźnych występujących w Polsce.

W 2019 roku wg sprawozdania o zachorowaniach i podejrzeniach zachorowań na grypę zgłoszono do Państwowego Powiatowego Inspektora w Końskich **412 przypadków**, w tym **17** potwierdzone laboratoryjnie (w 2018 r. – zgłoszono 767 przypadków zachorowań na grypę i choroby grypopodobne, w tym 2 potwierdzone laboratoryjnie).

W 2019 roku **współczynnik zapadalności** na grypę w powiecie koneckim wyniósł **510 na 100 tys. mieszkańców** (w 2018 r. - 943).

Najskuteczniejszą metodą zapobiegania grypie są szczepienia ochronne. Dostępne szczepionki p/grypie zawierają antygeny wirusa grypy wywołującego zachorowania potwierdzone badaniami laboratoryjnymi. Ponieważ poziom odporności zabezpieczający przed zachorowaniem osiąga się dopiero po upływie około 2 tygodni od dnia szczepienia, najskuteczniejsze jest poddanie się szczepieniom przed rozpoczęciem sezonowego wzrostu zachorowań na grypę.

Gruźlica jest chorobą zakaźną, wywołaną zakażeniem prątkiem gruźlicy, która z reguły zajmuje płuca, choć zdarzają się przypadki gruźlicy pozapłucnej. Do Powiatowej Stacji

Sanitarno - Epidemiologicznej w Końskich w 2019 roku zgłoszono **17 przypadków zachorowań na gruźlicę płuc**, pozapłucnej nie stwierdzano (w 2018 r. - 22 przypadki, w tym 2 przypadki pozapłucnej).

W 2019 r. zarejestrowano **11 przypadków choroby wywołanej przez Streptococcus pneumoniae**, w tym 9 posocznicy i 3 zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych. Patogen **Streptococcus pneumoniae** występuje na całym świecie, szerzy się drogą kropelkową lub przez bezpośredni kontakt z wydzieliną dróg oddechowych chorego lub nosiciela. Dostępna jest skuteczna szczepionka zapobiegająca zakażeniom wywołanym przez patogena **Streptococcus pneumoniae**. Jest ona bezpłatna dla dzieci urodzonych po 31.12.2016 r., a dla osób nieszczepionych jest szczepionką zalecaną i odpłatną.

W związku ze zgłoszonym przez lekarzy w 2019 r. **narażeniem na wścieklicę**, przeprowadzono **115 dochodzeń epidemiologicznych** z powodu pokąsań przez zwierzęta, w tym **11** przypadków pokąsania przez kota, **2** przypadki pokąsań przez szczura, **1** pokąsanie przez królika i **101** przypadków pokąsań przez psy. Do **szczepień p/wścieklicę** zakwalifikowano **27 osób** (w 2018 r. - 12 osób).

Tendencję spadkową wykazują takie jednostki chorobowe jak: salmonellozy, inne bakteryjne zatrucia pokarmowe, borelioza, wirusowe zapalenia wątroby, gruźlica i grypa.

W kwietniu 2019 r. zarejestrowano **przypadek zachorowania na odrę** obywatela Ukrainy (przypadek zawleczony). Poinformowano osoby z otoczenia chorego o konieczności konsultacji z lekarzem w przypadku wystąpienia objawów chorobowych wskazujących na odrę. Personel medyczny z kontaktu z chorym poinformowano o konieczności poddaniu się szczepieniom poekspozycyjnym. Z **szczepień** tych skorzystało 21 osób. Ponadto u personelu medycznego wykonano badania laboratoryjne - przeciwciała w kl. IgG w kierunku wirusa odrzy lub udokumentowano szczepienia przeciw odrze.

Wydano **5 decyzji** nakazujących powstrzymanie się od wykonywania pracy i poddanie się izolacji domowej.

W porównaniu do analogicznego okresu 2018 r. pozostałe jednostki chorobowe utrzymują się na tym samym poziomie.

W 2019 r. nie notowano zachorowań choroby meningokokowej, wirusowego zapalenia wątroby nieokreślonego, wirusowego zapalenia mózgu, zatruc pestycydami, zatruc grzybami oraz bąblowicy, wirusowego zapalenia wątroby typu A.

Ogniska zatrucia/zakażenia pokarmowego nie rejestrowano, nie odnotowano zjawisk, których rodzaj i skala wymagałaby podjęcia skumulowanych działań o charakterze kryzysowym.

❖ **Nadzór nad podmiotami wykonującymi działalność leczniczą**

PSSE w Końskich nadzoruje **164 podmioty wykonujące działalność leczniczą**, w tym: **39 podmiotów leczniczych** – 1 szpital, 3 inne niż szpitale, 35 podmiotów leczniczych wykonujących ambulatoryjne świadczenia zdrowotne (przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie, ambulatoria, medyczne laboratoria diagnostyczne, inne) oraz **125 praktyk zawodowych** prowadzące działalność leczniczą.

W 2019 r. kontrolę stanu sanitarnego przeprowadzono w **78 podmiotach wykonujących działalność leczniczą**, w tym **29 podmiotach leczniczych**, **49 praktykach zawodowych** prowadzących działalność leczniczą.

Ogółem przeprowadzono **110 kontroli podmiotów**, w których wykonywana jest działalność lecznicza, w tym: **61 kontroli podmiotów leczniczych**, **49 kontroli praktyk zawodowych** prowadzących działalność leczniczą.

Następuje poprawa stanu sanitarnego podmiotów wykonujących działalność leczniczą w związku z prowadzoną modernizacją przez przedmiotowe obiekty.

Podmioty lecznicze posiadają opracowane i wdrożone procedury medyczne, mające na celu minimalizację zakażeń.

Zaopatrzenie placówek leczniczych w środki dezynfekcyjne, w zakresie ilości i asortymentu jest wystarczające.

❖ **Nadzór w zakresie higieny środowiska**

Państwowa Inspekcja Sanitarna nadal prowadziła na bieżąco **monitoring jakości wody do spożycia**.

W 2019 r. PPIS w Końskich objął nadzorem sanitarnym **23 urządzenia wodociągowe**, w tym **18 wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę** i **5 podmiotów wykorzystujących wodę, pochodzącą z indywidualnego ujęcia** w ramach działalności gospodarczej lub w budynkach użyteczności publicznej

Skontrolowano **100%** urządzeń wodociągowych znajdujących się w ewidencji PSSE w Końskich.

W 2019 r. zostały wszczęte postępowania administracyjne w związku z **pogorszeniem się jakości wody w 3 wodociągach** zbiorowego zaopatrzenia w wodę.

Zanieczyszczenia mikrobiologiczne wody stwierdzono w **2 wodociągach zbiorowego zaopatrzenia w wodę**, tj.: **wodociąg Klucko gm. Radoszyce (obecność bakterii grupy coli)**, **wodociąg Bernów gm. Gowarczów (obecność bakterii grupy coli)**.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich wydał 2 decyzje stwierdzające **brak przydatności wody do spożycia** z ww. wodociągów, nakazano m.in. niezwłoczne podjęcie działań naprawczych mających na celu doprowadzenie wody z przedmiotowych wodociągów do jakości odpowiadającej wymogom określonym w *rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r.*

Przekroczenia parametrów fizykochemicznych stwierdzono w **1 wodociągu**, tj.: **wodociąg Fidor** z uwagi na pozanormatywne wartości manganu i stężenia jonów wodoru (pH).

W dalszym ciągu prowadzone jest postępowanie administracyjne dotyczące jakości fizykochemicznej wody z **wodociągu Radoszyce gm. Radoszyce** z uwagi na odchylenia od wymaganego składu fizykochemicznego, tj. przekroczenie parametrów zawartych:

- w załączniku nr 1 część C tab. 2 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. poz. 2294), tj.

podwyższony poziom siarczanów;

- w załączniku nr 1 część D tab. 2 do wyżej cytowanego rozporządzenia, tj. **podwyższony poziom twardości ogólnej;**

- w załączniku nr 1 część D tab. 2 do wyżej cytowanego rozporządzenia 7 grudnia 2017r. tj. **podwyższony poziom magnezu.**

PPIS w Końskich stwierdził warunkową przydatność wody do spożycia z ww. wodociągu.

Na koniec roku sprawozdawczego 2019 oceniono, że jakość dostarczanej wody z wodociągów nadzorowanych przez PPIS w Końskich nie budziła zastrzeżeń, **za wyjątkiem wody z 1 wodociągu (wodociąg Radoszyce).**

Stan sanitarno – techniczny nadzorowanych urządzeń wodnych, tj. kąpieliska i pływalni odpowiadał wymaganiom sanitarnym.

W sezonie letnim 2019 r. na terenie powiatu koneckiego Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny nadzorem objął **1 kąpielisko w Sielpi Wielkiej** na zbiorniku wodnym w Sielpi o długości linii brzegowej 50 m.

Do PPIS w Końskich wpłynął **1 projekt uchwały Rady Miejskiej w Końskich** w sprawie wykazu kąpielisk na terenie gminy Końskie. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich po dokonaniu uzgodnień, zaopiniował projekt pozytywnie.

Organizator kąpieliska – **Ośrodek Sportu i Rekreacji m. Końskie Sp. z o. o. w likwidacji z siedzibą w Końskich ul. kpt. Stońskiego 3**, podejmował właściwe środki zarządzania oraz sprawowania nadzoru nad jakością wody w kąpielisku, poprzez uzgodnienie z PPIS w Końskich harmonogramu pobierania próbek wody z kąpieliska, który zrealizowano zgodnie z ustaleniami; oznakowanie kąpieliska tablicami informacyjnymi; systematyczne, wizualne nadzorowanie

wody w kąpielisku; badanie próbek wody z kąpieliska w laboratorium PIS w Skarżysku – Kamiennej i przekazywanie wyników badań PPIS w Końskich, celem dokonania bieżącej oceny jakości wody.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich na podstawie wyników badań próbek wody pobranych w ramach kontroli urzędowej (przed sezonem **w ramach kontroli urzędowej** pobrano do badania **1 próbkę wody**) i wewnętrznej (w sezonie **w ramach kontroli wewnętrznej** pobrano do badania **3 próbki wody**) z kąpieliska w Sielpi, dokonał **4 bieżące oceny jakości wody i 1 sezonową ocenę jakości wody** stwierdzając **przydatność wody do kąpieleli**. Nie zanotowano wystąpienia krótkotrwałych zanieczyszczeń ani sytuacji wyjątkowych będących wydarzeniem lub splotem wydarzeń mających wpływ na jakość wody w kąpielisku. Stan sanitarny zbiornika w Sielpi i jego otoczenia nie budził zastrzeżeń.

W nadzorowanym kąpielisku **jakość wody odpowiadała wymaganiom**, PPIS w Końskich informował na bieżąco o jakości wody w kąpielisku poprzez zainteresowany urząd i instytucje oraz środki masowego przekazu.

W sezonie letnim 2019 r. kąpielisko wyposażono w 2 sanitariaty kontenerowe, skanalizowane. Ponadto na przystanku rowerowym Green Velo znajdującym się w lesie przy plaży naprzeciwko parkingu strzeżonego jest 1 sanitariat skanalizowany, pozostałą infrastrukturę przystanku stanowią: parking dla rowerów, miejsce odpoczynku dla rowerzystów (zadaszona wiata, stolik, ławki) nawierzchnia przystanku utwardzona kostką brukową.

Przed sezonem letnim 2019 r. zostały zrealizowane następujące zamierzenia: zakończono I etap prac związanych z rewitalizacją zbiornika wodnego oraz terenu plaży i kąpieliska w Sielpi, tj.:

- przeprowadzono oczyszczanie i odmulanie czaszy zbiornika wodnego,
- drenowanie i osuszanie dna,
- formowanie skarp wokół zbiornika,
- powiększono powierzchnię plaży (nawieziono świeży piach w ilości 6 tys. m²).

W sezonie letnim 2019 r. na terenie miasta Stąporkowa **nie uruchomiono miejsca wykorzystywanego do kąpieleli w Stąporkowie przy ul. Milej**.

W ewidencji PSSE w Końskich znajdują się **2 pływalnie: Pływalnia Miejska w Końskich i Pływalnia Kryta przy Świętokrzyskim Centrum Rehabilitacji w Czarnieckiej Górze**.

Ogółem przeprowadzono 3 kontrole stanu sanitarnego pływalni, 2 kontrole jakości wody z pływalni, pobrano 13 prób wody do badania oraz 2 próby wody doprowadzanej do pływalni. Jakość wody odpowiadała wymogom określonymi w *rozporządzeniu Ministra Zdrowia*

z dnia 9 listopada 2015r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2015 r., poz. 2016).

Kontrole pływalni wykazały, że w nadzorowanych obiektach prowadzona jest systematyczna, udokumentowana kontrola wewnętrzna jakości wody, zgodnie z harmonogramem uzgodnionym z PPIS w Końskich; prowadzony jest systematyczny i udokumentowany nadzór pracy urządzeń oraz rejestrowane są wyniki pomiarów jakości wody na pływalni z częstotliwością oraz w zakresie parametrów wymaganych rozporządzeniem; zarządzający pływalnią sporządzają komunikaty informujące o spełnianiu przez wodę na pływalni wymagań określonych w ww. rozporządzeniu lub aktualnych przekroczeniach dopuszczalnych wartości parametrów, komunikaty zamieszczane są na tablicach informacyjnych zlokalizowanych w miejscach widocznych dla korzystających z pływalni na prowadzonych stronach internetowych.

Stan sanitarno – porządkowy pływalni nie budził zastrzeżeń, nieprawidłowości w zakresie usuwania nieczystości stałych i płynnych nie stwierdzono.

Wydano 1 decyzję dotyczącą poprawy stanu sanitarno – technicznego 1 pływalni, zarządzono:

-doprowadzenie do należytego stanu sanitarno-technicznego sufitów w części hali basenowej oraz w poczekalni dla klientów przy holu głównym. Zarządzenia decyzji wykonano.

Państwowa Inspekcja Sanitarna w Końskich przeprowadziła kontrole jakości ciepłej wody użytkowej w kierunku obecności **bakterii *Legionella sp.*** w podmiotach leczniczych (1 szpital, 2 inne podmioty lecznicze), budynkach zamieszkania zbiorowego (hotele, motele, obiekty pomocy społecznej) oraz pływalniach na terenie powiatu koneckiego – pobrano ogółem **45 próbek wody** (w tym 12 z pływalni).

Jakość wody w instalacjach ciepłej wody użytkowej nie budziła zastrzeżeń, za wyjątkiem wody z 2 obiektów (1 szpital, 1 hotel). W nadzorowanym szpitalu (Świętokrzyskie Centrum Rehabilitacji w Czarnieckiej Górze) w 6 próbkach ciepłej wody, stwierdzono ponadnormatywną obecność bakterii Legionella sp. - „średnie” skażenie ciepłej wody w instalacji wewnętrznej ciepłej wody.

W budynku zamieszkania zbiorowego (1 hotel) w 2 próbkach ciepłej wody, stwierdzono również przekroczenia dopuszczalnych wartości bakterii Legionella sp. - „średnie” skażenie ciepłej wody w instalacji wewnętrznej ciepłej wody.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich wydał ogółem **3 decyzje administracyjne** (szpital – 2 decyzje, hotel – 1 decyzja), nakazujące bezzwłoczne podjęcie działań naprawczych polegających na doprowadzeniu jakości wody ciepłej użytkowej w instalacjach wewnętrznych do wartości zgodnych z rozporządzeniem.

W wyniku badań jakości ciepłej wody użytkowej wykonanych w ramach kontroli wewnętrznej przez właścicieli obiektów, stwierdzono, że jakość wody ciepłej spełnia wymagania sanitarne.

Kwestię bardzo istotną dla stanu bezpieczeństwa sanitarnego powiatu koneckiego stanowi zabezpieczenie awaryjnych źródeł zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi lub zapasu wody na wypadek wystąpienia sytuacji awaryjnych.

Zabezpieczenie awaryjne w razie skażenia mikrobiologicznego wody lub awarii ujęć na terenie powiatu koneckiego, ze względu na brak studni publicznych oraz zbyt małą ilość cystern i innych zbiorników magazynujących wodę w środkach transportu w dalszym ciągu jest niezadowolające pomimo pewnej poprawy w tym zakresie tj. wyposażenia w 2018r. dwóch przedsiębiorstw wodociągowych (na terenie miasta i gminy Radoszyce oraz Stąporków) w atestowane zbiorniki przeznaczone do kontaktu z żywnością i wodą pitną, umożliwiające dowóz wody na wypadek konieczności zapewnienia mieszkańcom zastępczego zaopatrzenia w wodę do spożycia.

Na terenie miejscowości turystyczno – wypoczynkowej Sielpia w sezonie letnim 2019r. zapewniono 2 sanitariaty tymczasowe, skanalizowane, kontenerowe (w lasku naprzeciwko ośrodka wypoczynkowego „Łuczniczka” oraz w rejonie restauracji „Leśniczanka”). Jednakże w ocenie Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Końskich w dalszym ciągu na terenie powiatu koneckiego **liczba toalet dostępnych publicznie w stosunku do liczby mieszkańców jest niewystarczająca**, a odpowiednia liczba toalet dostępnych publicznie jest jednym z elementów, które mają wpływ na zapewnienie bezpieczeństwa sanitarnego.

W dalszym ciągu na terenie powiatu nie w pełni uporządkowana jest gospodarka ściekowa.

❖ **Zapobiegawczy nadzór sanitarny**

Działania nadzоровe o charakterze profilaktyki inwestycyjnej dotyczyły kontroli pod kątem zapewnienia właściwego stanu sanitarno – zdrowotnego w nowo realizowanych obiektach, takich jak: obiekty żywieniowo – żywnościowe, obiekty oświaty, zakłady pracy oraz braku ponadnormatywnego oddziaływania obiektów na środowisko, w tym zdrowie ludzi.

W 2019 r. Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny zajął **120 stanowisk** (postanowienia dot. uzgodnienia przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach; opinie sanitarne dot. dokumentacji projektowej; opinie sanitarne w drodze postanowień o konieczności wykonania raportu oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko i jego zakresu; pozwolenia w drodze decyzji na użytkowanie obiektu budowlanego; zaopiniowane projektu studium i projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego; uzgodnienia dot.

zakresu i stopnia szczegółowości informacji do prognozy oddziaływania na środowisko; uzgodnienia wydane w innej formie; uzgodnienie projektu dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko), których celem było zapewnienie właściwych warunków higienicznych i zdrowotnych w obiektach na etapie planowania, projektowania, realizacji i dopuszczenia do użytkowania, oraz wydał **14 decyzji płatniczych** i przeprowadził **14 wizji lokalnych**.

❖ **Nadzór nad warunkami środowiska pracy**

Realizowana była pełna ochrona zdrowia pracowników przed niekorzystnym wpływem szkodliwości występujących w środowisku pracy poprzez nadzór oraz kontrolę przestrzegania przepisów higieny i warunków środowiska pracy, w tym w zakresie nadzoru nad stosowaniem substancji i preparatów chemicznych, szkodliwych czynników biologicznych, czynników rakotwórczych i mutagennych.

W 2019 r. w ewidencji Sekcji Nadzoru Środowiska Pracy znajdowało **481 zakładów pracy**, zatrudniające **8498 pracowników**. Większość objętych ewidencją podmiotów to firmy zatrudniające do 50 pracowników – 442 firmy, co stanowi 92% wszystkich nadzorowanych zakładów. Przeprowadzono **209 kontroli** w **165 zakładach** zatrudniających **4347 pracowników**.

W zakładach pracy powiatu koneckiego **219 osób** (2,6 %) pracowały w **przekroczeniach NDS i NDN czynników szkodliwych** w **29 zakładach**. Wydano w tym zakresie decyzje zarządzające, mające na celu eliminację lub zmniejszenie zagrożenia.

Przeprowadzono **29 kontroli** w ramach **nadzoru nad substancjami i preparatami chemicznymi oraz prekursorami**.

Przeprowadzono **14 kontroli** w ramach **nadzoru nad prekursorami kategorii 2 i 3**.

Przeprowadzono **40 kontroli** w ramach **nadzoru nad produktami biobójczymi**.

W ramach nadzoru nad przestrzeganiem przez podmioty gospodarcze przepisów dotyczących **szkodliwych czynników biologicznych** przeprowadzono ogółem **30 kontrole** w **30 zakładach pracy** (nadleśnictwa, przemysł spożywczy, zakłady opieki zdrowotnej, zakłady gospodarki komunalnej, oczyszczalnie ścieków, zakłady fryzjerskie i kosmetyczne). Nie wydano decyzji.

W ramach nadzoru nad przestrzeganiem przez podmioty gospodarcze przepisów dotyczących **szkodliwych czynników rakotwórczych i mutagennych** przeprowadzono **6 kontroli** w **6 zakładach**. Nie wydano decyzji.

W 2019 r. do PPIS w Końskich wpłynęło **36 zgłoszeń podejrzeń chorób zawodowych**, wydano **24 decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej** oraz **6 decyzji o braku podstaw do**

stwierdzenia choroby zawodowej (w 2018 r. odpowiednio wpłynęło 32 zgłoszenia, wydano 24 decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej oraz 8 decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej).

Najczęściej stwierdzane w latach 2017 - 2019 choroby zawodowe to: pylice płuc, borelioza, przewlekłe choroby narządu głosu, przewlekłe choroby układu ruchu, zespół wibracyjny, zespół cieśni w obrębie nadgarstka.

Stwierdzone w roku 2019 choroby zawodowe to: **pylice płuc (67 przypadków co stanowi 67% przypadków), borelioza (8 przypadków, co stanowi 33%)**.

Współpracowano z Wojewódzkim Ośrodkiem Medycyny Pracy w Kielcach w zakresie chorób zawodowych oraz narażenia pracowników na pyły o działaniu zwłókniającym.

❖ **Nadzór nad nowymi narkotykami („dopalaczami”)**

Państwowa Inspekcja Sanitarna realizuje zadania w celu ochrony zdrowia ludzi także w obszarze przeciwdziałania zagrożeniom życia lub zdrowia stwarzanych przez nowe narkotyki, tzw. „dopalacze”, w skład których wchodzi nowe substancje psychoaktywne.

Kompetencje w zakresie kontroli przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne, w szczególności dotyczące zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych w rozumieniu *ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii* określa znowelizowana *ustawa z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej*.

Zgodnie z *art. 4 ust. 1 pkt 9a ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej* do zakresu działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w dziedzinie bieżącego nadzoru sanitarnego należy również kontrola przestrzegania przepisów *ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii*, dotyczących prowadzenia przez przedsiębiorców działalności w zakresie wytwarzania, przetwarzania, przerabiania, przywozu, wywozu, wewnątrzspółnotowej dostawy lub wewnątrzspółnotowego nabycia oraz wprowadzania do obrotu nowej substancji psychoaktywnej, w tym w postaci mieszaniny lub w wyrobie;

Minister Zdrowia realizując postanowienia *art. 44c ust. 13 w/w ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii*, *rozporządzeniem z dnia 6 marca 2019 r. (Dz. U., poz. 490)*, określił wykaz **18 podmiotów uprawnionych do przeprowadzania badań mających na celu ustalenie, czy dany produkt jest środkiem zastępczym**.

Na terenie powiatu koneckiego w 2019 roku nie funkcjonowały rozpoznane podmioty w zakresie wprowadzania do obrotu i produkcji nowych narkotyków.

W ramach monitoringu obecności na rynku nowych narkotyków w ubiegłym roku podczas

przeprowadzania bieżących kontroli nie stwierdzono w obrocie produktów, które mogłyby być „dopalaczami”.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich z uwagi na brak funkcjonujących oraz podejrzanych podmiotów gospodarczych o produkcję lub wprowadzanie do obrotu nowych substancji psychoaktywnych nie prowadził wspólnych kontroli z Policją lub Służbą Celną, jak również nie przejmował spraw w powyższym zakresie.

W 2019 roku współpracowano z Szpitalnym Oddziałem Ratunkowym w Końskich w zakresie zgłaszania przypadków zatrucia „dopalaczami”.

W 2019 r. zgłoszono **9 przypadków zatruc dopalaczami**. Byli to: 8 mężczyzn w wieku 17 - 58 lat i 1 kobieta w wieku 17 lat (porównywalnie w roku 2018 było 4 zatrucia: 1 mężczyzna w wieku 22 lata i 3 kobiety w wieku 16-28 lat). Przeważnie były to zgłoszenia bez wskazania nazwy substancji zastępczej podanej jako przyczyny zatrucia. Meldunki przekazywano w terminach dwutygodniowych, a następnie w miesięcznych do ŚPWIS oraz umieszczano na bieżąco w systemie SMIOD - System Monitorowania Informacji o Środkach Zastępczych i Nowych Substancjach Psychoaktywnych.

Państwowa Inspekcja Sanitarna powiatu koneckiego biorąc pod uwagę skalę zagrożenia wynikającego z przyjmowania szczególnie przez młodzież „nowych narkotyków” **podejmowała różnego rodzaju działania prewencyjne**.

W 2019 roku Pion Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej zorganizował **23 spotkania edukacyjne** wspólnie z przedstawicielem Komendy Powiatowej Policji w Końskich dotyczące zagrożeń związanych z zażywaniem nowych narkotyków tzw. „dopalaczy”. Podczas rozmów indywidualnych przekazywano młodzieży informacje o konsekwencjach zdrowotnych, społecznych i moralnych zażywania substancji psychoaktywnych. Prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych.

❖ **Nadzór nad placówkami nauczania i wychowania oraz wypoczynku**

W 2019 r. **skontrolowano 91 stałych placówek nauczania i wychowania oraz 46 placówek wypoczynku letniego i zimowego**, w których przeprowadzono ogółem **195 kontroli**.

Decyzje na poprawę stanu sanitarno-technicznego wydano dla 3 obiektów, tj.: szkoły podstawowej, przedszkola publicznego i przedszkola niepublicznego. Zarządzenia decyzji administracyjnych dotyczyły: wyłączenia z użytku sali dydaktycznej znajdującej się w zaadoptowanym niezgodnie z przeznaczeniem pomieszczeniem magazynowym w podpiwniczeniu budynku oraz nieogrodzonego terenu przedszkola, dostosowania

wyposażenia (umywalki, sedesy, poręcze) przedszkola dla potrzeb dzieci (zarządzenie zostało wykonane), okazania stosownego zezwolenia na zaadoptowanie pomieszczeń i utworzenie grupy przedszkolnej na piętrze budynku (zarządzenie zostało wykonane) oraz zapewnienia wszystkim dzieciom bezpiecznych i higienicznych warunków pobytu w przedszkolu zgodnie z obowiązującą opinią sanitarną wydaną przez PPIS w Końskich (zarządzenie zostało wykonane).

Przeprowadzono **1659 badań dotyczących higienicznej oceny warunków pracy uczniów**, tj. **446 badań** ocen tygodniowych rozkładów lekcyjnych i **1213 badań** - oceny dostosowania mebli szkolnych do wzrostu uczniów zgodnie z wymaganiami ergonomii.

W placówkach nauczania i wychowania oraz wypoczynku stwierdza się, że zdecydowana większość placówek zapewnia uczniom/podopiecznym bezpieczne i higieniczne warunki. Stwierdza się dalszą **poprawę w zakresie**: wymiany umeblowania i doposażenia placówek w certyfikaty; poprawy oznakowania i dostosowania mebli do warunków antropometrycznych uczniów; zapewnienia środków higieny w sanitariatach; zapewnienia warunków do prowadzenia zajęć z WF, przeprowadzania termomodernizacji budynków; podnoszenia świadomości organizatorów wypoczynku dzieci i młodzieży w zakresie zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków wypoczynku.

Stwierdzone problemy w placówkach nauczania i wychowania

Nadal istniejącym **problemem jest brak opieki medycznej (pielęgniarki)** szczególnie w przedszkolach i szkołach na wsiach. We wszystkich placówkach **brak jest opieki lekarza i lekarza stomatologa. Brak gabinetów profilaktycznej opieki zdrowotnej** na 45 skontrolowanych szkół tylko w 20 są urządzone gabinety. Zbyt mała ilość godzin pracy pielęgniarek.

Występuje **zwiększone zagęszczenie** w szkołach podstawowych w związku z wydłużeniem nauki w szkołach podstawowych do 8 lat.

Dożywianie prowadzone jest głównie w szkołach podstawowych w formie obiadów jednodaniowych przygotowywanych na miejscu lub dostarczanych w formie cateringu; niewielki odsetek szkół oferuje obiady dwudaniowe. Nadal można zaobserwować małe zainteresowanie uczniów obiadami pełnopłatnymi. Tylko dwie szkoły organizują śniadania szkolne, natomiast napoje wydawane są w ramach programu „Nowy program dla szkół- warzywa, owoce i produkt mleczny” dla uczniów klas I-V szkół podstawowych.

Brak wystarczającej infrastruktury do zajęć wf szczególnie w szkołach wiejskich. W wielu szkołach zajęcia z wf prowadzone są na korytarzach.

Występują **braki wentylacji mechanicznej** w sanitariatach dla dzieci.

Rozpoczynanie zajęć lekcyjnych przed godziną 8.

Mała ilość placówek wsparcia dziennego dla dzieci.

❖ **Nadzór w zakresie bezpieczeństwa żywności, żywienia i produktów kosmetycznych**

W 2019 r. z **897 obiektów objętych nadzorem** znajdujących się w ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Końskich **skontrolowano 308 obiektów**, tj.: 34,33%.

Kontrolą objęto zakłady produkcyjne, zakłady obrotu żywnością, zakłady żywienia zbiorowego otwarte i zamknięte, obiekty ruchome i tymczasowe, środki transportu żywności oraz miejsca obrotu produktów kosmetycznych jak również produkcję pierwotną.

W skontrolowanych obiektach:

- przeprowadzono łącznie **427 kontroli i rekontroli sanitarnych**,
- wydano **32 decyzje na poprawę stanu sanitarno-higienicznego**,
- nałożono **22 mandaty karne na łączną kwotę 5900 zł.**

Najczęściej **stwierdzone nieprawidłowości** w nadzorowanych obiektach w 2018 r.:

- zły stan sanitarno-techniczny pomieszczeń zakładu;
- oferowane do sprzedaży środki spożywcze po terminie przydatności do spożycia;
- przerwany ciąg chłodniczy środków spożywczych wymagających szczególnych warunków przechowywania i magazynowania;
- brak kontroli wewnętrznej pełnionej przez przedsiębiorców branży spożywczej z zakresu Dobrej Praktyki Higienicznej i Produkcyjnej, tj.: monitorowania temperatur z urządzeń chłodniczych, brak opracowanych harmonogramów badania wyrobu gotowego; brak zapisów z procesów technologicznych (dot. obróbki termicznej np. potraw);
- brak środków myjąco-dezynfekcyjnych do mycia rąk, sprzętu i powierzchni,
- zły stan higieniczny sprzętu i powierzchni.

Wykonano **63 oceny teoretyczne sposobu żywienia w obiektach żywienia zbiorowego zamkniętych**. Ocenione jadłospisy w **32 przypadkach budziły zastrzeżenia**, a stwierdzone błędy stanowiły wskazówki do poprawy planowanych jadłospisów w zakresie przestrzegania *rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 27 lipca 2016 r.* w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży z tych jednostek. Oceny jadłospisów wraz z zaleceniami przekazywane są do placówek oświatowo-

wychowawczych. W sytuacji bardzo złej oceny przekazywane są informacje do organu założycielskiego placówki oświatowo-wychowawczej.

W ramach nadzoru nad suplementami diety przeprowadzono 10 kontroli tematycznych skontrolowano i oceniono 19 preparatów pod względem prawidłowości stosowania przez przedsiębiorców oznakowania. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

W ramach Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach (RASFF) w związku z 70 powiadomieniami alarmowymi, 38 informacyjnymi oraz 1 powiadomieniem typu NEWS, wycofano z rynku niebezpieczne produkty:

- 282 szt. środka spożywczego pn. „*Gorczyca biała cała 30g*” nr partii 1298133, data minimalnej trwałości 05.2022, Producent PRYMAT Sp. z o.o., ul. Chlebowa 14, 44-337 Jastrzębie Zdrój, kwestionowany z powodu stwierdzenia obecności bakterii *Salmonella Typhimurium*;
- 2 szt. środka spożywczego pn. „*Maka gryczana*”, masa netto 500g, nr partii 14.05.2020.35019, data minimalnej trwałości: 14.05.2020, producent: Radix-Bis Sp. zo.o., ul. Gerberowa 22, 83-010 Rotmanka; kwestionowany za przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu ochratoksyny A (OTA) w ilości $5,6 \pm 1,1$ $\mu\text{g/kg}$;
- 14 szt. opakowań „*enerBIO wafle kukurydziane z solą morską*” GENUSS PLUS 115g, nr partii: 20/10/2019D i 07/12/2019D, 01/10/2019A, 22/11/2019D, Producent: RACIO s.r.o Czechy; produkt kwestionowany za zanieczyszczenie fragmentami metali;
- 8 szt. środka spożywczego pn. „*SoRiso Olej z ryżu naturalnego 100%*”, nr partii: E386, data minimalnej trwałości: 18.03.2021, wyprodukowanego dla: Italmex Warszawa Sp. z o.o, ul. Jana Olbrachta 94, 01-102 Warszawa; produkt kwestionowany za stwierdzone przekroczenia NDP estrów 3-MCPD (6227 ± 1245 ppb) oraz estrów glicydowych (93173 ± 920 ppb).

W ramach urzędowej kontroli i monitoringu pobrano do badania fizyko-chemicznego i mikrobiologicznego ogółem 220 próbek, w tym 2 próbki kosmetyku. Zakwestionowano 13 próbek żywnościowych, tj.:

- 5 próbek lodów z automatu za przekroczoną liczbę drobnoustrojów chorobotwórczych, tj.: *Enterobacteriaceae*;
- 5 próbek „*Kielbasa surowa metka tatarska*” Próbki kwestionowano za wykrycie *Escherichia coli* w 3 z 5 próbek wytwarzające toksynę Shiga (STEC) w 25g (wyzolowano szczep zawierający gen stx2);

- **1 próbka „Pojemnik do mikrofalówki”**. Produkt został zakwestionowany ze względu na **niespójne oznakowanie** na spodzie pojemnika i instrukcji użycia dołączonej do pojemnika (dot. nr art. oraz przeznaczenia: inne oznakowanie na spodzie pojemnika i w instrukcji użycia dołączonej do pojemnika);
- **1 próbka „Brukselka”**. Próbkę zakwestionowano w związku z **przekroczeniem wartości NDP** dla oznaczonego związku **Klotianidyny** w ilości $0,14 \pm 0,07$ mg/kg;
- **1 próbka „Galaretka STANDARD o smaku truskawkowym w proszku”**, zakwestionowano za **zawartość czerwieni koszenilowej** w badanej próbce wyniosła $33,4 \pm 5,3$ mg/kg produktu gotowego do spożycia.

W 2019 r. przeprowadzano 4 wspólne kontrole z przedstawicielami Powiatowego Lekarza Weterynarii i funkcjonariuszami Komendy Policji, **kontrole na targowiskach** w Końskich, Stąporkowie i Słupi Koneckiej obiektów ruchomych tzw. „autosklepów” oraz kiosków mięsnych.

Ogółem przeprowadzono 12 kontroli specjalistycznych środków transportu oraz 72 kontrole w obiektach żywienia zbiorowego i 48 kontroli w sklepach spożywczych na terenie powiatu koneckiego w zakresie wzmożonego nadzoru nad legalnością wprowadzanej do obrotu żywności pochodzenia zwierzęcego oraz zagospodarowywania odpadów pochodzenia zwierzęcego w obiektach żywnościowo-żywnieniowych zlokalizowanych na targowiskach i bazarach pod kątem możliwości nielegalnego wprowadzania do obrotu mięsa w związku z poważną sytuacją związaną z możliwością niekontrolowanego rozprzestrzeniania się afrykańskiego pomoru świń przez nielegalne wprowadzanie do obrotu mięsa i produktów z mięsa wieprzowego i dzików, które mogły być przedmiotem przemytu przez granicę Polski z Ukrainy i Białorusi. Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości w w/w zakresie:

- ✓ identyfikowalności wyrobów mięsno-wędliniarskich (tj.: braku etykiet, dokumentu potwierdzającego zakup mięsa, braku HDI),
- ✓ nieprawidłowego znakowania wyrobów mięsno-wędliniarskich (na etykietach brak: nr partii, nr weterynaryjnego zakładu oraz terminu przydatności do spożycia, co uniemożliwia identyfikację),
- ✓ braku wydzielonego, oznakowanego pojemnika na odpady kategorii 3,
- ✓ braku procedury dot. zagospodarowania odpadów kat. 3,
- ✓ braku do wglądu umowy z zakładem utylizacyjnym.

Podczas kontroli specjalistycznych środków transportu w 5 obiektach za stwierdzone nieprawidłowości nałożono 5 mandatów na kwotę 1100 zł.

❖ **Działalność oświatowa i promocja zdrowia**

Państwowa Inspekcja Sanitarna pełni ważną rolę w zakresie promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej. To dzięki tym zadaniom Inspekcja Sanitarna przestaje się już kojarzyć jedynie z kontrolami w obiektach. Pomimo tego, że mamy już XXI wiek, nadal w naszym społeczeństwie istnieje potrzeba popularyzowania zasad higieny, racjonalnego żywienia, zdrowego stylu życia, szczepień ochronnych, czy metod zapobiegania chorobom zakaźnym. I taką właśnie misję edukacji zdrowotnej realizuje Państwowa Inspekcja Sanitarna.

Promocja Zdrowia i Oświata Zdrowotna realizuje działania wynikające z **Narodowego Programu Zdrowia** oraz aktualnej oceny sytuacji epidemiologicznej i potrzeb środowiskowych.

PPIS w Końskich na szeroką skalę **sprawuje działalność oświatową i promocję zdrowia**. Bardzo ważnym elementem w zakresie promowania zdrowego stylu życia i wszelkich kampanii prozdrowotnych jest **współpraca międzyinstytucjonalna**, tj. z samorządami lokalnymi i innymi jednostkami, co umożliwia przeprowadzenie wielu działań. Dużą rolę odgrywa także **współpraca z lokalnymi mediami** („Tygodnik Konecki”, „Echo Dnia”).

PSSE w Końskich w roku 2019 w ramach profilaktyki zdrowotnej i promocji zdrowego trybu życia, której celem jest upowszechnianie wiedzy dotyczącej promocji i ochrony zdrowia zrealizowała **556 działań o charakterze profilaktycznym dla 37462 uczestników tych działań**. W ramach oświaty zdrowotnej wykonywanej przez Państwową Inspekcję Sanitarną w Końskich, której celem jest upowszechnianie wiedzy dotyczącej chorób i promowanie zachowań prozdrowotnych zrealizowano **176 działań podejmowanych w ramach programów o charakterze profilaktycznym**, w których wzięło udział **10569 uczestników tych działań**.

W każdym roku sprawozdawczym realizowane są programy i kampanie zdrowotne, o zasięgu krajowym, a także wojewódzkim i powiatowym.

PSSE w Końskich w ramach promocji zdrowia w roku 2019 realizowała **10 interwencji programowych (5 programów krajowych i 5 programów wojewódzkich)** oraz wzięła udział w **14 interwencjach nieprogramowych**.

W ramach promocji zdrowia w roku 2019 realizowano **programy krajowe**, m.in.: „Trzymaj Formę!”, „Bieg po zdrowie”, „Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS”; Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych - Program „ARS, czyli jak dbać o miłość?”. **Programy wojewódzkie**, m.in.: „Podstępne WZW”; „Znamie! Znam je?”; „Wybierz życie, pierwszy krok” - poświęcony profilaktyce zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV).

Wzięto udział w **różnych interwencjach nieprogramowych**, m.in.: Akcja zimowa i letnia „Zdrowe i Bezpieczne Wakacje”; Profilaktyka nowotworów; Profilaktyka używania narkotyków, w tym środków zastępczych; Profilaktyka używania alkoholu; Koneckie Dni Profilaktyki; Obchody Światowego Dnia Zdrowia, w tym Powiatowy Konkurs Piosenki o Zdrowiu; Profilaktyka chorób odkleszczowych; Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach; Promocja szczepień ochronnych; Promocja zdrowia - Pierwsza pomoc przedmedyczna; Profilaktyka chorób zakaźnych.

Konieczne jest prowadzenie wzmożonego nadzoru i zintensyfikowanych działań w następnych latach w zakresie promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej, tj.:

- rozszerzenie ofert edukacyjnych, biorąc pod uwagę problemy lokalne, w szczególności występowanie chorób cywilizacyjnych, spowodowanych czynnikami środowiskowymi i społecznymi oraz systematyczne wspierania działań promujących zdrowie na terenie powiatu;
- promowanie zdrowego stylu życia, intensyfikacja działań związanych ze szkodliwymi czynnikami środowiskowymi i społecznymi, ze szczególnym uwzględnieniem działań w zakresie profilaktyki antynikotynowej, zakażeń HIV, AIDS, zwalczania narkomanii i stosowania środków psychoaktywnych.

Informacje zawarte w niniejszym raporcie wskazują, iż **bezpieczeństwo sanitarne mieszkańców powiatu koneckiego pozostawało w 2019 r. w dalszym ciągu na wysokim poziomie. Powyższe było zasługą nie tylko służb sanitarnych, ale także współdziałania z innymi instytucjami oraz rosnącej świadomości społecznej dotyczącej promowania zdrowego stylu życia oraz w zakresie wagi zagadnień sanitarnych i epidemiologicznych.**

Działania nadzorowe prowadzone były równolegle z działaniami o charakterze profilaktyki inwestycyjnej oraz promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej.

Wyniki działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej pozwalają na coraz lepszą ocenę sytuacji epidemiologicznej i stanu sanitarnego powiatu koneckiego, uwzględniającą istniejące jak również mogące pojawić się zagrożenia.

W wyniku działalności Państwowego Powiatowego Inspektora w Końskich **wzrasta świadomość społeczeństwa** dot. promowania zdrowego stylu życia oraz w zakresie zagadnień sanitarno – epidemiologicznych.

Nadmienić należy, że powyższe efekty osiągnięto dzięki dużemu zaangażowaniu pracowników Powiatowej Stacji Sanitarnej- Epidemiologicznej w Końskich.

Działalność Państwowej Inspekcji Sanitarnej to już sto lat służby polskiemu

społeczeństwu. Początek Inspekcji Sanitarnej datowany jest na 1919 rok. Ten okres udowodnił, że pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej czuwają nad bezpieczeństwem i zdrowiem Polaków, w tym mieszkańców powiatu koneckiego. Poprawie uległ stan sanitarno-higieniczny naszego powiatu oraz sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych i zakażeń.

Państwowa Inspekcja Sanitarna, ze 100-letnim doświadczeniem w służbie sanitarnej, poprzez szeroki zakres kompetencji, doskonalenie działalności merytorycznej, zaliczana jest do kluczowych instytucji realizujących zadania zdrowia publicznego.